

II.2.5.2. KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI ÁG

*" A múltat is alkotni kell, különben elvész,
elmúlik, ha nem lesz belőle műalkotás "*

/ Illyés Gyula /

ÁLTALÁNOS BEVEZETŐ

1. Előzmények, eddigi eredmények

- Iskolánk első éves működése alatt is kitűnt több tehetséges tanuló különböző művészeti területeken. Több rajzpályázaton is részt vettek tanulóink. Két tanuló országos különdíjat, egy megyei 1. helyezést ért el, és több tanítványunk városi különdíjat kapott az első tanévben.

2. Helyi konkrét célok

A szülők érdeklődtek a művészeti képzés helyi lehetőségei iránt. Mindazt, amit itt helyileg meg lehet valósítani, meg szeretnénk adni a gyerekeknek, hogy a szülőknek ne kelljen munkaidő után különórákra hordani gyermekeiket a város különböző iskoláiba.

A városnak ebben a részében nincs művészeti oktatás, pótolni szeretnénk a környék hátrányait, hogy tanulóink esélyegyenlőséggel tanulhassanak tovább. A szülők igénylik a rajzolás-festés, mintázás oktatását, és egy olyan blokk bevezetését, amelyben a tanulók elsajátíthatják az üvegfestés, és a különböző grafikai technikák alapjait.

3. A szülők és tanulók igényei és elvárásai

A mai gyerekek készen kapnak mindent. A rajzfilmek, a videojátékok, számítógépes programok leszoktatják őket a gondolkodásról, szürkül a fantáziájuk, nem használják a „belső látásukat”. Nem tudják maguk elé képzelni az olvasott jeleneteket, rajzaikon nagyon sokszor a rajzfilmekből átvett (sokszor ráadásul még giccsesre is sikeredett) figurák köszönnek vissza, elvesztik munkáik a gyerekekre régebben olyannyira jellemző kedves naivitást.

Egyre kevésbé látják meg az őket körülvevő világ szépségeit, csodáit. Szeretnénk gyermekeinket érzelm gazdag felnőttekké nevelni. Aki a kis dolgokat meglátja, és tud nekik örülni, hálát tud értük adni, az pozitív hangolású, boldog felnőtté válik. Kevésbé lesz depresszióra hajlamos, könnyen tud másokkal kapcsolatot teremteni, és megtalálja az életben a helyét. Ennek a célnak a megvalósítása már az óvodában megkezdődik. Ott a gyerekek nagyon sokféle technikával megismerkednek, ízelegetik a különböző grafikai, festészeti és mintázási eszközöket, élményforrássá és önkifejezési lehetőséggé válik számukra alkotás. Tapasztalataink szerint az iskolában sokkal kevesebb idő jut nemcsak a játékra, hanem az önkifejezési tevékenységekre is. A gyerekek idejét lefoglalja az olvasás, írás, matematika, és a képkészítési, önálló ábrázolási tevékenységük visszafejlődik. Ennek a hiánynak a pótlására kevés a heti egy-két rajzóra. A problémát csak részben oldja meg a szakkör, mert ez kötetlen elfoglaltság, sokkal jobb eredményt lehet elérni tudatosan irányított, megtervezett foglalkoztatással.

A szülők és a gyerekek igénye megegyezik: ne maradjon abba ez a folyamat, használják az eddig alkalmazott technikákat, tanuljanak újakat, mélyítsék, finomítsák tudásukat.

Legyenek képesek a körülöttük lévő valóság minél gazdagabb visszatükrözésére, hozzanak létre önálló alkotásokat, váljon számukra az alkotás örömforrássá. Tanulmányaik végére rendelkezzenek a megfelelő szintű elméleti és gyakorlati tudással a képzőművészet minden (adott) területén.

4. Célok és feladatok

- Lakóhelyünkhöz kapcsolódó képzőművészeti, népművészeti értékek megismerése (Pl. a Déri Múzeum állandó kiállításai.)
- A helyi származású festők munkásságának megismerése
- Ismerjék meg lakóhelyük élő és alkotó embereit
- Kollektív kiállítás-látogatások: váljon igénnyé a művészetek iránti érdeklődés, a befogadás érzékenysége növekedjen.

- A képzőművészeti alkotások értékeinek felismerése, megbecsülése, saját értéket hordozó munkák létrehozása.
- Szeressék forgatni a képzőművészeti albumokat, szakkönyveket.
- A gyermekek viselkedésén, öltözetén és minden munkáján tükröződjön a művészettel tartott folyamatos kapcsolata.
- A képzőművészet különböző ágaiban szerzett történelmi tájékozottsághoz kapcsolódóan gyakorlati ismeretek megszerzésével együtt a tanulók műelemző képességének fejlesztése.
- Célunk az esztétikai érzékenység - nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság - alakítása mellett a látás kiművelése és tudatosítása, bővítve a képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet. A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalkító tevékenységek gyakorlata nemcsak a kezűgyességet, technikai érzékenységet fejleszt, hanem kialakítja a képességet a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének gyakorlatára. Megfelelő alapot kell biztosítanunk ahhoz, hogy az ösztönös megjelenítés mellett tovább gazdagítsuk a téri- formai- és színismeretüket, hogy még több kifejezési lehetőség megismertetésével alkotó módon dolgozzák fel a látvány, a képi közlések, a művészi alkotások, a környezeti jelenségek élményeit.
- Fejlesztünk kell kompozíciós készségüket, térábrázolásukat, meg kell tanítani őket a képi és formai kiemelés különféle eszközeire.
- Megfelelő modellek kiválasztásával fel kell kelteni a tanulók kíváncsiságát, meg kell mozgatni képzeletüket, ki kell váltani problémamegoldó kedvüket, és önálló alkotómunkára kell készíteni őket.
- Csodálkozzon rá a gyerek a világra.
- Az összehasonlító elemzések során az egyedi formai sajátosságok, arányok, fő- és részformák megfigyelésével kedvet kell készíteni az önálló dekoratív tervezgetéshez.
- Feladatunk a különféle technikákhoz szükséges anyagismeret és technikai tudás elsajátíttatása. (Hogy munkáik „anyagszerűek” legyenek)
- Az egyszerű, különféle technikákkal készült használati tárgyak, esztétikumok létrehozása formálja az életkori szintnek megfelelő ízlést.
- Tudják a gyűjtött motívumokat felhasználni egyszerű tervekben, jelenjenek meg ezek használati tárgyakon (pl.: képkeret, doboz, ceruzatartó, könyvjelző, könyvborító, meghívó, lámpaernyő, terítő stb.); és a környezet ízléses alakításában.
- Cél tehát, hogy tudjanak olyan használati- és ajándéktárgyakat létrehozni, ahol a megismert technikákkal díszítenek.

- Tudják ízlésesen használni a színeket, ez jelenjen meg környezetük alakításában, díszítésében, és pl. az öltözködésben.

- (Tanulmányrajzaik besegítenek a későbbi számítógépes tanulmányaikba is, hiszen fejlődik a munkák során kompozíciós készségük, ízlésük, arányérzékük, ami az alkalmazott grafikai munkák során egyszerűen elengedhetetlen – rengeteg silány, igénytelenül megtervezett sokszorosított grafika lát napjainkban napvilágot.)

-Tantervünk fontos pedagógiai célnak tekinti a játékosság fokozását a bevezető és kezdő szakaszban. Pedagógiai módszereinket és tanmeneteinket olyan irányban módosítjuk, hogy a tanulók iskolai motivációját ezzel az eszközzel is növelhessük. Szükségesnek tartjuk ennek a játékosságnak a révén megkönnyíteni az átmenetet az óvoda és az iskola között, és a tanulás okozta nehézségek oldására is figyelmet kívánunk fordítani ebben az érzékeny és meghatározó életkorban.

- Tantervünk elengedhetetlen pedagógiai követelménynek tekinti a terhelésnek a képességekhez való igazítását. Tantervünk - az oktatási folyamatot irányító dokumentumként – előírja az egyéni képességek figyelembe vételét, és a differenciálás révén megvalósítható egyéni terhelés követelményét, gyakorlatát

A tananyag eszköz a tanulók értelmi, érzelmi és kifejezőképességeinek fejlesztésében. A művészetoktatás a készség- és képességfejlesztést, az ismeretgazdagítást, a személyiségformálást eszközeként kezeli, követelményeit a gyermek életkori fejlődési jellemzőihez igazítja.

- *Célunk a tanulók személyiségfejlesztése:*

- A művészeti tevékenység, mint minden tevékenység magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét. *Képzőművészeti* nevelésünk alapja a nemzeti és egyetemes kultúra és a mindennapi élet esztétikai jelentéssel bíró tartománya. Biztosítani kívánjuk a tanulás személyes tapasztalati módját. A tanulók élményszerűen tapasztalhatják meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek a képző- és iparművészetben ötvöződnek.

- A képzőművészeti nevelési célunk feltárni a művészet megörökítő, átörökítő szerepét, megértetni, hogy az alkotás a legértékesebb emberi alapképesség.

- A képzőművészeti nevelés során megalapozzuk a tanulók esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az értékes alkotások iránti igényét. A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészetek területén az eredményes szereplés összetevői.

- A képzőművészeti nevelés az alkotó típusú tevékenységek megismertetése által járul hozzá az akarati, az alkotó-alakító cselekvőképesség fejlesztéséhez.
- A képzőművészeti nevelés a nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozót segíti abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja másságát, elfogadja és másoknak is megmutassa a kisebbség értékeit, erősítse a közösséghez való kötődést.

- Célunk fejleszteni:

- a művészi önkifejezést
- műalkotások és előadások elemzésére való képességet
- saját nézőpont összevetésére való képesség mások véleményével
- a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázására való képesség
- a művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottság és az esztétikai érzék fejlesztésére való hajlandóságot

(A nyitottság, az érdeklődés, a fogékonyság fejleszti a kreativitást és az arra való készséget, hogy a művészi önkifejezés és a kulturális életben való részvétel révén gazdagítsuk önismeretünket, emberi viszonyainkat, eligazodjunk a világban.)

A művészetek tanítása mással nem helyettesíthető módon járul hozzá a nemzeti és az európai azonosságtudat kialakításához, a kultúra hagyományos és mai értékeinek megismertetéséhez, közös élményanyaggal szolgálva az összetartozás érzésének erősítését. A művészeti örökség és a belőle kibontakozó kortárs művészetek megismertetésével a művészeti nevelés segítséget nyújt a fiataloknak, hogy saját koruk kultúrájában jobban eligazodjanak, felismerjék és becsüljék a ma születő értékeket is. A **nemzeti** és az **európai** kultúra mellett a **más kultúrák értékeivel** való megismerkedés fokozza **nyitottságukat**, felkelti és fejleszti az új iránti kíváncsiságukat, **toleranciájukat**.

5.Általános fejlesztési követelményeink, feladataink

- A tanuló figyelmét az emberi és a természeti környezet esztétikumára, szépségére Irányítani.
- Megismertetni az egyetemes emberi kultúra, az európai műveltség, a nemzeti hagyományok értékeit, az értékmegőrzés formáit.
- Megismertetni a kommunikáció művészi formáit, a képző- és iparművészet műfaji sajátosságait.
- Ösztönözni a tanulót az önkifejezés eszköztárának gazdagítására, és felkészíteni a tanult művészi kifejezőeszközök alkalmazására.
- Felkészíteni a tanulót

- a látvány megfigyelésére, értelmezésére, analízisére,
 - a vizuális információk, közlemények megértésére,
 - a képi gondolkodásra, a vizuális absztrakcióra,
 - tapasztalat, képzelet, emlékezet utáni ábrázolásra,
 - a legfontosabb kifejezési eszközök, kompozíciós eljárások ismeretére,
 - a kifejezési eljárások használatára,
 - élmények, gondolatok, érzelmek vizuális kifejezésére,
 - a képi nyelv kifejezési szándék szerinti megválasztására,
 - a média által közvetített üzenetek befogadására, értelmezésére,
 - a vizuális önkifejezésre, alkotásra,
 - tanulmányok, szabadkézi vázlatok, makettek, modellek készítésére,
 - tervezésre, konstruálásra,
 - a kifejezési technikák, a tárgykultúra anyagainak ismeretére,
 - eszközhasználatra, anyagalakításra,
 - a baleset- és munkavédelmi előírások betartására,
 - tárgykészítésre, környezetformálásra,
 - a kézműves tevékenységek gyakorlására,
 - a jelentés, az esztétikum felismerésére, értelmezésére,
 - a rendeltetés - a szerkezet, a tartalom és a forma összefüggéseinek felfedezésére,
 - a mindennapok, a természet szépségének, a művészetek, a műalkotások befogadására,
 - a vizuális művészetek, a környezet- és tárgykultúra megismerésére,
 - a műelemzési eljárások alkalmazására.
- Lehetővé tenni a néphagyomány, a népi kultúra élményszerű megismerését.
 - Kialakítani a tanulóban
 - az esztétikum iránti igényt,
 - az esztétikai élményképességet,
 - az alkotó magatartást és ehhez tartozó pozitív beállítódásokat, szokásokat.
 - Fejleszteni a teremtő képzeletet és az improvizációs készséget.

A képzőművészet oktatása elsősorban tevékenység-központú és mint ilyen kiváló alkalmat teremt a tanulóknak saját élményeik, tapasztalataik és máshol szerzett ismereteik integrálásához.

A következő célok, fejlesztések megvalósítását teszi lehetővé:

- Az érzékelés érzékenységének fokozása.
- Ezzel összefüggésben a kifejezés árnyaltságának fokozása, a kommunikációs képesség fejlesztése.
- A kooperációs képesség fejlesztése.
- A személyiség fejlődésének segítése.
- Az alkotóképesség fejlesztése.
- Az értékek (esztétikai és erkölcsi) iránti fogékonyság fokozása.
- A művészeti élmények feldolgozásának segítése.
- Közös élményanyaggal szolgálni a nemzeti és európai kulturális identitás megteremtéséhez.

A tanulási folyamat Szervezése:

- Olyan szervezési megoldásokat részesítünk előnyben, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését.

- A tanulásszervezés meghatározó szempontjának tekintjük a tanulók aktivitásának optimális kibontakoztatását.
- Az oktatási folyamat megszervezése elő segíti elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseinek korrigálására és tudásának átrendeződésére.
- Az oktatási folyamat alkalmazza az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit, formáit.
- Az iskolai tanítás-tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportoktatásban, a tanulók páros, részben és teljesen egyéni, individualizált oktatásában) a tanulók tevékenységeit, önállóságát, kezdeményezését, problémamegoldásait, alkotóképességét állítjuk előtérbe.
- A tanulásszervezés egyik fő elve és teendője a tanulókhöz optimálisan alkalmazkodó differenciálás a feladatok kijelölésében, azok megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben.
- Sajátos tanulásszervezési megoldások alkalmazásával valósíthatjuk meg a különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű gyerekek, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelésének, oktatásának feladatait.
- Számos tanulásszervezési megoldás segítheti az együttműködést mind az iskolák közötti együttműködés, mind az iskolán kívüli és az iskolai munka terén.
- Az információs és kommunikációs technika, a számítógép felhasználása gazdag lehetőséget nyújt a tanulók adaptív oktatását középpontba állító tanulásszervezés számára.

A tanulás megszervezhető az iskolán kívül is. Tanulási színtér pl. a múzeum, a kiállító terem, a művészeti előadás színtere, de akár a „szabadtér” is.

5 6. Személyi feltételek

A mindenkor hatályos törvényi szabályozás szerint biztosítottak.

6 7. Tárgyi feltételek

Helyiség:

- Jó megvilágítású műteremszerű, folyóvízzel ellátott nagyméretű helyiség

Berendezések:

- Állványok, asztalok, bakok

Szemléltető eszközök:

- modellek,
- csontváz,
- drapériák

Olaj- és egyéb festészeti eljárásokhoz szükséges:

- szellőzés, takarítás biztosítása

Technikai eszközök:

- videó,
- fényképezőgép,
- reflektor (min. 2 db)

Egyéb eszközök:

- színes háttér,
- vágó eszközök,
- festő eszközök.

AZ ALAPFOKÚ KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI OKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

1. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység - nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság - alakítása mellett a látás kiművelésére és tudatosítására, bővítve a képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet. A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalakító tevékenységek gyakorlata nemcsak a kezűgyességet, technikai érzékenységet fejleszt, hanem kialakítja a képességet a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének gyakorlatára.

2. A program keretében folyó vizuális nevelés alkalmat ad a képző- és iparművészeti tevékenységek iránt érdeklődő és vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. A képzés széles körben segíti a vizuális kultúra iránt fogékony tanulók fejlődését. Figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, vizuális tapasztalataira építve gyarapítja ismereteiket, fejlesztik képességeiket és alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon a tanulók képességeiktől és szorgalmuktól függően fejleszthetik vizuális műveltségüket és a különféle szakirányú területeken, szerezhetnek jártasságot.

3. A képző- és iparművészeti oktatása vizuális kultúra ágait, a műfaj sajátosságait, a művészi kommunikáció megjelenítési módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy a múlt értékeit megszerettesse és továbbéltesse, segítsen a hagyománytisztelet megteremtésében és a tanulók életkorának megfelelő vizuális műveltség kialakításában.

Továbbá a 3/2011. (I. 26.) NEMFI rendelet az alábbiakban határozza meg az alapfokú képző- és iparművészeti oktatás célrendszerét és funkcióit:

Az alapfokú művészetoktatás célja, hogy hozzásegítse a tanulókat a külvilág tudatos érzékeléséhez, tanulmányozásához, valamint a belső látás és a képzelet finomításához, tudatosításához. A tanulók belső világának gazdagítása teszi lehetővé, hogy egész személyiségük használni és hasznosítani tudja az összegyűjtött és egyre tudatosabban szelektált vizuális információkat. Az élményszerű tapasztalások és képzetek teremtik meg az önmeghatározások és önkifejezések egyre differenciáltabb formáit.

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység

– nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság – alakítására, a látás kiművelésére és tudatosítására.

A követelmény és tantervi program bővíti a képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet. A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalakító tevékenységek gyakorlata finomítja a kezűgyességet, technikai érzékenységet, valamint erős érzelmi–motivációs bázist teremt, mely fejleszt a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének képességét is. A program keretében folyó vizuális nevelés alkalmat ad a képző- és iparművészeti tevékenységek iránt érdeklődő tanulók szellemi és gyakorlati képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését. A képzés nagymértékben elősegíti a tanulók személyiségfejlődését és biztosítja a tehetséggondozás lehetőségét. Figyelembe veszi az életkori sajátosságokat; a tanulók érdeklődésére, a kézműves hagyományokra, valamint a klasszikus és kortárs képző- és iparművészeti, médiaművészeti értékekre építve gyarapítja ismereteiket, s alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző

évfolyamokon fejleszthetik vizuális műveltségüket, és különféle szakirányú területeken szerezhettek jártasságot.

A vizuális művészeti oktatás megismerteti a tanulókkal az adott művészeti ág műfaji sajátosságait, a művészi kommunikáció megjelenítési módjait. A képzés célja az is, hogy a múlt értékeit megszerettesse és tovább éltesse, segítsen a hagyománytisztelet megteremtésében.

A képző- és iparművészeti ág sajátosságai:

- tevékenységközpontúság – a tanulók a vizuális tananyagtartalmakat, feladatokat gyakorlati, tapasztalati módon, különböző tevékenységek által, komplex témákba ágyazottan dolgozzák fel, amelyben a cselekvésből származó tapasztalat adja a tanulás alapját,
- feladattudatosság – egy témával, témakörrel való hosszabb idejű elmélyült foglalkozás, mely elősegíti a tanulók türelmének, kitartásának fejlődését,
- alkotói magatartás – amelyben fontos szerepet kap a nyitottság, az egyéni látásmód, a lényegkiemelés, a problémaérzékenység és problémamegoldás képessége,
- komplexitás – amely átjárhatóságot biztosít a képző- és iparművészeti, a népművészeti és médiaművészeti területek között, illetve az egyéb művészeti ágak között,
- folyamatszerűség az egyes feladatok végig vitelében és a szervesen kapcsolódó, egymásra épülő feladatsorokban, projektekben,
- kreatív cselekvőképesség, melynek fontos részterülete a kísérletező kedv, bátorság, lényeglátás, szituativitás, döntésképesség, nézőpontváltás, sorrendmódosítás,
- interaktivitás és együttműködési készség, mely feltételezi a személyközi kapcsolatok aktivitását, a kooperációt és innovációt,
- tanulók önkifejezési készségének kialakítása és mélyítése a személyre szabott feladatok, egyéni korrektúra megvalósulása révén,
- szociális érzékenység és empátia, az én- tudatosság, önszabályozás és önállóság fejlesztése.

A KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI OKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI, FELADATAI

Irányítsa a tanuló figyelmét az emberi és a természeti környezet esztétikumára, szépségére.

Ismertesse meg az egyetemes emberi kultúra, az európai műveltség, a nemzeti hagyományok értékeit, az értékmegőrzés formáit.

Ismertesse meg a kommunikáció művészi formáit, a képző-és iparművészet műfaji sajátosságait.

Ösztönözze a tanulót az önkifejezés eszköztárának gazdagítására és készítse fel a tanult művészi kifejező eszközök alkalmazására.

Készítse fel a tanulót:

- A látvány megfigyelésére, értelmezésére, analízisére
- A vizuális információk, közlemények megértésére
- A képi gondolkodásra, a vizuális absztrakcióra
- A tapasztalat, képzelet, emlékezet utáni ábrázolásra
- A legfontosabb kifejezési eszközök, kompozíciós eljárások ismeretére

- A kifejezési eljárások használatára
- Az élmények, gondolatok, érzelmek vizuális kifejezésére
- A képi nyelv kifejezési szándék szerinti megválasztására
- A média által közvetített üzenetek befogadására, értelmezésére
- A vizuális önkifejezésre, alkotásra
- Tanulmányok, szabadkézi vázlatok, makettek, modellek készítésére
- Tervezésre, konstruálásra
- A kifejezési technikák, a tárgykultúra anyagainak ismeretére
- Eszközhasználatra, anyagalakításra
- A baleset- és munkavédelmi előírások betartására
- Tárgykészítésre, környezetformálásra
- A kézműves tevékenységek gyakorlására
- A jelentés, az esztétikum felismerésére, értelmezésére
- A rendeltetés - a szerkezet, a tartalom és a forma összefüggéseinek felfedezésére
- A mindennapok, a természet szépségének, a művészetek, a műalkotások befogadására
- A vizuális művészetek, a környezet- és tárgykultúra megismerésére
- A műelemzési eljárások alkalmazására.

Tegye lehetővé:

- A néphagyomány, a népi kultúra élményszerű megismerését.

Alakítsa ki a tanulóban:

- Az esztétikum iránti igényt,
- Az esztétikai élményképességet,
- Az alkotó magatartást és ehhez tartozó pozitív beállítódásokat, szokásokat.

Fejlessze a teremtő képzeletet és az improvizációs készséget.

Továbbá a 3/2011. (I. 26.) NEMFI rendelet az alábbiakban határozza meg az alapfokú képző- és iparművészeti oktatás általános fejlesztési követelményeit:

Kiemelt kompetenciák a képző – és iparművészeti oktatás területén.

A kiemelt kompetencia területek a vizuális művészeti alkotótevékenység által a személyiség fejlesztését, az önkifejezés kibontakoztatását segítik.

Olyan tulajdonság–együttest alakítanak ki, amely lehetővé teszi a változó élethelyzetekhez való rugalmas alkalmazkodást, a probléma felismerést, a probléma megoldást.

Bemeneti kompetenciák: iskolai előképzettség nem szükséges.

Szakmai kompetenciák

A környezet által közvetített üzenetek befogadása

A környezet által közvetített üzenetek értelmezése

Tervezési készség

Alkotói magatartás

Kreativitás

Vizuális gondolkodás

Vizuális kifejezőkészség

Eszközhasználati készség

Anyaghasználati készség

Komplex szemlélet

Tudatos környezetformálás igénye

Biztonságos munkavégzés képessége

Az esztétikum iránti igény és befogadóképesség

Problémaérzékenység

Véleményformálási képesség

Személyes kompetenciák:

Nyitottság

Fejlődőképesség

Önállóság

Önkifejezés

Rugalmasság

Érzékenység

Kísérletező kedv

Interaktivitás (személyközi kapcsolatok aktivitása, kooperáció).

Társas kompetenciák:

Motiválhatóság

Empatikus készség

Együttműködési készség

Kezdeményezőkézség

Segítőkészség

Módszerkompetenciák:

Figyelemösszpontosítás

Gyakorlatias feladatértelmezés

Ismeretek helyénvaló alkalmazása

Következtetési képesség

Kreativitás, ötletgazdagság

Módszeres munkavégzés

Nyitott hozzáállás

Probléma felismerés, –megoldás

Tervezési készség

Új ötletek, megoldások kipróbálása

A munkakörnyezet tisztántartása

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA és ZÁRÓVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és gyakorlati tudása.

Az alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá. Amennyiben az nem, felel meg a követelményeknek, átdolgozthatja.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga vizsgatantárgyak

– Műhelygyakorlat

– Vizuális alkotó gyakorlat

A fentiekén felül szabadon választható vizsgatantárgy:

– Művészettörténet

– Népművészet

A szabadon választható vizsgatantárgyak esetén a művészeti alapvizsga és záróvizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll. A szabadon választható tantárgyak közül vizsgatantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint amely esetében a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés.

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – helyezést ért el vagy a versenyfelhívásban meghatározott teljesítményi szintet teljesítette.

Ha a tanuló már rendelkezik a képző- és iparművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett alapvizsga- vagy záróvizsga-bizonyítvánnyal, akkor felmentés adható a vizuális alkotógyakorlat főtárgyból. A műhelygyakorlat vizsgarész alól felmentés nem adható.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a vizsga tantárgy végső eredményének a meghatározásában a műhelygyakorlat tantárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

A képzés ideje: 12 év

Évfolyamok száma: 12 évfolyam

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1	2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Vizuális alapismeretek	4	4										
Rajz - festés-mintázás	-	-	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Műhelyelőkészítő	-	-	2	2								
Műhelygyakorlat	-	-			2	2	2	2	2	2	2	2
Összesen	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

A rajz-festés-mintázás és a műhelygyakorlatok óraszámja 1-3 vagy 3-1 arányban átcsoportosítható. Az előképzőt a tanulónak nem kötelező elvégeznie.

A főtantárgy neve egyben a tagozat neve is az Előképző évfolyamokon, az Alapfok első és második évfolyamán.

Grafika és festészet tanszak

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1	2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Vizuális alapozó gyakorlatok	4	4	2	2								
Grafika és festészet alapjai			2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Vizuális alkotó gyakorlat					1	1	1	1	1	1	1	1
Grafika és festészet műhelygyakorlat					2	2	2	2	2	2	2	2
Összesen	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

A KÉPZÉS TANSZAKAI, TANTÁRGYAI

Vizuális alapismeretek

Az előképzősök *komplex művészeti tantárgya*

Kötelező tantárgyak:

- Rajz – festés - mintázás
- Műhely-előkészítő, műhelygyakorlat

- Kötelező műhelygyakorlat választható tanszakai

Képzőművészet:

- grafika, festészet,

Szabadon választható tantárgyak

- Művészettörténet
- Népművészet

A szabad sáv keretében a fenti tantárgyak vagy a műhelygyakorlatok bármelyike választható.

A rajz-festés-mintázás tantárgy biztosítja a képző- és iparművészeti alapot. A műhely-előkészítő foglalkozások során a tanuló a képzés több területével ismerkedhet meg. Műhelygyakorlat teszi lehetővé a képző- és iparművészeti szakirányú tevékenységeket. A képzőművészet, iparművészet, és média területén a helyi lehetőségektől függően a fenti műhelyek közül a tanuló érdeklődésének és képességeinek megfelelően választhat. A képző- és iparművészet-oktatás kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembe vétele mellett a tanuló más művészeti ág (zeneművészeti, táncművészeti, szín-és bábművészeti ág) képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok központilag meghatározott kötelező tanítási óráin részt vehet.

ÉRTÉKELÉS

A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli.

A félévi és év végi osztályzatokat az érdemjegyek alapján szükséges meghatározni. A tanév során, a bemutatásokon, pályázatokon, kiállításokon való szereplés is értékelhető.

Az elméleti tárgyak számonkérési módja szóbeli és írásbeli forma. A tanulók munkáját félévkor ellenőrzőben, év végén bizonyítványban osztályzattal kell minősíteni. Az értékelésre vonatkozó javaslatok az egyes tantárgyak, illetve tanszakok anyagában találhatóak.

A PROGRAM CÉLJA

Az alapfokú művészetoktatás 12 évfolyamán résztvevő tanulók számára a program a következő cél- és feladatrendszer határozza meg:

- A látás és látványértelmező képesség fejlesztése,
- A látványértelmezésben szerepet játszó tényezők tudatosítása,
- A megjelenítő és a kompozíciós képesség fejlesztése,
- A vizuális gondolkodás képességeinek fejlesztése: az elemzés,
- Az elvont gondolkodás, a képi gondolkodás,
- A képzettársítás és a szintetizálás (sűrítés),
- Jártasság a térábrázolásban és a geometria alapelemeiben,

- Jártasság kialakítása az anatómiai ismeretekben,
- A plasztikai és a síkművészeti technikák készségszintű elsajátítása,
- Az egyes festői és szobrászi technikák, valamint a médiaművészet (intermédia) megismerése, alkalmazása,
- A művészettörténet nagy korszakainak ismerete,
- A vizuális kifejező készség fejlesztése.

KÖVETELMÉNYEK

A tanuló az alapfok végén ismerje:

- A rajz-festés-mintázás alapelemeit,
- A vizuális gondolkodás formáit és nyelvezetét,
- A tervezéstől az alkotásig tartó kreatív folyamat részeit,
- A plasztikai, rajzi, festészeti technikák alkalmazásának módjait,
- A sík és tér törvényszerűségeit a képzőművészet világában,

Legyen képes:

- A látványt értelmezni,
- A kompozíciós ismereteket alkalmazni,
- A síkban és térben alkotásokat létrehozni,
- A művészettörténet nagy korszakait ismertetni.

A tanuló a továbbképző végén ismerje:

- A vizuális nyelv kifejezőeszközait,
- Azok jel-, és jelentésrendszerét,
- A sík és térábrázolás szabályrendszerét,
- Az ábrázoló geometria alapelemeit,
- A rajzi, festészeti és plasztikai ábrázolás leggyakrabban használt eljárásait,
- A médiaművészet (film, videó, animáció) kifejezőeszközait és azok jelrendszerének alapjait,
- A képi konvenciók, a kompozíció jelentéshordozó elemeit,
- Az anatómia alapvető törvényszerűségeit és azok ábrázolási konvencióit,
- A művészettörténet nagy korszakait,

Legyen képes:

- A tanár által, vagy önállóan kijelölt témák (korrektúra segítségével történő)
- A művészeti alkotómunka különböző elemeinek egyidejű alkalmazására,
- Sík-, és térbeli művek létrehozására,
- Konkrét és elvont képi és plasztikai gondolatok megjelenítésére,
- A látvány, illetve a képi megjelenítések elemző értelmezésére, sokrétű feldolgozására (tanári segítséggel),
- A nagy művészettörténeti korok eredményeit saját alkotómunkája során felhasználni.

3. Tananyag

ELŐKÉPZŐ

1-2. évfolyam

Az előképző célja

Az előkészítő szakasz munkafeltételeinek kialakítása, a tanulók kreatív képességeit fejlesztő program beindítása, az általános vizuális alapismeretek elsajátítása és az ezekkel való célszerű tevékenységsorok munkafolyamatainak kialakítása a tanulóknál. Annak az igénynek a kifejlesztése, mely az örömteli munkát és a környezetükben fellelhető esztétikai minőségeket egyaránt felfedezi. Fontos feladata a programnak, hogy célként tűzze ki a gyerekek és tanárok közös tevékenységének, a tanári korrekció elfogadásának igényét, az alkotó jellegű tevékenységek folyamatainak széles körű megismerését, vagyis az alkotásra nevelés folyamatának megalapozását.

Az előképző feladatai:

- A kreatív munkára és a kreatív gondolkodásra nevelés,
- Az általános vizuális alapismeretek, és az ezekkel való munkálkodás elsajátítása,
- A színek, formák, felületek és tömegek alapvető törvényszerűségeinek megismertetése és játékos módon való feldolgozása,
- Az alapvető formaelemzés gyakoroltatása,
- A rajzi eszközökkel, képzőművészeti anyagokkal való ismeretek mélyítése,
- Az arányok, a kompozíció, a tér és sík alapvető fogalmi ismerete és az ezekkel való alkotó játékos munka kialakítása,
- Az önálló véleményalkotás, az önértékelés kialakítása,
- Az egyéni és csoportos alkotómunka alapelemeinek jártasságszintű elsajátítása,
- Az örömteli alkotómunkára való felkészítés.

1. évfolyam

évi 36 hét (heti 4 óra), összesen 144 óra

Ismerkedés a tanulókkal

Élményrajzok alapján tájékozódás a tanulók előzetes ismereteiről, rajzi készség szintjéről

Élménykifejezés

Élményrajzokon a szereplők érzelmeinek kifejezése

Az öröm (születésnapomon, győztem.), bánat (szomorú voltam.), félelem (megijedtem.) megjelenítése

A színek hangulati szerepének felhasználása (mérettel, tiszta színnel a kép központi alakjának kiemelése)

Technika: zsírkréta, színes ceruza, filctoll

Ismerkedés a képi kifejezés alapelemeivel

Vizuális alapelemek: a pont, vonal, folt, megismerése

Játékos gyakorlatok:

- Pont - sűrűsödés, ritkulás, vonal és folt képzése ponttal (eső, esőcseppek, szirmok),
- Vonal - sűrűsödés, ritkulás, vékony, vastag, rövid, hosszú, vonalból foltképzés (zápor, szalmakötegek),
- Folt - kicsi, nagy, fekete-fehér foltritmus (tél) Technika: grafitceruza, tusrajz, papírtépés

Műalkotások bemutatása:

- őskori barlangrajzok,
- pointilista képek, Victor Vasarely vonalas jellegű képei

Ismerkedés a kiemeléssel, a lényegmegragadással

Karakter kifejezése arányok torzításával

Hasonlóság, azonosság, különbözőség észrevetése

Jellemvonások felismerése képekről, fotókról

Technika: plasztikai feladatok

A tér felfedezése

A képmezőben való tájékozódás és ennek gyakorlati alkalmazása

Téri szituációs feladatok végzése építőkockával

Irányfelismerés játék közben (fenn, lenn, kívül; belül)

Irányok ábrázolásával kapcsolatos munkák készítése mesejelenetekből

Technika: zsírkréta, tempera

A tér ábrázolása

A tanult téri szituációk és arányok ábrázolása saját élmény alapján (állatkertben, játszótéren)

Séta az állatkertben, játszótéren (termékek, növények gyűjtése) Állatok rajza, formázása agyagból

Technika: zsírkréta, diófac, lavírozott pác, monotípi, agyagozás

Bábkészítés - bábjátás

A séta során gyűjtött növények, termékek felhasználásával bábkészítés egyéni ötlet alapján

Az elkészült bábok segítségével szituációs játékok, mese, bibliai történetek dramatizálása

A színek világának felfedezése

Ismerkedés a színekkel:

- A főszínek megismerése,
- Színkeverési próbálkozások,
- A hideg-meleg színek megismerése,
- Színkontrasztok szerepe,
- A sötét és világos színek hangulati hatása

A feladatok végezhetők:

- Zene felhasználásával,
- Az évszakok jellemző színeinek megfigyeltetésével,
- Színkompozíciók létrehozásával

Javasolt technika: akvarell, színes ceruza, mozaik

Kiállítás, Múzeumlátogatás

Múzeum vagy kiállítás közös látogatása. Lehetőség szerint néprajzi anyag megtekintése (tájház, népi eszközök, viseletek)

Csoportkiállítás rendezése

Minimumkövetelmény

A tanuló legyen képes:

- A vizuális alapelemek összefüggéseinek felismerésére,
- Az alapelemek alkalmazására (pont, vonal, folt, irány, tér),
- Ábrázolásaiban a színek hangulatkeltő erejére építeni.

Rendelkezzen alapvető jártassággal a színkeverésben.

Jártasság szintjén ismerje a csoportos munka alapelemeit.

2. évfolyam

évi 36 hét (heti 4 óra), összesen 144 óra

Az előző évi ismeret felmérése

A méretek, arányok megértése, felismerése

A tér érzékeltetése (takarások)

Szubjektív színhasználat

Meseillusztráció készítés: leporelló - kollektív munkával

Technika: tempera, viaszolt festékrétegbe karcolás

Műalkotások bemutatása: egyiptomi képek (takarások, kiterített tér)

A szerkezet felfedezése

Szerkezettel kapcsolatos feladatok (rész-egész, folyamat, kezdet, vég, sorrend) gyakorlati alkalmazása tematikus munkán (pl.: szüret)

Technika: filctoll, papírdúc, papírvágás, -ragasztás

Portré és alakrajz

Önarckép készítése (emlékezetből vagy tükörből)

Szüleim portréja (alapvető arányokra figyelemmel)

Többalakos kompozíció alkotása (karácsonyi ünnepkör)

Technika: grafitceruza, zsírkréta, kollázs

A sík és tér

Sík és tér fogalmának gyakorlati megismerése

Téli mese dramatizálásához fejdísz készítése

Témakör: téli élmények (kirándulás, korcsolyázás, síelés stb.)

A külső tér megfigyeltetése séta során

Vázlatok készítése épületekről

Játékos épülettervezés (papírplasztika, makett készítése vegyes anyagok felhasználásával)

A térből szerzett ismeretek felhasználása kollektív munka során (az utcán)

A feladatsorban javasolt technikák: zsírkréta, pasztellkréta, tempera, agyag

A színek kifejező ereje

A színek hangulati hatásának felhasználása

Komplementer színpórok, színárnyalatok, tört és tiszta színek megismerése
Gyermekversekhez, mesékhez díszlet és báb készítése

Dramatizálás

Kiállítás, múzeumlátogatás:

Minimumkövetelmény

A tanuló legyen képes:

- A vizuális alapelemeket (pont, vonal, sík, folt, felület irány, tér kontraszt) felismerni és alkalmazni,
- Megfigyeléseit, élményeit egyszerű tárgyak, rajzok, festmények formájában megörökíteni,
- A színek hangulatkeltő erejét alkalmazni.

Ismerje és legyen képes alkalmazni

- A kiemelést,
- Az anyag, forma, funkció összefüggéseit,
- Az időbeliség képi kifejezésének néhány lehetőségét,
- Önállóan (tanári korrekció mellett) a megismert technikákat.

Legyen képes a megismert műalkotásokról és a környezetükben lévő tárgyokról (tanári segítséggel) véleményt mondani.

2011/2012-es tanévtől felmenő rendszerben

Vizuális alapozó gyakorlatok

Előképző évfolyamok: 1–2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A közvetlen érzéki tapasztalás (hallás, látás, tapintás) útján megszerzett élmények képi, plasztikai feldolgozásim képességének fejlesztése.
- A természeti és tárgyi környezet szépségeinek felfedeztetése.
- A hagyományok élményszerű megismertetése.
- Egyszerű kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása:
- Az arányok, színek, formák, felületek, tömegek és a tér felfedeztetése játékos tevékenységeken keresztül.
- Az önkifejezés változatos formáinak megismertetése.
- Az egyéni és csoportos alkotómunka alapelemeinek elsajátítása.
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása. Kreatív munkára és gondolkodásra nevelés.

Tananyag

Feladatcsoportok

Érzékszervi tapasztalások

- Színek, formák, hangok megfigyelése, hasonlóságok észrevétele
- Hangokkal, mozgással, látvánnyal való analogikus játékok
- Dramatizálással, mozgással, hanggal érzelmek, élmények kifejezése
- A ritmus és a megélt mozgás vizuális megjelenítése

Vonal, forma

- A vonal és a folt megjelenési formái a valóságban és a képzőművészetben
- A forma gazdasága
- Pont-, vonal-, folt- és formaképző játékok

Felületek

- A környezet felületeinek megismerése élményszerű tapasztalatok biztosításával
- Felületképzési játékok síkban és plasztikában változatos anyagokkal

Méret és arányok

A méretek és arányok érzékletes megtapasztalása (kisebb, nagyobb; hosszabb, rövidebb, sovány, kövér)

- Játékos arányváltó feladatok

A színek világa

- A színek hangulati hatásának átélése, alkalmazása
- Színkeverési játékok

Téri élmények

- A sík és a tér megtapasztalása
- Térjátékok (kinn, benn fent, lent). Zárt és nyitott terek
- Téri élmények rajzi, plasztikai megjelenítése

Idő élmények

- Az idő múlásának és a változás megtapasztalása
- Eseménysort kifejező képsorozat, leporelló készítése
- Egyszerű animációs játékok

Mese és valóság

– A mesebeli világok, lények, történések síkban és plasztikában

– Környezetünk formái, szereplői sík és plasztikus formában

Tárgykészítés

– Játékok, használati és ajándéktárgyak létrehozása (mézeskalács, textílfonatok, papírhajtogatások, papírdombormű, agyag- vagy gipszfigurák)

– Hagyománytárgyak készítése

VIZUÁLIS ALKOTÓ GYAKORLAT

A vizuális alkotó gyakorlat célja a tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek előhívása, az ismeretek, élmények feldolgozásának segítése, a pozitív lelki tulajdonságok megerősítése a képi emlékezet és képzelet gazdagításával, a vizuális gondolkodás és kifejezőkészség fejlesztésével, valamint az esztétikai érzékenység és befogadó készség kialakításával.

A tantárgy feladata a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, erős belső motivációra épülő, változatos alkotó folyamatok biztosítása, melyek lehetővé teszik a csoportos és egyéni kreatív tevékenységformák megismerését feltárják az értékmegőrzés, értékteremtés lehetőségeit, kialakítják a formák, színek használatában való jártasságot. Az egyes témák, témacsoportok változatos feldolgozása, a különféle képzőművészeti technikák gyakorlásához szükséges eszközök és anyagok használatának megismertetése, a népművészeti és művészettörténeti ismeretek aktív beépítése az alkotó tevékenységbe. A baleset-, munka- környezet és tűzvédelmi szabályok betartatása.

ALAPFOK

Az 1-2. évfolyam tanítási céljai

Ismertesse meg a tanulókkal

- A vizuális nyelvrendszer alapjait,
- Az ábrázolás alapvető törvényszerűségeit,
- Az ábrázolási konvenciókat,
- A művészettörténet néhány fontos (kezdeti) korszakát és e korszakokban alkalmazott alkotó módszereket.

Feladatai

Ismertesse meg

- Az egyes témák, témacsoportok anyagokkal történő változatos feldolgozását,
- A képzőművészet nyelvi, kifejezési módjainak néhány törvényszerűségét.

Segítsen ismereteket szerezni

- Az absztrakció fogalmáról, a vizuális kommunikáció (képi jel-jelentés) összefüggéseiről és alkalmazásáról.

Alakítsa ki a tanulóknál

- A tárgykultúra és a művészeti alkotások értékeit felismerő képességet,
- Az igényt az önálló alkotómunkára.

1. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

Formai felfedezések

A természeti és ember alkotta környezet esztétikai szempontú vizsgálata Közvetlen élmények elemzése, motívumgyűjtés (gyűjtögetés)

A forma (természeti, mesterséges) egészének és részeinek kapcsolata

Jellemző nézetek, karakter megjelenítése vonalképző eszközökkel

A formák csoportjának kompozíciós megoldásai a kiemelés, sűrítés alkalmazásával (lavírozott tus, -pác eljárás)

A feladatokhoz, problémákhoz kapcsolt műalkotások elemzése

Mintázás. Plasztikai minőségekben (ritmus, textúra, pozitív-negatív) gazdag felület létrehozása agyaglapon nyomhagyással

Az írás és a nyomtatás története a mezopotámiai kultúrától kezdődően

Különböző anyagokból (természeti, mesterséges) kollográfia készítése a faktúrák kontrasztjával

Színek kölcsönhatása

Művészeti élmények (színház, tánc, mesék) feldolgozása színes kompozícióban, szíkontrasztok, színharmóniák alkalmazásával (pasztell, tempera, kevert technikák megoldásaival)

Saját élmény kifejezése képsorozattal a feladathoz kapcsolt műalkotások elemzése nyomán, szubjektív szín-, térábrázolás lehetőségeivel

Bibliai hős portréja a színek kifejező erejének alkalmazásával (vidámság, bánat, félelem)

Forma és mozgás

Portré. Karakter ábrázolása a mimika, groteszk lehetőségeivel

Mozgásváltozás, mozdulat, egyszerű mozgássor elemzése, megjelenítése Vonalas ábrázolás közvetlen élmény (mozgásos szituációk, film, fotó) alapján

A forma felépítése, formatömegek megjelenítése ecsetvázlattal, színfoltokkal (álló-, guggoló, több-kevesebb figura, árnyképek)

Szobrászati alkotások elemzése, kiállítás látogatás

A téli ünnepkör néhány eleme (hagyományok, szokások)

Több figurás kisplasztika mintázása ünnepkörökhöz kapcsolódóan (Hanuka)

Az anyagszerűség követelményeinek megtartása, ragasztás agyagpéppel

Játékkonstruálás, agyag-kerámia fejű bábok, babák textil és más anyagok alkalmazásával

Ember és terek

Épített terek, helyi építészeti (műemlék) alkotások megfigyelése, építészeti motívumok gyűjtése (vázlatok).

Síkjellegű városképi kompozíciók készítése sötét-világos folt redukcióval, kontraszttal

Tus és szénrajzok nagyobb méretben

Plasztikai megjelenítés papír és más anyagokkal. Térplasztika illusztratív tartalommal (labirintus)

Nagyméretű, színes képi kompozíciók, csoportmunkával szubjektív szín és tér használatával, az alkalmas technika megválasztásával

Minimumkövetelmény

A tanuló ismerje és legyen képes alkalmazni

- A síkbeli ábrázolás alapvető elemeit,
- A különböző rajzi és festészeti technikákat (tus, szénrajz, vízfestés, tempera).

Legyen képes vizuális élményeit megörökíteni.

2. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

Természeti motívumok

Növények (fák) formája, szerkezete, színei, a forma és színekarakterek (színes ceruzák, kréták, akvarell technika)

Tematikus feladatok a tanulmányok felhasználásával

Fa motívum megjelenítése (képzőművészeti alkotások megfigyelése, tanulmányozása alapján), sgraffito jellegű viaszos technika alkalmazása

Átírás képi igénnyel, egyéni, esztétikusan formált kifejezéssel (színes tussal)

Növény és állat tanulmányok, illusztrációk különböző művészeti korokból különböző kultúrákból

A Bibliában szereplő állatok

Fantáziára épülő illusztratív feladatok

Állatok ábrázolása közvetlen élmény alapján

Mozgás, arány, formatömeg érzékeltetése vonalrajzzal

A Biblia madarai - alkotó képzelet és tanulmányok felhasználásával, figurális dombormű mintázása

Kép, jel, jelkép, szimbólum

A forma jele, a karácsony jelképei - dekoratív tervezés

Mézeskalácsformák tervezése.

A mézeskalács sütés hagyományai, a mézeskalács díszítése

Karácsonyi díszek szalmából

A népi játék, a népi kézművesség néhány eleme

Az emberi arc belső arányai, a karakter, a mozgás-változás, a mimika megjelenítése képi igénnyel

Alakoskodások, szimbolikus tartalmak megjelenítése plasztikában

Báb készítése az arcon megjelenő érzelmek figyelembe vételével, esetleg torzítással, szimbolikus tartalommal, grafikai minőségek alkalmazásával (papír-, gipszmasé)

A képzőművészet és társzművészetek (színház, irodalom, zene, tánc) kapcsolata

Fejdísz, jelmez, díszlet készítése

Forma, tér, szerkezet

A különböző korok szerkezeti találmányainak vizsgálata

Konstruálás, különböző szerkezetek készítése többféle anyag felhasználásával (pálcák, drót)

Néhány egyszerűbb szerkezet képi sík redukciója

Képzelt gépek, szerkezetek, emberszabású konstrukciók színes kompozíciói, csoportmunkában, nagy méretben, illusztratív tartalommal

Kiállítás látogatás (műfajok felismerése)

Minimumkövetelmény

A tanuló rendelkezzen alapvető formaismerettel.

Tudja alkotó módon alkalmazni ismereteit a képi, rajzi, plasztikai kifejezőmódokban.

Ismerje és alkalmazza a síkbeli ábrázolás alapelemeit.

Legyen képes egyszerű rajzi, festészeti technikák alkalmazására.

Tanári segítséggel legyen képes egyszerű beállítások képi, plasztikai bemutatására; a mesék, bibliai történetek, irodalmi művek képi megfogalmazására.

A 3-6. évfolyam tanítási céljai

Ismertesse meg a különféle képzőművészeti technikák gyakorlásához szükséges eszközök és anyagok használatát.

Alakítsa ki a tanulóknak

- A rajzi, képi, plasztikai nyelv segítségével gondolataik önálló, alkotó módon történő kifejezését,
- A csoportos és egyéni kreatív tevékenységek számos formáját,
- A kritikai véleményformálás igényét és képességét, mely a saját és mások alkotásainak megítélésében segítségükre válhat,
- A művészet iránti érdeklődést.

Feladatai

- A látvány értelmezésének fejlesztése
- Az ebben szerepet játszó tényezők (formai és tartalmi elemek) megismerése
- Az elvont gondolkodás (absztrakció) szerepének felismerése és alkalmazása munkáikban
- A sűrítés, és felbontás, mint alkotói (komponálási) eszköz ismerete és alkalmazása
- A képi kifejezés összefüggéseinek felismerése és alapszintű alkalmazása
- A művészettörténeti ismeretek tudatos beépítése az alkotó tevékenységbe.

3. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

A síkból a térbe

Emelkedő forma grafikai, színbeli, plasztikai és egyéb feldolgozása.

A vizuális alapelemek (pont, vonal, folt) virtuális (képzelt) térbe történő elmozdulásai

Játék a vonallal a sík és tér határán

A térábrázolási rendszerek

Térábrázolási rendszerek feldolgozása a művészettörténet nagy korszakain Isi keresztül, műalkotás-elemző órák segítségével

Óskor, Egyiptom, Mezopotámia, Görög, Római

Tér és idő feldolgozása

Saját élmény, munkafolyamat megjelenítése képsorozattal

Teljes síkba forgatás, képzelt terek építése, megrajzolása axonometrikus formában

Technika: tempera, tollrajz

Statika és dinamika

Statikus és dinamikus kompozíciók fejlesztése, alá-fölészervezés, nagyságrendi kiemelések természetes és mesterséges formák, saját élmény és illusztrációs feladatok segítségével

A kompozíciós elemek szerepe

Technika: tollrajz, festés, kollázs, nyomatok, plasztika

Vonal, folt, szín

A vonal, folt és szín formaképző szerepének vizsgálata szabad témaválasztás alapján

A természetes és mesterséges környezet, a hagyományos népi életmód eseményeinek feldolgozása

Archaikus kultúrkincs

Az archaikus kultúrkincs és évszakhoz fűződő bibliai hagyományok képi, plasztikai és grafikai feldolgozása

Teremtés, Gilgames eposz, görög mitológia

Minimumkövetelmény

A tanuló ismerje és használja a sík és tér alapelemeinek rendszerét. Tudjon bánni a grafikai eszközök közül a tollal, krétával.

Ismerje a 12 fokú színskálát és tudja azt képek elkészítésénél alkalmazni. Ismerje az emberiség mítoszainak néhány fontos művét és legyen képes ezzel kapcsolatos művek elkészítésére.

Tudja és ismerje a vonal, folt, szín képalakító szerepét.

4. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

Szín-világ

Szín-világ a monokróm színhasználattól a komplementer színpárokig

Egy főszínre hangolás, főszín és elsődleges keverékszínei

Tiszta színekből és szürkékből építkező kép

Három főszínre hangolt kép

Magában való szíkontraszt (J. Itten), színezet kontraszt

Komplementer színpárok

Szín és tér, színes tér - színes plasztikák

Spirál és hullám

Természetes és mesterséges formák szerkezeti, látvány utáni és élményszerű feldolgozása

Képi (olajpasztell, tempera, fotó, montázs, kollázs), grafikai (metszet, tollrajz) és plasztikai (gipsz, agyag) feldolgozás

Műalkotás elemzés

Összehasonlító műelemzés az ókeresztény kortól a XX. sz. elejéig

Az elemzés és feldolgozás az évfolyam feladataihoz kötődik

Életképek

Életképek és térábrázolási rendszerek

Korok ünnepeinek és hétköznapijainak megjelenítése a megismert ábrázolási rendszerek segítségével

Képi, grafikai, plasztikai, fotó, videó feldolgozások, életképek, jelmezek, díszletek

Mondák, eposzok

Bibliai történetek illusztrációs feldolgozása, képi megjelenítése (Ó- és Újszövetség)

Főhős és mellékszereplő viszonyának kompozíciós érzékeltetése. Ikonszerűség és epikus előadásmód

Zárt formájú kompozíciók

Minimumkövetelmény

A tanuló ismerje a szín téralakító szerepét a monokrómiától a komplementerekig.

Legyen képes mesterséges és természetes formák szerkezeti rajzának elkészítésére, a bennük rejlő dinamika felismerésére.

Legyen képes illusztrációs munkák készítésére.

5. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

Szerkesztések

Az axonometria, perspektíva, rekonstrukció tapasztalati úton történő megismertetése

Test-modellek

Az egyszerű és összetett forgástestektől a zárt és nyitott szögletes testekig Modellezés, származtatás, nézőpontváltás, vonal értékek

Technika: ceruza és szénrajz

Drapériák, egyszerű csendéletek

Színproblémák: lokál, valór, reflexek, szín redukció, monokromitás

Megvilágítási feladatok

Telifény, szemből világítás, ellen- és sűrűfény (rajz, festés, fotó.)

A reneszánsz, a barokk, a klasszicizmus és a romantika

Kompozíciós módszerek, a tér illúzionisztikus megjelenítése

A műfajok születése

A megismert művészettörténeti korok műveinek felhasználásával parafrázisok készítése (portré, csendélet, tájkép)

Minimumkövetelmény

A tanuló ismerje a vetületi, axonometrikus és perspektivikus ábrázolás alapelemeit, tudjon azok segítségével egyszerű és bonyolult testcsoportokat ábrázolni. Legyen képes a színdinamikai ismeretei felhasználásával önálló képek elkészítésére.

Ismerje és tudja alkalmazni önálló munkáinál a plasztikai szabályokat, negatív pozitív formákat.

6. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

Nézőpontváltás

Természeti formák és drapériák együttes megjelenítése, kompozícióba rendezése

Nézőpontváltás

A kompozíció és a látványábrázolás szempontjai

Festés, rajzoltás (tempera, akvarell, pasztell, ceruza, kréták, toll, szén)

A portré

Portré készítése élő modellről

Szerkezeti és arányrend

A fej mozgásban

Nézőpontváltások, tónusos ábrázolás (képi igénnyel)

A portré rajzolás kánonjai

Az emberi alak

Alak vázolója, arányai, térbeli helyzetének, mozgásának felismerése és feldolgozása

Kroki, szerkezeti rajz, résztanulmányok (kéz és láb)

Rajzi, plasztikai munkák

Játék a műalkotással (összevetések)

Impresszionizmus, századelő, törzsi kultúrák, fauve, a XX. sz.-i izmusok, avantgarde, neoavantgarde

Játék a műalkotásokkal (belenyúlás, átalakítás, montázsok)

A megismert művészettörténeti korszakok kreatív feldolgozása képi, plasztikai eszközökkel

Szintézis - Mestermunka

Önálló alkotás létrehozása személyes vagy irodalmi élmény alapján tetszés szerinti technikával az eddig megismert képzőművészeti témák, feladatok és technikák segítségével.

Minimumkövetelmény

A tanuló ismerje és használja a jártasság szintjén a képi, plasztikai, grafikai technikák alapelemeit.

Sajátítsa el és használja az ábrázolási konvenciók alapformáit.

Legyen képes önállóan a klasszikus emberábrázolás szabályainak alkalmazására (képi, plasztikai feldolgozás).

Ismerje a művészettörténet nagy korszakait, legyen jártasa műalkotások elemzésében.

TOVÁBBKÉPZŐ

A továbbképző célja

A korábbi években - illetve a műhelymunka során - elsajátított technikai és formai eszközök széles körű alkalmazása, az ezekben való jártasság elmélyítése a tanulók számára.

A továbbképző évfolyamain a rajzi, színbeli, illetve sík- és térbeli tevékenységek széles körű alkalmazása, gyakorlása lehetőséget adhat a tanulóknak a teljesebb önkifejezésre és a szakirányú továbbtanulásra.

A továbbképző feladatai:

- Az önálló alkotómunka elemeinek kialakítása, azok sokrétű használata,
- A látványértelmezésben szerepet játszó tényezők tudatosítása,
- A látás és látványértelmező képesség, a megjelenítő képesség, a kompozíciós készség, az elvont gondolkodás (absztrakció és elvonatkoztatás, redukáló képesség) és az elemző képesség fejlesztése,
- Jártasság kialakítása a térábrázolásban és a geometria alapelemeiben, valamint az anatómiai ismeretekben.
- Az egyes festői és szobrászi technikák, valamint a médiaművészet megismertetése, alkalmazása;
- A művészettörténet nagy korszakainak, s az azok ismerete alapján levonható tapasztalásoknak, összevetéseknek tárgyilagos, elemző ismerete.

7. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

A 7-10. évfolyam lényegét az alkotó és a stúdium jellegű feladatok váltakozása adj a.

A 7. évfolyamban a tananyag egy jelentős része az előző években megismert és alkalmazott rajzi, festészeti és mintázási alaptechnikák alkalmazását és azok továbbfejlesztését tartalmazza.

A síkbeli és térbeli ábrázolás és kifejezés eszközrendszerének az önálló alkotófolyamatok megismerése és alkalmazása fontos feladata ennek az évnek.

Az egyes feladatokra tervezett időmennyiség az adott téma időigényességét jelzi, de csoportra vagy egyénre méretezve átrendezhető.

Feladatok a térre - síkban

Rajzolt és festett belső terek - a perspektíva törvényei szerint teremsarok, táj az ablakon át, beállított interieur rajzolása, festése

A felületek és formák változatos megjelenítése - kiemelések és tónusozások. A perspektíva érzékeltetése vonalakkal

Szerkezeti rajz, tónusos rajz szénrel, pittel, pasztellal, akvarell

Az elkészült tanulmányok feldolgozása: tollrajz, színespapír-kollázs és grafikai lapok (linó-, papírmetszet) formájában

Feladatok a térre - térben

A külső és belső tér ábrázolása egyszerű térbeli elemek segítségével Agyagszobor, agyagplakett készítése a mintázás alapelveinek - formaépítés, arányok, térbeliség, pozitív-negatív formák - szemléletes megjelenítésével

Javasolt szemléltetés: Nagy István, Ferenczy Károly, Ferenczy Béni, Barcsay, Bonnard, Vuillard, Schaár Erzsébet

Feladatok a térre

A drapéria

Szerkezeti és tónusos rajzok, kevert anyagokkal való ábrázolás (rajz és akvarell, szén és pasztell) a drapériamozgásban

A szálló drapéria, mint téma

Fotó készítése drapériáról és annak megfestése

A drapéria, mint plasztikai elem, takarások és díszítések

A drapéria, mint jel

Fríz mintázása, gipszfaragás drapéria motívum után, gipszöntések drapériáról

Javasolt szemléltetés:

Caravaggio, Barcsay, Manzu, Christo, Giacometti

A portré

Egyszerű szerkezeti rajzok, a formák felismerése az árnyék változásakor az arcon, bevilágítási feladatok, fej rekonstrukció koponya alapján és szerkezeti ismeretek (pl.: a Magyar Nemzeti Múzeum koponyából történő rekonstrukciós szobrainak vizsgálata)

Koponya ceruzarajza

A portré, mint karakter, karikatúrák és krokik készítése modell alapján, vonalas rajz - önarckép

Portré készítése, koponya mintázása Gömb, mint térbeli probléma - mintázás

Osztott gömb, gömbszeletek egymásra mintázása

Portré gipszrel való mintázása, a fej rajza és mintázása különböző nézetekből

Javasolt szemléltetés:

Reneszánsz portrék, Cézanne festmények, római portrészobrok, Melocco, Barcay, Picasso, Schaár, Modigliani, Brancusi, Chuck Close

Rajzi és plasztikai tanulmányok „segédanyagai“

Vázlatok készítése

A vonallal való rajzolás módozatai pontozott, rácsozott, satírozott rajz és foltképzés, (nagyítás és kicsinyítés rajz segítségével) vonalhálós rajzolás, faktúrák, a mintázásban testrészek, fejrészek rajzolása és mintázása, esetleg gipszöntvény alapján

Fotóhitelességű és expresszív résztanulmányok, krokik

Javasolt szemléltetés:

Dürer, Rembrandt, Székely Bertalan, Escher, Ferenczy Béni, Picasso, Lautrec.

Ábrázolás és szerkesztés

A perspektíva és egyéb ábrázolási konvenciók és felhasználásuk a művészi ábrázolásban

Gyakorlatok a kétpontos perspektívával, a kavallieri axonometria és a Monge szerkesztéssel

Vonal a térben - fém, spárga és üvegplasztikák

Javasolt szemléltetés:

Escher, építészeti rajzok, tervek

Nagy méret, kis méret

A korábbiakban feldolgozott témák, tanulmányok egyéni vagy csoportos módon történő megfestése, megrajzolása nagy méretben (csomagolópapír, A0 rajzlap), illetve kisméretű kartonra (A4 méret)

A méretváltásból adódó kompozíciós problémák kielemezése Az olajfesték használatának kipróbálása

Minimumkövetelmény

A tanuló legyen jártas a vizuális nyelv kifejezőeszközeinek alkalmazásában. Ismerje a sík és térábrázolás szabályrendszerét; a rajzi, festészeti és plasztikai ábrázolások leggyakoribb formáit; az ábrázoló geometria és a szerkesztő térábrázolás szabályait.

Legyen jártas a látvány, illetve annak képi megjelenítésének értelmezésében, a sík és térbeli művek önálló alkotó létrehozásában.

8. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

A 8. évfolyam feladatai a komponálás, az önálló munkaszervezés, beállítás-elkészítés és a feladatok korrektúra mellett való többértelmezésű feldolgozása körül rendeződnek.

A tanulók jártasság szinten kell, hogy ismerjék a tárgyi világ és annak vizuális leképezése során előforduló eljárás fázisokat, a szakmai, technikai megoldások között önállóan tudjanak választani.

Fontos célkitűzése az évnek az egyéni korrekktúrával történő fejlesztés, melynek során az alkotómunka egyes fázisai a tanulók számára is markánsan kirajzolódnak.

A tanulók az év során bejárhatják a stúdium jellegű feladatmegoldásoktól az egyedi témaválasztásokon keresztül a kreatív képzőművészeti tevékenységek, feldolgozások sorát.

Az adott témaegységekre előirányzott óraszámok a csoport képességeinek és a haladás irányának megfelelően alakíthatóak.

Az alak

Krokik az állatkertben vagy vázlatok háziállatokról

Krokik csoporttársakról, álló, fekvő és mozgó alakok

Rajz, agyag és viasz krokik, tus és pácvázlatok

Csontváz rajza

Körberajzolások, tükörrajzok, fotók egymásról, azok rajzban történő átdolgozása, kollázsok és montázsok emberi alakok átalakításával, emberi alakrészletek rajzainak összeillesztése, fotószekvenciák emberek mozgásáról

Javasolt szemléltetés:

Izsó M. E. Muybridge, D. Hockney, Rodin, Holbein, Dürer, Giacometti.

Figura a térben

Beállítás interieurben, a figura és tér viszonya a fény-árnyék változásaiban

A geometrikus tér és a szerkesztett árnyék figurával, arányproblémák, agyagban mintázott figura épített térben, ülő és álló figurák külső és belső térben, plain air és embercsoport

Javasolt szemléltetés:

Szinyei M. Degas, Monet, Schaár E., Caravaggio, El Greco, Cernus T.

Átváltozások

Az eddig készített munkák feldolgozása más anyagokkal, más méretben

Új beállítások szokatlan megvilágítási effektekkel

Plasztikai munkák szokatlan- talált - anyagokkal

Egy feladat sokféle megoldása, variációk anyagokra, stílusokra

Javasolt szemléltetés:

M. Ernst, Picasso, Ensor, Dalí, Duchamp

Változatok művészettörténeti alkotásokra

Másolatok készítése, hagyományos festészeti, plasztikai és grafikai eljárásokkal, belerajzolások, átfestések, stílusparódiák, híres festmények megmintázása, méret- és elemváltoztatások

A természetben

Vázlatok és festmények készítése a természetben

A plain air-ben való munka megismertetése

Grafikai művek készítése vonalrajztól a lavírozott tusig

Az akvarell és a gouache. Fotózás a természetben

Fotóséták

Javasolt szemléltetés:

A barbizoni iskola alkotásai, a nagybányaiak, a szolnoki és a szentendrei művésztelep műveiből

A szerkesztett és az illuzórikus tér

(Látszat és valóság)

A perspektíva csapdái, kvázi-terek készítése - tükörobjektok, díszlettervek egy megadott műhöz egy ismert, pl. reneszánsz belső tér (festményháttér) megépítése makettben, megszerkesztése rajzban

Javasolt szemléltetés:

Díszlettervek, építészeti alkotások, Bachmann G. H. Hollein

Minimumkövetelmény

A látványértelmezésben szerepet játszó tényezők (fény-árnyék, folt, elrendezés, stb.) tudatos alkalmazása az alkotó munkában.

A megjelenítés intenzitásának befolyásolása az önálló tevékenységekben. A vizuális nyelv jelentésrendszerének ismerete, elemzőképesség.

Az anatómia alapvető törvényszerűségeinek ismerete. A képi konvenciók ismerete.

A rajzi, festészeti és plasztikai ábrázolás leggyakrabban használt eljárásaiban való jártasság.

9. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

A 9. évfolyam tananyaga átmenetet képez a 8. és a 10. évfolyam elemző és alkotó újraértelmező feladatai között.

Megjelennek az átírással, az alkalmazott feladatokkal kapcsolatos tevékenységek, miközben egyre hangsúlyosabbá válik a korrektúra nélküli munkavégzés kialakítása, a művészettörténeti, néprajzi ismeretek alkalmazása, beépítése a saját alkotásokba.

A vizuális kommunikáció alaposabb megismerése, illetve a mozgókép bekapcsolása a tevékenységkörökbe a korszerű képzőművészeti szellem kialakítását segítheti elő.

Átírás és alkalmazás

Természet utáni tanulmányok átírása különböző grafikai technikákkal (tus, fotográfika, papírmetszet, linómetszet)

Tervezési feladatok alkalmazott grafikai munkákra Plakátok, naptárak, arculatok tervezése

Arcátírások, arcfestések, díszítő ábrázolások a testen, testfestés

Smink és karakter, jellemző arcom egy színházi előadás szereplőinél.

Javasolt szemléltetés:

Törzsi maszkok, japán színészárcok, fotográfikák, linómetszetek

(Nolde, Kirchner) plakátok különböző korokból

Játék a színekkel

Színsorok készítése és alkalmazása szabadon választott témára Színperspektíva és alkalmazása a korábban elkészült művek felhasználásával

Színviszonylatok érzékeltetése - fehér kép, fekete kép - készítése Monokrómia, monotónia, egyszínű sorozatok festése

Javasolt szemléltetés:

A színoid rendszer, a Bauhaus szintani dokumentumai, Károlyi Zs. P. d. Francesca festmények

A térplasztika

Szobortervek külső környezetben

Formatanulmányok kövekről

Absztrakt formák

Természetes formák

Kút terv

Figura és természeti forma (pl.: növény, szikla) kapcsolata a plasztikában

Különböző anyagok felhasználása térplasztikai munkákhoz

Javasolt szemléltetés:

Moore, B. Hepworth, Borsos M. Serra T. Cragg

A filmvilág

Filmtervek készítése adott témára:

- A kompozíció gyakorlása,
- A kivágás,
- Montázs megismerése,
- Önfilm készítése videokamerával, vagy S-8 kamerával.

Javasolt szemléltetés:

BBS filmek a 60-as 80-as évekből, Maurer, Erdély M.

A műalkotás, mint korélmény

Játékos feldolgozás különböző stílusú képzőművészeti alkotásokkal Szobrok megfestése, festmények megmintázása stílusparódiák Alkotások készítése különböző eszközökkel, különböző stílusokban Műalkotásmontázsok, anakronisztikus részletek beépítése a műalkotásokba

Népművészet és természet

Népművészeti alkotások és azok anyagainak feldolgozása, természetközeli technikák (fazekasság, szövés, fonás, kosárfonás) beépítése alkotásokba Ismerkedés a magyar népviselet- és tárgykultúrájával

Javasolt szemléltetés:

Népművészeti alkotások, anyagok és technikák, Samu Géza, Schéner Mihály

„Fáskör” művészei.

Minimumkövetelmény

Az elvont gondolkodás (absztrakció, redukáló és átíró képesség) kialakítása és gyakorlati alkalmazása.

Az elemző képesség jártassági szinten történő alkalmazása. Az ábrázoló geometria és alkalmazásának ismerete.

A vizuális kommunikáció jel- és jelzésrendszerének alkalmazása. Az önálló alkotómunkára való törekvés kialakítása és gyakorlása

10. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

A tananyag a 10. évfolyamban természetesen az utolsó három évben megismert és megtanult eljárások összefoglalása.

A tanulók ebben az életkorban már képesek önálló módon megszervezni alkotó tevékenységüket.

Az ismétlődő jellegű feladatok egy-egy összefoglaló munkában is megjeleníthetők (erre tesz javaslatot a tantervi program is), de sok kisebb feladat megvalósítására is mód nyílna.

Egyetlen új témakör a médiaművészet megismerése, videó, számítógép használata a képzőművészeti kultúrában.

Feladatok a festészeti alapismeretek összefoglalására

Szabadon választott témában tempera vagy olajfestmény készítése, színtervekkel és rajzi tanulmányokkal együtt nagy méretben (portfólió az alkotási folyamatról)

Feladatok a szobrászati alapismeretek összefoglalására

Szabadon választott anyaggal (gipsz, agyag, fa, viasz) köztéri szoborterv elkészítése szobrászállvány használatával

Tervrajzok, esetleg a mű elhelyezését imitáló fotómontázsok mellékelésével (portfólió a készülő szobor munkafázisairól)

Feladat a grafikai technikák alapszintű ismereteinek összefoglalására

Egy alkalmazott, vagy sokszorosított technikájú grafikai lap készítése szabadon választott témában, előkészítő vázlatokkal együtt (portfólió a készítés folyamatáról, az esetleges felhasználási módról - könyv, naptár, prospektus...)

Reklám

A tömegkommunikációs eszközök, sajtó, Tv, Rádió működésének megismerése (tájékozódás szintjén)

Egy reklámkampány vizuális elemeinek megszervezése (arculat, riportok, kisfilm) tervezési szinten

Javasolt szemléltetés:

Reklámfilmek és szövegek a tömegkommunikációs csatornákról

Médiaművészet

Alapszintű ismeretek elsajátítása a videós és számítógépes grafikai, művészeti kifejezőmódokban

Rövid videós önfilm (önportré) készítése, ehhez számítógépes feliratok, szövegsorok és egyéb grafikai anyagok tervezése és kivitelezése

Javasolt szemléltetés:

Videoművek - Bódy G. Révész L. L.

Minimumkövetelmény

A tanuló ismerje:

- A vizuális nyelv kifejezőeszközeit,
- Azok jel- és jelentésrendszerét,
- A sík és térábrázolás szabályrendszerét,
- Az ábrázoló geometria alapelemeit,
- A rajzi, festészeti és plasztikai ábrázolás leggyakrabban használt eljárásait,
- A médiaművészet kifejezőeszközeit és azok jelrendszerének alapjait,
- A képi konvenciók jelentéshordozó elemeit,
- Az anatómia alapvető törvényszerűségeit és azok ábrázolási konvencióit,
- A vizuális nyelv kommunikációs eszközrendszerét,
- A művészettörténet nagy korszakait.

A tanuló legyen képes:

- A tanár által, vagy önállóan kijelölt témák önálló (korrektúra segítségével történő) feldolgozására,
- A művészeti alkotómunka különböző elemeinek egyidejű alkalmazására,
- Sík- és térbeli művek létrehozására,
- Konkrét és elvont képi és plasztikai gondolatok megjelenítésére,
- A látvány, illetve az abból történő absztrakció elemző értelmezésére, sokrétű feldolgozására (tanári segítséggel),
- A művészettörténeti korszakok megismert értékeit kreatív módon alkalmazni, adaptálni saját alkotómunkájukban.

JAVASOLT ÉRTÉKELÉSI MÓD

Az előképző 1-2. évfolyamán az érdemjeggyel való osztályozás helyett a minősítést javasoljuk. Ennek formái:

Kiválóan megfelelt,

Jól megfelelt,

Megfelelt,

Nem felelt meg.

A félévi, valamint az év végi osztályzás során figyelembe vehető a tanuló műalkotás-elemzéseknél, illetve a múzeumi, vagy egyéb kulturális programokban való aktivitása.

Az alapfok és továbbképző (1-10.) évfolyamain a minősítés osztályzással történik (jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen).

TÁRGYI FELTÉTELEK

A csoport létszámának megfelelő:

- Jó megvilágítású (tetőablak, ablakfal-vagy mesterséges) rajzterem, melyben a takarítási feltételek és a víz bevezetése megoldott,
- Rajzbakok, padok, székek, paraván,
- Külön megvilágításhoz reflektorok,
- Rajztáblák, drapériák, kézi- és egyéb modellek
- Modellcsontváz, koponya,
- Dobogók, posztamensek, festőállvány, szobrászállvány
- Diavetítő, videolejátszó, vetítövászón, írásvetítő, fénymásoló,

KÉPZŐMŰVÉSZET (GRAFIKA, FESTÉSZET)

Műhelyprogram az alapfok évfolyamain

A MŰHELYMUNKA IRÁNYELVEI

A műhelyprogram célja

Az előkészítő szakasz vizuális alapismereteire, az alapfok rajz-festésmintázás műveltséganyagára építve olyan műhelygyakorlat kialakítása, amely erősíti, kiegészíti a fenti tantárgyakban megszerzett ismereteket, jártasságokat, képességeket, és gyakorlati tevékenysége által lehetőséget teremt a tárgyalkotásra, környezetalakításra.

A tanulók vizuális élményképességére, képzetanyagára, képi gondolkodására építve olyan tárgyformáló tevékenység megvalósítása, amelyben fejlődik a kreatív tervező képzelet, az esztétikai érzék, a manuális és tárgyalkotó készség, a technikai érzékenység, a konstruáló és művészi képesség.

A műhelyprogram feladatai

Olyan alapozó és speciális ismeretek, készségek biztosítása, mely lehetővé teszi a fenti célok megvalósulását.

A műhelyprogram feladata, hogy ismertesse meg a tanulót:

- a választott műhelytevékenység - anyagaival, eszközeivel,
- a tárgykészítéshez szükséges tervezési folyamatokkal,
- a tárgykészítés alapszabályait, technikáival, munkavédelmével,
- a díszítés eszközeivel, lehetőségeivel.

Alakítsa ki azokat a speciális ismereteket, amelyek elsajátítása által képes lesz meghatározott célú és funkciójú tárgyak készítésére.

A műhelymunka módszerei

Az alkotóképesség kialakítása a személyiségfejlesztés napjaink pedagógiájának kiemelt feladata.

A gyermek alkotóképessége, életkori sajátosságánál fogva, legjobban játékos tevékenységgel alakítható. A képzés során olyan ismereteket kell adni, amelyet a későbbi élethelyzetekben aktivizálni tud, olyan magatartásformát kell kialakítani, hogy ki tudja hozni magából az értékeket, amire szüksége van.

Olyan helyzetekre és gyakorlatokra van szükség, amelyek a gyermek kíváncsiságát, játékoságát, önállóságát, sablonoktól eltérő attitűdjét, sokirányú érdeklődését, érzékenységét, beleélő készségét megmozgatják, melyek elősegítik az élmények, az információk, tapasztalatok, ítéletek gazdagodását, az esztétikai érzékenység kifinomodását, a megjelenítő, konstruáló, környezetalakító, önkifejező, problémamegoldó képesség kifejlődését. Biztosítja a felfedezést, a siker örömeit, a művészethez vezető utak személyes bejárását.

A műhelymunka módszerei

Az alkotóképesség kialakítása a személyiségfejlesztés napjaink pedagógiájának kiemelt feladata.

A gyermek alkotóképessége, életkori sajátosságánál fogva, legjobban játékos tevékenységgel alakítható. A képzés során olyan ismereteket kell adni, amelyet a későbbi élethelyzetekben aktivizálni tud, olyan magatartásformát kell kialakítani, hogy ki tudja hozni magából azokat az értékeket, amire szüksége van.

Olyan helyzetekre és gyakorlatokra van szükség, amelyek a gyermek kíváncsiságát, játékoságát, önállóságát, sablonoktól eltérő attitűdjét, sokirányú érdeklődését, érzékenységet, beleélő készségét megmozgatják, melyek elősegítik az élmények, az információk, tapasztalatok, ítéletek gazdagodását, az esztétikai érzékenység kifinomodását, a megjelenítő, konstruáló, környezetalakító, önkifejező, problémamegoldó képesség kifejlődését. Biztosítja a felfedezés, a siker örömeit, a művészethez vezető utak személyes bejárását.

A műhelyválasztás

Az alapfok első és második évfolyamán a tanuló az intézmény lehetőségeihez mérten fél-fél éves váltásban más-más tanszakok (műhelyek) tananyagával ismerkedhet meg a műhely-előkészítő során.

A két éves műhely-előkészítő után történhet meg a tényleges műhelygyakorlat, a tanszakválasztás.

Követelmények

A tanuló az alapfok végén ismerje:

- az adott szakág legjelentősebb alkotásait,
- a tartalom és forma összefüggéseit,
- a tárgyformáló tevékenység anyagait, eszközeit,
- a tervezés, kivitelezés műveleteit,
- az alkotás módszereit,
- a díszítés eljárásait,
- a kifejezési módokat és lehetőségeket,
- a szín- és formarendezés alaptörvényeit,

legyen jártas:

- a formaelemzésben,
- a tárgyértelmezésben,
- a díszítménytervezésben,
- a kifejezési eszközök személyes jellegű használatában,

legyen képes:

- elméleti és gyakorlati ismereteinek alkalmazására,
- a forma jelentést hordozó funkcióinak megismerésére,
- a leendő tárgy elképzelésére, megtervezésére,
- a munkafázisok megállapítására,
- a legalkalmasabb anyagok megválasztására,
- a tárgyformáló eszközök használatára,
- az anyagok formálására, egyszerű tárgyak készítésére,
- a balesetmentes munkavégzésre,
- az elvégzett tevékenység értékelésére.

II.2.7.2.1. GRAFIKA TANSZAK

A program célja, feladatai

A grafikai műhelygyakorlat tanítási célja, az egyedi és sokszorosított grafikai eljárások megismerése. A grafika két fő területének: a képgrafikus és az alkalmazott grafikai tevékenységnek megismertetése.

A grafikai műhelygyakorlat célja, hogy a vizuális neveléssel párhuzamosan a tanuló:

- ismerkedjen meg a szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalókkal,
- sajátítsa el a grafikai munkához szükséges technikai eszközök használatát,
- ismerkedjen meg a grafika lehetőségeivel és korlátaival (sokszorosítható grafikák, illusztráció, reklámgrafika...),
- tudja kiválasztani és alkalmazni az egyéniségének megfelelő grafikai technikát,
- ismerje a szaknyelvet,
- legyen tájékozott a grafika művészettörténetében,
- tevékenységének végzésében váljon önállóvá,
- legyen nyitott az új médiumok megismerésére (számítógép),
- felkészültsége legyen alkalmas arra, hogy tanulmányait szakirányban tovább folytathassa.

A grafikai műhelygyakorlat feladata, hogy a vizuális neveléssel párhuzamosan a tanulót ismertesse meg:

- a grafikai tevékenységhez szükséges technikai anyagok, eszközök, szerszámok működésével, kezelésével,
- a grafikai művészet egy-egy kiemelkedő képviselőjével,
- a segédanyagok tulajdonságaival, használatával,
- a szabványokkal, a méretekkkel, az installálási törvényekkel,
- a szakma rövid történetével,
- a képzőművészeti gyakorlatban, a feladatokban felhasználható művészeti elemekkel (pont, vonal, szín...),
- a képépítés törvényszerűségeivel,
- a színelmélet alapjaival.

A grafikai műhelygyakorlat feladata, hogy a tanulóban:

- fejlessze ki a feladatok elvégzéséhez szükséges önálló, kreatív, alkotói módszert,

- alakuljon ki véleménynyilvánítási igény és képesség,
- alakuljon ki a készített mű esztétikus megjelenítésének képessége.

Követelmények

Az alapfok végén a tanuló ismerje:

- a képépítés alapvető szabályait,
- a tanult grafikai technikákat, ezek továbbfejlesztési lehetőségeit és korlátait,
- az egyedi és sokszorosított grafika - különösen a megismert magasnyomási eljárások - sokszínű technikai lehetőségeit,
- a grafika történeti és technikai sajátosságait,
- a nyomtatásra és dűckészítésre alkalmas papírfajtákat, linó és fém anyagokat,

Legyen képes:

- az eddig megismert grafikai technikák alkalmazására,
- vázlatkészítésre, motívumgyűjtésre, feldolgozásra, átírásra, dúcra dolgozásra,
- az egyedi és sokszorosított grafika - különösen a megismert magasnyomási eljárások - sokszínű technikai lehetőségeinek alkalmazására,
- esztétikus képi megjelenítésre.

A továbbképző végén a tanuló ismerje:

- a legújabb nemzetközi és hazai sokszorosított grafikai törekvéseket és azok képviselőit,
- a hazai kortárs grafika eredményeit,

Legyen képes:

- önálló kifejezőkészségre és grafikai komponálásra,
- technikailag tiszta és kevert technikájú lapok létrehozására,
- képi megfogalmazásait az iparban használatos reklámhordozókon (könyv, lemezborító, plakát) is alkalmazni,
- klasszikus sokszorosított grafikai faximile reprodukció készítésére,
- önálló gondolatokkal és képi világgal bíró illusztrációk létrehozására,
- kiállításra alkalmas munkák alkotására.

Tananyag

Alapfok

Műhelyelőkészítő

évi 18 hét (heti 2 óra), összesen 36 óra

Monotypia

Az egyedi rajz és a sokszorosítás kezdetei

Pozitív és negatív nyomat

Jelhagyás tárgyakkal (ujjal, fésűvel...)

Több szín felhengerlése

A vonal és a folt szerepe

Ritmus – ösztönösség – automatizmus – szerkesztettség

Frottázs

Anyagnyomatok - „kopírozás“

Különböző fakturális tárgyak nyomatai (bársony, vászon)

Kisebb méretű tárgyak lenyomatása (gomb, papírsebkeendő, levél) Tárgypecsét - kedvenc, jellemző tárgy nyomata - mappákon, füzeteken...

Papírmetszet

Egyszerű papírmetszet készítése

Vágás, tépés kartonból, alakítás, képépítés

Játékosság

3. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

Elmélet

A grafika

A grafika fogalma

A rajz szerepe a képzőművészetben

Az egyedi rajz

A sokszorosított lapok

Történeti áttekintés

Alkalmazott- és képgrafika különbözősége

A grafika nagymesterei

A grafika anyagai, eszközei

A kézi és gépi sokszorosítás műveletei

A grafikai műhelygépek megismerése

Látogatás grafikai kiállításon és grafikusművésznél

A papírok különbözőségének megismerése

A grafikai technikák műfaji követelményei

Az egyedi rajz szerepe a képi világ megismerésében (tanulmányrajz, vázlatrajz) és a képépítésben (festők, szobrászok, építészek rajzai)

A rajz egyedisége, műfaji kritériuma

A gesztusrajz

Az eszközök műfajjelölő szerepe (ceruza, ezüstceruza, szén ...)

Számítógépes grafika érintése - rajzolás egerrel - kinyomtatás

A képzőművészet alapfogalmainak szerepe a grafikai munkában

Ritmus, felület, vonal, folt, kompozíció, szín, méret

Vonal-karakterjáték

A vonal pszichikai kifejezőereje: nyugodt vonal, emelkedő, zaklatott, kaotikus, zavaros, szögletes, kerek

Az egyéniség megjelenítése önarckép vonallal, absztrakcióval

Vérmérsékletet mutató vonalhasználat (összehasonlításként Rubens, Rembrandt, Picasso, Kondor művek bemutatása)

Különböző sorsok, különböző korok, különböző egyéniségek, különböző vonalhasználat

A kifejezés, alkotás eszközzrendszerének megismerése:

- lényegkiemelés, figyelemvezetés,
- elhagyás, leegyszerűsítés,
- sűrítés, elvonatkoztatás, absztrakció

Az elemek elrendezése:

- ritmus, egyensúly, szimmetria, aszimmetria,
- különböző kompozíciós lehetőségek és rendek

Az alkotás technikája:

- ceruzarajz, krétarajz

Gyakorlat

Alkotás

Egyedi rajzok készítése annak összes kritériumának, megismert lehetőségeinek felhasználásával

Feladatok

A vonal ritmust kifejező hatása

Ritmikus, lüktető felület kialakítása automatikus vonalhasználattal

Sűrítés, lazítás, tömörítés

Nyugodt és kavargó felületkialakítás Vonalháló, vonalgubanc

Tenger kifejezése - nyugodt és háborgó - vonallal

A vonal karaktermegjelenítő szerepe

A vonalkarakterek tudatos használata

Dombos vagy sziklás táj, természetes és épített környezet hangulati hatásának kifejezése vonallal

A jelrendszer szerepe

Jelrendszerrel élettörténeti mese 12 részre osztott lapon

A mese jelekkel, háromszögekkel, négyzetekkel, szabadformákkal, kötött formákkal való kifejezése

Én ez a forma vagyok; szüleim, nagyszüleim formái; testvérem, barátom, ellenségem formái

Elrendezés a képmezőben

Mi történik velük: „jönnek, elmennek, meghalnak...” gondolat kifejezése

Az illusztráció

Illusztráció készítése tusrajzzal.

A monokromitás, a foltképzés és a vonalrendszerek szerepe Csurgatás, fröcskölés, fújás

Átalakítás, belelátás, formafelfedezés

Az egyedi nyomtatás - a monotípiá

A vonal új karaktere

Nyomtatás ujjal, fésűvel, tárgyakkal Felületképzés - faktúra és textúra – alakítás. A szín szerepe a monotípiában

Hasonló hangulatra, színre, technikára, harmóniára és diszharmóniára épülő kompozíciók (3-4 egységből álló illusztrációs sor) összeállítása azonos méretben

Az alkalmazott grafika

Érintőlegesen az alkalmazott grafika, a piktogram, a betű, a monogram bemutatása

Az egyedi jelek: térképjelek, közlekedési jelek, feliratozások, pecsétfők monogram (Dürer, Toulouse Loutrec), japán pecsétek megismerése

Saját mappa tervezése, kivitelezése

Saját jel - betűkarakter, embléma kialakítása

Organikus képképzés

Természeti formák grafikai tanulmányozási és átírási (felhasználási) lehetőségei

Szerves elrendezés, kiemelés-elhagyás, pozitív-negatív formák, átrendezés, szabályosság-szabálytalanság

Minimumkövetelmény

A tanuló tudjon gyakorlatban és elméletben különbséget tenni az egyedi és a sokszorosított grafikai eljárások között.

Ismerje fel és alkalmazza azt.

4. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

Elmélet

A nyomtatás fogalma

Természetes nyomatok tanulmányozása (pl.: ujjlenyomat, cipőtalp, autógumi)

A nyomtatott kép létrehozásának kritériumai:

- a pozitív-negatív foltok, tömegek, a pont, vonal, folt, ritmus, egyensúly, mint képképzők, formaképzők,
- a foltok érzelmi, értelmi hatása,
- a nyomtatott kép térhatásának lehetőségei

Grafika történet

Történeti áttekintés:

- természeti népek (nyomhagyás, nyomolvasás - indiánok),
- középkor - textil előnyomás, előrajzolás,
- a nyomtatás feltalálása - ideológiák

A betű, a könyvnyomtatás:

- a nyomtatott kép használhatósága

Az alkotás technikái: anyagnyomatok,

- krumplivészet, krumplinyomat,
- frottázs, papírmetszet,
- szemét - maradék papírnyomatás,
- kompozíciós gyakorlat, automatikus és tudatos alakítás
-

Gyakorlat

Különböző színű és felületű papírra különböző tárgyakkal nyomatok készítése. A dúc fogalma - az alakítható anyagok

A folt szerepe a vizuális nyelvben

Sokszorozás - egy forma több nyomata

Ritmus, ismétlés, pozitív-negatív forma, eszközhasználó készségek, tervezőkészség, képességek kialakítása

Feladatok

Nyomhagyási kísérletek.

A természetben, a környezetünkben található nyomtatásra alkalmas tárgyak felfedezése, gyűjtése

A nyomhagyással kapcsolatos elmélet tisztázása, a nyomhagyási lehetőségek bemutatása

Ujjbegynyomat, zsebkosznyomat, aprópénznyomat, morzsanyomat, gombnyomat, falevélnyomat, kő (kavics) nyomatok, ág, inda, talált tárgy nyomat készítése

Ceruzával frottázs, kopírozás, majd dúcként használva nyomtatás készítése

Balesetvédelmi oktatás: gépek, hígítók használata

Nyomtatás tárgygyal

Kiválasztott kedvenc tárgy nyomatával pozitív-negatív forma, vaknyomat, dombornyomat, ritmus, harmónia, diszharmónia létrehozása

A folt és a foltrendszer, mint rendezettség, rendszer, optikai játék, vízszintes, függőleges, ferde elrendezés, dekorativitás, díszítések

Képeret, bordűr, foltstruktúra kialakítása a tanult ismeretekkel

Piktogram

Természeti forma és azok rajza, majd frottázsa

Lenyomtatásával saját jel (vagy mások jele), jelrendszer (összeépítés) kialakítása

Textílnyomatok

Faktúryanymatok képzése kordbársony (mikro, makro) vonalaival Geometrikus kép kialakítása (dőlés, függőleges, vízszintes, vékony, vastag nyomhagyás alkalmazásával)

Krumplinyomat

Krumpli, répa, alma faragása, majd nyomtatása ehető ételfestékkel, utána a kiszedett negatív formákkal dúclevés készítése

Kölcsönként (szomszéd) dúccal nagy kép készítése

Terülődísz, ruhaminta, tapétaminta, házfalminta, csomagolópapír-minta tervezése és kivitelezése ritmus, szín, tükrökép, megfordítás alkalmazásával

Papírmetszet

A magas nyomás fogalma

Kartonból ollóval, szikével vágott csíkok, foltok képzése - azok felragasztásával - nyomódúc kialakítása

A dúc gazdagítása tépéssel és 1-1 talált tárgy beiktatásával (a felület megfogalmazásának egyhangúsága ellen)

Játékosság a tervezésben, kivitelezésben

Variációk papírmetszetre

A már kész papírmetszet alá színes egylapdúccal szín nyomása

Szárítás után a felület gazdagítása

A papírmetszet során megmaradt kartonokból, filcmaradékokból, textilekből kompozíció létrehozása

Képipítési gyakorlatok kimaradt negatívok pozitívként való felhasználásával

Papírpecsét

Papírpecsét készítése dombornyomattal

Játék a fénymásolóval

Fénymásolt képek egymásra nyomtatása

Telítettséggel, elmozdítással más-más variációk készítése

Számítógépbe scanelve a nyomtatott kép alakítása a felhasználó igénye szerint

Minimumkövetelmény

A tanuló ismerje a frottázs és a monotypia fogalmát, ismerje fel technikai különbségeiket. Tudjon róluk beszélni.

5. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

Elmélet

Természeti formák célirányos megfigyelése, forma és színredukció

Tömeg - egyensúly, pozitív-negatív forma

A sokszorosított grafika műfaji jellegzetességei

Létrehozható-e a nyomtatott képhez hasonló- vagy más eszközzel

Belső szerkezet, mozgás, játékosság, felület, elrendezés, dekorativitás, ritmus, dinamizmus

Grafika történet

Történeti áttekintés:

- magyar linómetszők

Technikai ismeretek, sajátosságok

Az átírás, egyszerűsítés lehetőségei:

megfigyelés - a képi megjelenítésre alkalmas jegyek kiemelése a jegyek átírása a linómetszet technikájára - folt, forma, karakter

A linó sajátosságai:

pont, vonal, folt, arányrendek, felületkitöltés, ritmus

A megtervezés szükségessége:

a rajzi ötleteknek a technikához igazodó átírása,

a technikából adódó „véletlenek“ betervezése és tudatos használata

Gyakorlat

Magasnyomás:

linóleum ill. PVC padlóba metszés

Anyag és eszközismeret:

véső eszközök, festékező hengerek,

a festék állaga, minősége - tisztítás

Baleseti lehetőségek

Feladatok

Ismerkedés a linókészítéssel

Történeti áttekintés: pecsétlőhengerek (Főnicia, Egyiptom), a könyv

Ujj és kézgyakorlatokkal fakturális, megdolgozhatósági játékok, felületkialakítás, felületkitöltés

A linó sajátosságai, műfaji követelményei Az eszközhasználat specifikumai

Próbalemezek lenyomatása

Egyéniség - közösség - egy méret, különböző felületek, faktúrák, jelrendszerek

Két különböző szín megválasztásával (a fakturális felületi játékok, a sötét - világos viszonyok, a telítettség-lazaság, a fehérek-feketék egyensúlyának, dinamikájának figyelembevételével) linósakktábla készítése

Pecsétlőhenger készítése

Kis négyzetekkel (sodrófára ragasztva) pecsétlőhenger kialakítása

A tömegábrázolás kezdetei a művészettörténetben (Egyiptom, Babilon, Asszír művészet) Tapéta, falminta, csomagolópapír, zacskóra nyomtatás (reklámszatyor), terítő és ágyneműgarnitúra készítése pecsételőhengerekkel

Exlibris

A kisgrafika fogalma - magyar kortárs törekvések és eredmények A redukció szükségessége, a hasznosság

A betű szerepe (fordítottan a dúcra), mennyisége, aránya

Névjegykészítés

Linókészítés

Önálló linólap tervezése és kivitelezése

A terv átmásolásának lehetőségei

Vágás, nyomtatási trükkök, próbanyomat, fejlesztés, a negatív kivágása

Az elrontott linódúc kijavítása

A színek szerepe a magasnyomásban

A színek felhasználásának lehetősége a sokszorosított grafikában

A nyomótükör alá színes lapdúc nyomása

„Hamis“ színes linómetszet készítése

A dúc szétvágásával, külön darabok más-más színnel, felfestékezésével (a gép mozgólapján), összeállításával színes nyomatok készítése

Dekorativitás, egyszerűség, nagyszerűség, tiszta munka

A színes sokszorosítás alapja

Többdúcú linómetszet készítése

Alapszín keveredések, átfedések, új szín létrehozása, alányomás, az önálló képalkotás

Sorozatkészítés amorf keretű linódúcokkal

2-3 lapból álló meseillusztráció (Reich-Würtzt) létrehozásával iskola, óvoda, gyermekszoba díszítése

Kis gyermekkönyv, leporelló készítése (esetleg számítógéppel szedett szöveg mellé tördelni, szerkeszteni a linóképet)

Minimumkövetelmény

A tanuló a gyakorlatban tudjon - feladatának - megfelelően választani a magasnyomási eljárások között. Ismerje a papírmetszet és a linómetszés műfaji szabályait és a dúc fogalmát.

6. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

Elmélet

A képi megjelenítés eszközrendszere

A kifejezés, a látvány, az élmény és az eszköz egysége, egységesítése

Az egyén kifejezőeszközeinek - az egyéniség és a technikai lehetőségek, a műfaji sajátosságok - megtalálása

A látvány értelmezésének műveletei:

az átírás különböző lehetőségei, követelményei,

a pont, vonal, folt szerepe a sokszorosított dúcokon és azok megjelenése a nyomatban,

személyes élmény és fantáziavilág kivetítése,
a gyakran szereplő formák gazdagítása,
változatosabb megfogalmazás,
sokszínűbb gondolatközlés és helyes választás

Gyakorlat

A fém alapú sokszorosított dúcok, lehetőségek megismerése:

- alumínium karc, ezüstceruzarajz, alumarás,
- anyagok, hordozó felületek, szívópapírok,
- új nyomtatási technikák, új eszközök, új felrajzolás, hidegtű vagy pusztatű,
- megdolgozási, felületsebzési, sértési lehetőségek, felületképzés idegen anyagokkal,
- a mélynyomás alapjai

Balesetvédelmi oktatás (a savak hatása)

Feladatok

A hidegtű

Alapozatlan, pusztta, felfényesített lemezre karcolás tűvel, a felületek megdolgozása jelet hagyó eszközökkel (pl.: dörzspapírral)

A dúc felnagyításával a vonalkarakter lehetőségeinek kiaknázása

Nyomtatási gyakorlatok

A technológiai sor betartásának gyakorlása, nyomtatás, kitörlés

Szabad asszociációk

Különböző alakúra vágott dúcformák (háromszög, kör, téglalap...) variációival tetszőleges képalakítás, munkavégzés

Tudatos komponálás, felületkitöltés, felületkezelés sértéssel

A szabadon hagyott és megdolgozott felület arányának megtervezése, különös alakú nyomatok készítése

Színes hidegtű vagy pusztatű

A dúc kézzel színezésével (és úgy nyomtatva) különböző színhatások, színhangulatok elérése

Variálható színek - játék a kitörléssel

A savak szerepe a nyomtatásban

Alapozó anyagok felfestésével, rajzolásával, saválló területek kialakításával geometrikus képi séma vagy figurális, dekoratív felület létrehozása

A savak szerepe (vasklorid, salétromsav)

A hordozóanyag (puhasága, keménysége).

A papírok (szívó papír, dipa, akvarell, rongy- és merített papír) ismerete.

Vízjelek, papírméreték.

Aláírás, paszpartuzás, installálás.

A magas- és a mélynyomás variálásának lehetőségei.

A témának megfelelő, valamint az egyénnek megfelelő technika megválasztása.

Felületgazdagítás

A saválló folyadékkal felfestett felületek karctüvel való fejlesztése, a próbanyomattól a kiállítási darabig.

A tiszta és kevert technikák megismerése.

Komplex feladat

Naptár készítése a bibliai hetes ünnepkör felhasználásával, szabadon választott technikával (linó vagy hidegtű).

Betű, összeépítés, sorozat.

Versciklus illusztrációja, több önálló egységből összeálló sorozat készítése (pl.: Szabó Lőrinc)

Minimumkövetelmény

A tanuló tudjon különbséget tenni a magas- és mélynyomás között. Ismerje fel a nyomatokon az erényeket és a hibákat. Tudjon értékelni, művészettörténetileg meghatározni, technikai kritikát mondani. Legyen képes munkáját esztétikusan tálalni

TOVÁBBKÉPZŐ

7. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

Elmélet

Grafikai ismeretek

Az elmúlt négy évben tanultak összegzése.

A rézkarc és a rézmetszés fogalma, története.

A kottától a képig.

Gyakorlat

Rézkarckészítés

Az anyagok gyakorlati megismerése:

kemény, félkemény, lágy

Az anyag-előkészítés műveletei:

fazettálás, polírozás,

alapozás, kormozás, kitakarás, hátlap

Feladatok

Egymaratásos rézkarc készítése

Szabadon választott kisméretű lemez előkészítése után kis természeti forma felrajzolása. (kis virág, ág, pitypang, hópehely).

Másolás

Egy a művészettörténetből vett példa tanulmányozása (ajánlott Goya, Rembrandt, Picasso, Kondor) után stílustanulmányok készítése.

A pauzálás, átfordítás megismerése.

Stílustanulmány

Próbalemezek, próbanyomatok készítése.

A marófolyadék, az idő, a vonalháló és a karakter pontos megismerése

Festékkeverési gyakorlatok.

Javítási lehetőségek

A kész lemez vagy az elrontott lemez javításának (kaparás, felcsiszolás, sáberelés...) lehetőségei.

A próbalemezek vagy korábbi munkák kijavítása.

A másolat tökéletesítése

Nüanszok - a mester véletlenjei, hibái, gesztusai.

Tudatos alakítás.

Variálás

A már kész nyomódúc (színnel, magasnyomással, átírással, szatirikus megoldásokkal való) variálása

A pseudo fogalma

A hamisítás etikai problémái, az eredetiség kérdése Kiállítások „eredeti“ másolatokból

Minimumkövetelmény

A tanuló ismerje a hidegtű és a rézkarc közti különbségeket, ismerje fel ezeket a nyomatokon, tudjon róluk beszélni. Használjon egy-két rézkarcgazdagító eljárást.

8. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

Elmélet

Az egyediség kritériumai

Az egyéniség kialakíthatósága, a mesterek hatása Klasszicitás - modernség, korhűség - eredetiség Az önkifejezés korlátai, lehetőségei.

Önálló forma és karaktervilág, vonal és folthasználat.

Gyakorlat

Önálló tevékenység - döntéshozatal

Önálló munkavégzés:

- műhelysarok és szerszámpark kialakítása,
- munkapadrend, a szerszámok elérhetősége,
- szerszámkitalálás

Feladatok

Szabadon választott téma rézkarcban

Egyéni tervezés, technikai útmutatás

Kiemelés - elhagyás, térbeliség - síkrafeszítettség, önálló vonal és formakialakítás, szín és foltkötés, fejlesztés lehetőségei, hozzáadás - elvétel

Adott témára való komponálás

Az alázat és az ötlet

Különbözőségek - egyezőségek

Ki miben, mit lát, hall - zenei értelmezések - a zene képi megjelenítése (akár kottalapra való nyomtatás)

Illusztráció készítése vershez

Szabadon választott vers vagy próza illusztrációja (lehet zene képi megjelenítése is, akár lemezborító vagy CD terve)

Az illusztráció fogalma (mennyiben más, új, több vagy kevesebb a főműnél)

Emóciók és fegyelem, megfelelés

A betű és kép összeépítése

Könyvborító, hangversenyplakát tervezése

Alkalmazott grafikai ismeretek

A képhez felirat - betű, tipográfia - tervezése (számítógép alkalmazása)

Minimumkövetelmény

A tanuló ismerje fel és tudja alkalmazni a grafikai sorozatok ismétlődő műfaji, stílári eszközzeit; a foltmarási és foltlétrehozási eljárásokat.

9. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

Elmélet

A kortárs grafika és a hazai törekvések megismerése

Kiállítás látogatás, találkozás művészekkel

Beszélgetés, önálló véleményalkotás a tapasztaltakról:

- a történeti és szakmai hitelesség,
- a korrektúra lehetőségei,
- az önálló művészi tevékenység társadalmisága, hasznossága,
- a klasszikus és új technikák összeépítése, jelenléte, megmaradása,
- a kifejezés és a kor kívánalmai,
- milyen az ország vizuális kultúrája,
- nemzeti, nemzetközi jelképek,

- a vizuális kultúra amerikanizálása,
- mit tehet ebben a képgrafika és a mindenhol látható alkalmazott grafika, a tipográfia, a logók...

Gyakorlat

A képi megjelenítés eszközrendszere:

az elmélet és önmagunk, valamint a technika során megismert vizuális szaktörténeti és grafikai ismeretek segítségével a műfaj keretéhez igazodó tervezési munkával - igényes mappa sokszorosítás grafikai sorozat készítése

Feladatok

Célkijelölés

A tervezés fázisainak (művészettörténeti vizsgálódások; sorozatok megismerése - Dürer, Derkovits, Kondor; méretezés, papírminőségek; előállítási lehetőségek) megismerése

Vázlatkészítés

Kis méretben, egyedi grafikai lapokon sorozat tervezése

Egységes nézeti kép

Javítási, korrigálási lehetőségek

Lemez előkészítés

Az összes lap egységes kezelése

Önálló munkavégzés

Megbeszélés, próbanyomtatás, korrigálás

Nyomtatás

A kész munkák lenyomtatása után installálás (kis kiállítás létrehozása)

Aláírás, paszpartuzás, tálalás

Meghívó, plakát készítése a sorozat elemeinek felhasználásával

Minimumkövetelmény

A tanuló legyen tisztában a grafika - különösen a rézkarc és rézmetszés történetével. Tudja megnevezni a nagy művészettörténeti stílusok egy-egy grafikai egyéniségét és azok munkáját (Dürer, Rembrandt, Toulouse-Lautrec, Kondor, Szalay). Legyen tisztában a képgrafika és az alkalmazott grafika összeállításának lehetőségeivel.

10. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

Elmélet

A sokszorosított grafikai eljárások megújításának lehetőségei

A XX. század új technikáinak megismerése - Warhol

A klasszikus grafikai lapok manipulálásának etikai, esztétikai, művészettörténeti problémái

Gyakorlat

A szitanyomás és a litográfia megismerése

Offszett eljárások, fotómechanikus eljárások, nyomdai eljárások

Feladatok

Klasszikus rézkarc, linó manipulálása

A már kész (korábban készült) klasszikus rézkarcok, linók nyomatainak, nyomtatásának, vagy magának a dúcnak manipulálása, rámásolása (vágás, tépés, újra ragasztás) textilre, tükörrre ...

Megújítási lehetőségek keresése

Az op art, pop-art, ready mode, fluxus, body art, happening játékok során új kifejezési eszközök keresése

Akciók létrehozása

Önálló hangulatú, sokszorosított eljárások nyomait magán viselő akciók létrehozása

Performance - közös csoportmunkában

A XX. századi grafikai törekvéseken túl a számítógépes grafika, az új médiumok megismerése és átültetése az egyéniségének megfelelően

Tapasztalatcsere

Grafikai műhely (Grafikusművészek Szövetsége, Magyar Illusztrátorok Társasága...), élő grafikus műtermének meglátogatása

Grafikusok lehívása az Interneten

A számítógépes grafika lehetőségei

A modern számítógépes grafika érintőleges megismerése

A nyomdaipari tervezés és a kiállítási komputergrafika megismerése

Minimumkövetelmény

A tanuló ismerje és alkalmazza a modern XX. századi grafikai törekvések egyes eredményét, érdekességét. Ismerje a grafika történetét, fő törekvéseit, törvényszerűségeit és alapfokon legyen tájékozott a komputer grafikai használhatóságával.

JAVASOLT ÉRTÉKELÉSI MÓD

Évközi korrigálás, munka közbeni javítás.

Segíteni kell a szabad megnyilatkozást a véleményalkotásban és a munkavégzésben. Folyamatos figyelem a tanuló munkájára - példák és megbeszélések.

Értékelni kell évközben a szóbeli, verbális megnyilatkozásokat, művészettörténeti elméleti felkészültséget.

Határidőre kész munkalapok, feladatcsoportok értékelése a gyakorlati munkában.

A tanuló félévenként egyszer vagy kétszer számoljon be szóban az elméleti anyag egy témájáról - átfogó és részletekre terjedő előadásban (szakmai nyelv). 2-3 órát kell szánnunk a feladatok értékelésére és az új feladatok kijelölésére, megbeszélésére - de legyen idő a vázlatok, tervek folyamatos megbeszélésére, akár foglalkozási kereteken túl is.

Felsőbb évfolyamba csak az elméletileg is tájékozott, szakmai nyelvet ismerő, munkáit tisztességesen „letevő“ tanuló bocsátható.

II.2.7.2.2. FESTÉSZET TANSZAK

A PROGRAM CÉLJA, FELADATAI

A festészet műhelymunka célja, hogy a tanuló ismerje meg:

- azokat az anyagokat és eljárásokat, amelyek a festői munka legfontosabb elemei
- a színtan egyes alapvető problémáit s azok alkalmazását a festészetben,
- a festészeti technikákat, kifejezési (nyelvi) eszközeit,
- a szín és fény alapvető összefüggéseit,
- a sík és a szín, a tér és a szín látványban és alkotásban jelentkező összefüggéseit,
- a legkorszerűbb festészeti eljárások alapjait,
- a festészet határát kitágító képzőművészeti eljárásokat.

A festészet műhelymunka feladata, hogy a tanuló:

- sajátítsa el a festészeti technikákat, eljárásokat,
- szerezzen ismeretet a festészet, mint a képzőművészet egy műfaja jelentőségéről és történetéről.

A tanuló legyen képes:

- festészeti ismeretek elsajátításával az adott műfaj sokféleségében eligazodni,
- önálló alkotásokat készíteni.

KÖVETELMÉNYEK

A tanuló az alapfok végén ismerje:

- a hagyományos festészeti technikákat,
- a technikák alkalmazásának módzatait,
- a festészet történetének nagy korszakait,
- a festészeti technikák határeseteit (pl.: montázs, kollázs, manipulált fotó, festett síkplasztikák),
- a fotó, film, videó, számítógép színalkotó és -visszaadó szerepét,

legyen képes:

- a megismert festészeti technikákkal műveket készíteni,
- figurákat, tájakat, tárgyakat ábrázolni,

- vázlatokat készíteni, és azok után festményeket alkotni,
- síkban és térben, beállítás után és szabadon festményeket készíteni,
- a festészet határeseit jelentő műveket (montázs, kollázs, fotómanipuláció, computergrafika) alkotni,
- véleményt alkotni a festészet történetének jelentős műveiről.

A tanuló a továbbképző végén ismerje:

- a festészet technikai eljárásait,
- a technikai eljárások alkalmazását különböző feladatokban,
- a kompozíció törvényeit,
- a szabadon értelmezett, de a festészet műfaját nem meghaladó eljárásokat (video festészet, computer festészet),
- a színház és képzőművészet találkozását jelentő színpadi festészetet (díszlet),
- a festésztörténet nagy alkotásait,
- a festészetnek a művészettörténetben elfoglalt helyét,
- azokat a szakkifejezéseket, melyekkel egy festészeti alkotást jellemezhet, értelmezhet, elemezhet,

legyen képes:

- önálló festészeti alkotások, festmények és színes dekoratív művek tervezésére és létrehozására,
- saját alkotó tevékenységének következetes nyomon követésére és dokumentálására (portfolió készítése),
- a megismert festészeti technikák változatos és szakszerű alkalmazására,
- önálló véleményformálásra saját és mások műveit illetően,
- véleményének szakszerű kifejezésekkel való interpretálására.

3. TANANYAG

ALAPFOK

Műhelyelőkészítő

évi 18 hét (heti 2 óra), összesen 36 óra

Festések kis és nagy méretben

Kis méretű tárgyak színeinek kiválasztása, megfestése kis méretű papírokon

óriásképek, óriás tárgyak egyszínű és színgazdag felületek megfestése nagy méretű papírokon

Játék festett papírokkal

Kollázs készítése csoportos és egyéni spontán festési gyakorlatok (szemléltetés, pl.: Matisse kollázsok) felhasználásával

A színes világ

Festésgyakorlatok, színkeverések

Az elsődleges és másodlagos kevert színek

Színkeverési kísérletek papíron, palettán, vízben

Az ecset és a papír

Az eszközök ismerete és használata

Gyakorlatok festészeti eszközökre, Csikhúzási versenyek

A tervezett kép

Egy saját élmény (kirándulás, sportesemény, ünnep, táj, kulturális esemény) megfestése vázlatkészítéssel nagy méretben

A természet színei

Variációk a négy évszak színeire és zenéjére

Festési gyakorlatok természeti megfigyelések (szabadtéri séta, csendélet) nyomán

A színhangulattal való festés módszere - színdominancia, színpreferencia egy-egy hangulat érzékeltetésére (szemléltetés: Leonardo, Bruegel, impresszionisták...)

Színkompozíciók

A szín ereje, a szín mélysége, a szín mozgása

Különböző kompozíciós változatok a színdinamika, a színkontraszt alapelemeire

Csoportos és egyéni feladatok temperával

Az ünnepek

A különböző ünnepek színvilágának megismerése, kifejezése (vízfestés) Felület, forma, színekkel való kifejezése (szemléltetés: Chagall akvarell...)

Kis színtér

Papírból épített tér megfestése (szemléltetés: díszlettervek...) Csoportmunka a színek térépítő szerepére

Tananyag

Alapfok

3. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

Elmélet

A grafika

A grafika fogalma

A rajz szerepe a képzőművészetben

Az egyedi rajz

A sokszorosított lapok

Történeti áttekintés

Alkalmazott- és képgrafika különbözősége

A grafika nagymesterei

A grafika anyagai, eszközei

A kézi és gépi sokszorosítás műveletei

A grafikai műhelygépek megismerése

Látogatás grafikai kiállításon és grafikusképzésnél

A papírok különbözőségének megismerése

A grafikai technikák műfaji követelményei

Az egyedi rajz szerepe a képi világ megismerésében (tanulmányrajz, vázlatrajz) és a képépítésben (festők, szobrászok, építészek rajzai)

A rajz egyedisége, műfaji kritériuma

A gesztusrajz

Az eszközök műfajjelölő szerepe (ceruza, ezüstceruza, szén ...)

Számítógépes grafika érintése - rajzolás egerrel - kinyomtatás

A képzőművészet alapfogalmainak szerepe a grafikai munkában

Ritmus, felület, vonal, folt, kompozíció, szín, méret

Vonal-karakterjáték

A vonal pszichikai kifejezőereje: nyugodt vonal, emelkedő, zaklatott, kaotikus, zavaros, szögletes, kerek

Az egyéniség megjelenítése önarckép vonallal, absztrakcióval

Vérmérsékletet mutató vonalhasználat (összehasonlításként Rubens, Rembrandt, Picasso, Kondor művek bemutatása)

Különböző sorsok, különböző korok, különböző egyéniségek, különböző vonalhasználat

A kifejezés, alkotás eszköztanának megismerése:

- lényegkiemelés, figyelemvezetés,
- elhagyás, leegyszerűsítés,
- sűrítés, elvonatkoztatás, absztrakció

Az elemek elrendezése:

- ritmus, egyensúly, szimmetria, aszimmetria,
- különböző kompozíciós lehetőségek és rendek

Az alkotás technikája:

- ceruzarajz, krétarajz

Gyakorlat

Alkotás

Egyedi rajzok készítése annak összes kritériumának, megismert lehetőségeinek felhasználásával

Feladatok

A vonal ritmust kifejező hatása

Ritmikus, lüktető felület kialakítása automatikus vonalhasználattal

Sűrítés, lazítás, tömörítés

Nyugodt és kavargó felületkialakítás Vonalháló, vonalgubanc

Tenger kifejezése - nyugodt és háborgó - vonallal

A vonal karaktermegjelenítő szerepe

A vonalkarakterek tudatos használata

Dombos vagy sziklás táj, természetes és épített környezet hangulati hatásának kifejezése vonallal

A jelrendszer szerepe

Jelrendszerrel élettörténeti mese 12 részre osztott lapon

A mese jelekkel, háromszögekkel, négyzetekkel, szabadformákkal, kötött formákkal való kifejezése

Én ez a forma vagyok; szüleim, nagyszüleim formái; testvérem, barátom, ellenségem formái

Elrendezés a képmezőben

Mi történik velük: „jönnek, elmennek, meghalnak...” gondolat kifejezése

Az illusztráció

Illusztráció készítése tusrajzzal.

A monokromitás, a foltképzés és a vonalrendszerek szerepe Csurgatás, fröcskölés, fújás

Átalakítás, belelátás, formafelfedezés

Az egyedi nyomtatás - a monotypia

A vonal új karaktere

Nyomtatás ujjal, fésűvel, tárgyakkal Felületképzés - faktúra és textúra - alakítás A szín szerepe a monotypiában

Hasonló hangulatra, színre, technikára, harmóniára és diszharmóniára épülő kompozíciók (3-4 egységből álló illusztrációs sor) összeállítása azonos méretben

Az alkalmazott grafika

Érintőlegesen az alkalmazott grafika, a piktogram, a betű, a monogram bemutatása

Az egyedi jelek: térképjelek, közlekedési jelek, feliratozások, pecsétfők monogram (Dürer, Toulouse Loutrec), japán pecsétek megismerése

Saját mappa tervezése, kivitelezése

Saját jel - betűkarakter, embléma kialakítása

Organikus képképzés

Természeti formák grafikai tanulmányozási és átírási (felhasználási) lehetőségei

Szerves elrendezés, kiemelés-elhagyás, pozitív-negatív formák, átrendezés, szabályosság-szabálytalanság

Minimumkövetelmény

A tanuló tudjon gyakorlatban és elméletben különbséget tenni az egyedi és a sokszorosított grafikai eljárások között.

Ismerje fel és alkalmazza azt.

4. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

A sötétől a fényig

Kompozíciók készítése, amelyben a fény és árnyék színekkel kifejezhető Megvilágított és nagyon világos színszoba, vagy színes dobozok mesterséges fényben (szemléltetés: Szikom T., Károlyi Zs.)

Ez én vagyok

A festett pasztell (szemléltetés: Rippl - Rónai, Nagy I. ...) jellemzői

Portré vagy önarckép készítése

A pasztell technika megismerése

A színek keverése

Egy kedves hely (szín szoba)

Régebbi vázlatok, vagy képzelet alapján egy színes tér megfestése, megépítése, berendezése - csoportmunkával

Illusztráció

Legalább 10 kisméretű illusztráció készítése bibliai történetekhez (pl.: Dávid történetei, Dániel könyve)

Az illusztráció technikája - rajzsorozat, ecset, toll, gouache (szemléltetés: Reich K., Chagall, Dali ...)

A rajz, ecset, toll, gouache technikájának elsajátítása

A festészet története II.

A reneszánsztól a romantikáig

A festészeti eljárások, technikák megismerése

A falfestészet

Az illuzionizmus

Minimumkövetelmény

A tanuló ismerje a 24-es színek kört, a színek hőfokhatását, a fény – árnyék - szín összefüggéseit. Ismerje és alkalmazza a gouache és pasztell technikák alapjait.

Használja tudatosan kompozícióiban az eddig tanult színproblémákat.

5. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

Két arckép

Zenére (pl.: Bach, Vivaldi, kortárs gospel), színes alapra festékkel, színes papírral, pasztellel színes alkotások készítése nagy méretben Improvizációk és tervezett művek (szemléltetés: Klee, Soutine ...)

Kontrasztok

Vivaldi zenéjének inspirációjára kisméretű sorozatok, színes ragasztott képek készítése - színekontrasztok, hideg-meleg komplementerek alkalmazásával (szemléltetés: Itten, Klee, Mondrian ...)

A festészet története III.

A realizmustól a posztimpreszionizmusig

Elemzések a festés módszeréről, a színhasználatról, az anyagokról A műteremfestészet és a plain-air

Reggeli a szabadban - avagy a majális

Szinyei-Merse képének „átfestése“ beállítás után

Diakép készítés a beállításról, a dia kinagyítása és újra megfestése

A két mű összehasonlítása

Mostan színes tintákról álmodom

Nagyméretű színes tus és filctollrajzok, dekoratív, díszletjellegű (függönyszerű) megoldások - textiltervek készítése (szemléltetés: magyar textilművek ...)

Minimumkövetelmény

A tanuló ismerje és tudja alkalmazni a szín modulációkat, a színekontrasztokat, a színönkontrasztot, a hideg-meleg kontrasztot, a komplementer kontrasztot, a lokál és valór színeket.

Legyen képes önállóan nagyobb méretű, több tárgyat magában foglaló, színes kompozíció tervezésére és kivitelezésére

6. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

A secco és a mozaik

A dekoratív (murális) festészet egyes technikáinak megismerése

Mozaikrakás gipszöntéssel, gipsz alapú secco készítés

Elméleti ismerkedés a freskó és sgraffito technikával (szemléltetés: bizánci mozaikok, reneszánsz és manierista freskók, seccok ...)

A festészet története IV.

A XX. század a századelőtől Matisse haláláig j A megújuló festészet, a Bauhaus, a festészet új útjai

A „mestermű“

Az eddigi ismeretek szintézise önálló nagyméretű festmény készítésével

A munkához rajzi, szín és írásos vázlatokat (portfoliót) kell mellékelni, a téma és a technika szabadon választott

Minimumkövetelmény

A tanuló ismerje és tudja alkalmazni az előző években a műhelymunka során elsajátított ismereteket. Legyen képes önálló tervező munkára. Tudjon dekoratív, illusztratív vagy tanulmányyszerű (beállítási utáni) festményeket készíteni. Ismerje a freskó, secco, mozaik, sgraffito technika alapelemeit. Használja tudatosan a színtan általa megismert fogalomkörét (keverések, színdinamika, kontraszthatások). Legyen képes elemezni a festészet történetének a XX. sz. közepéig terjedő időszakát, annak jelentős alkotásait, a képzőművészet (festészet) kifejezéseiével megfogalmazni elemzésének tárgyát. Legyen ismerete az alkotó folyamatok szakmai és lelki tényezőiről. Tudja és ismerje fel (kritikusan és önkritikusan) saját és társai alkotásainak erőseit és hibáit.

A 2011/2012-ben belépő tanulók a következő tematika szerint haladnak tovább:

VIZUÁLIS ALKOTÓ GYAKORLAT

A vizuális alkotó gyakorlat célja a tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek előhívása, az ismeretek, élmények feldolgozásának segítése, a pozitív lelki tulajdonságok megerősítése a képi emlékezet és képzelet gazdagításával, a vizuális gondolkodás és kifejezőkészség fejlesztésével, valamint az esztétikai érzékenység és befogadó készség kialakításával.

A tantárgy feladata a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, erős belső motivációra épülő, változatos alkotó folyamatok biztosítása, melyek lehetővé teszik a csoportos és egyéni kreatív tevékenységformák megismerését, feltárják az értékmegőrzés, értékteremtés lehetőségeit, kialakítják a formák, színek használatában való jártasságot. Az egyes témák, témacsoportok változatos feldolgozása, a különféle képzőművészeti technikák gyakorlásához szükséges eszközök és anyagok használatának megismertetése, a népművészeti és művészettörténeti ismeretek aktív beépítése az alkotó tevékenységbe. A baleset-, munka- környezet és tűzvédelmi szabályok betartatása.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az alapvető képzőművészeti technikák segítségével a látvány és jelenségek befogadására, értelmezésére való ösztönözés, gondolatainak, terveinek képi vagy plasztikai megoldásán keresztül.
- A művészeti tevékenységekhez szükséges eszközhasználat, anyagalakítás megismertetése kép és tárgykészítés vagy egyéb alkotófolyamat végig vitelével.
- A tanuló figyelmes, kitartó munkavégzésének fejlesztése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök

Különböző képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák

Kézműves és népművészeti technikák

Mesék jellegzetes történetvezetése

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Mesék, kalandos történetek

- Egyéni fantáziára épülő illusztratív mesefeldolgozások
- Elbeszélés vonalakkal, különböző vonalminőségek keresése
- Vonalrajzos kompozíciók különféle alapformákban, hangsúlyos kontúrok alkalmazásával (ceruza, filctoll, zsírkréta és vízfesték)

Színes világok megelevenítése

- Kitalált történetek feldolgozása színes kompozícióban
- A színek hatása, érzelmi ereje
- Színkontrasztok, színharmóniák (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák)

Plasztikus figurák

- A szereplők megjelenítése – mesehősök, állatfigurák (mintázás agyagból, gipszfaragás, papírmásé)
- Figurateremtés, jellegzetes arányok, karakterjegyek – bábfigurák készítése

Megszemélyesítés

- Síkfigurák kialakítása (papírtépés, ragasztás, kivágás, festés)
- Álarcok, maszkok, készítése (papír, gipsz, agyag, papírmásé)

Mesék birodalma

- A kiválasztott mesehősök környezetének feldolgozása különféle technikákkal (ceruzák, tollak, tusrajz)
- A természeti és ember alkotta környezet modellezése, újrateremtése a fénymásolt elemek, motívumok segítségével
- Hangulati elemek megjelenítése (vidám, mozgalmas, kopár, félelmetes)

Varázslatos tárgyak, különös eszközök

- Edények, eszközök kialakítása (agyagból, karcolt díszítéssel)
- Az adott történethez kapcsolódó valós tárgyak, varázseszközök készítése
- A gyapjú-, a textilanyagok tulajdonságai, felhasználási lehetőségei
- Különböző hagyományos kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása
- Természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt

Figura és mozgás

- A történet szereplőinek megjelenítése ecsetvázlattal, színfoltokkal (álló-, guggoló, többkevesebb figura, árnyképek)
- Mozgás, mozdulat, mozdulatsor megjelenítése egyszerű animációs eszközökkel
- Emberi figurák és állatfigurák mintázása – különféle mozdulatok megjelenítése

Minta, jel, jelkép

- A mintaképzés síkbeli és plasztikus módjai
- Megörzött nyomok az agyaglapon (üzenetek, lenyomatok készítése különböző eszközökkel)
- A törzsi művészet mintakincse, motívumgyűjtés (sgraffito jellegű viaszos technika, festés, karcolás agyagba)
- Papírkivágások – szimmetria, pozitív–negatív formák, ritmusok, sorminták
- Fonások papírcsíkokkal, színes fonalakkal, zsinórokkal
- Szám-, állati és növényi szimbólumok a mesék világában
- Pecsétek, szerencsét hozó tárgyak, amulettek készítése (agyag, gipsz, talált, gyűjtött tárgyak)

Időkerék – évszakváltások

- Az évszakokhoz fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása
- Mézeskalácsformák rajzolása, tervezése
- A népi kézművesség néhány jellegzetes eleme, technikája

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat,
- az alapvető ábrázolási technikákat,
- az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat.

Legyen képes:

- motívumgyűjtésre, feldolgozásra,
- vázlatok készítésére,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására,
- ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A vizuális művészetek műfaji sajátosságainak, anyagainak és eszközeinek megismertetése a kézműves tárgyformálás egyes elemeinek, technikai fázisainak kipróbálásán keresztül.
- Az alkotási folyamat során a képzelet, a tapasztalat és az emlékezet élményanyagának mozgósítása, az önkifejezés lehetőségeinek felfedeztetése.
- A környezet által közvetített üzenetek befogadtatása, értelmezése.
- A tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek előhívása, az ismeretek, élmények feldolgozásának segítése.
- A tanuló érdeklődésének felkeltése, fenntartása, kitartó munkavégzés képességének fejlesztése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

Ábrázolás és tárgyalakotás az életkori sajátosságoknak megfelelő, változatos alkotó folyamatokba illesztve

A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok, eszközök csoportos és egyéni kreatív használata

Az értékmegőrzés, értékteremtés lehetőségei
A formák, színek használatában való jártasság
Kézműves és képzőművészeti technikák
Az egyes témák, témacsoportok többirányú feldolgozása
A különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai
Népművészeti hagyományok, művészettörténeti érdekességek
Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

- Elbeszélés vonalakkal
- Hétköznapi történetek fő motívumainak megjelenítése
- Feldolgozása különféle vonalrajzos kompozíciókban
- Hangsúlyos kontúrok alkalmazása (ceruzák, tollak, tusrajz)
- Leporelló készítése az egyes jelenetek összeállításával

A színek érzelmi ereje

- Saját élmények feldolgozása színes kompozíciókban
- Színkontrasztok, színharmóniak alkalmazása (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák)

Plasztikus figurák – formai felfedezések

- Kedvenc állatok – állatfigurák és figurális dombormű mintázása
- Sosemvolt lények életre keltése (mintázás agyagból, gipszfaragás, papírmásé)
- Agyagplasztikák, figurák készítése, díszítésük földfestékekkel

Szabadon formálható anyag

- Ünnepek régen és ma
- Személyes tárgyak, ünnepi ajándékok készítése különféle anyagokból
- Az ünnep díszletei

Tér és idő feldolgozása

- Adott történet, valamilyen folyamat megjelenítése képsorozattal vagy egyszerű fázisrajzokkal (tempera, tollrajz)
- Eseménynaptár – képsorozatok készítése monokróm és színes technikákkal
- Az otthoni környezet modellezése agyagból. A tér átalakítása
- A mi városunk – nagyméretű, színes kompozíciók, csoportmunkában (plasztikus megjelenítés papír, papírmásé és más anyagokkal)

Minta, jel, jelkép

- A mintaképzés síkbeli és plasztikus módjai
- A magyar népművészet mintakincse – motívumgyűjtés
- Fonások hánccsal, színes fonalakkal, zsinórokkal
- Növények stilizált megjelenítése (sgraffito jellegű viaszos technika, festés, karcolás agyagba)
- Geometriai szimbólumok (négyzet, kör, felfelé – lefelé mutató háromszög, csillag, egymásba kapcsolódó körök)
- Pecsét faragása, idolk, amulettek készítése (agyag, gipsz)

A tárgykészítés folyamata

- Ismerkedés a gyapjú-, a textilanyagok tulajdonságaival, felhasználási lehetőségeivel
- Ünnepi jelkép megjelenítése nemezen (tarsolyfedőlap)
- Különféle hagyományos kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása
- Természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt
- Ragasztóanyagok, ragasztási technikák megismerése
- Ékszerkészítés gyönggyel és más természetes anyagokkal

Évszakváltás

- Az ünnepekhez fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása
- Mézeskalácsformák rajzolása, tervezése
- A népi kézművesség néhány jellegzetes eleme, technikája
- Változások az ünnepi szokások körében – páros képek készítése

Megszemélyesítés

- Én és a külvilág – Önarckép, jellegzetes arányok, karakterjegyek
- Az önismeret útjai – az emberi arc arányai, a karakter, a mimika megjelenítése
- Meglévő portréfotók felhasználása, nagyítása (ismétlődések, átírások, fénymásolatok segítségével)
- Alakoskodások – szimbolikus tartalmak megjelenítése az arcábrázoláson keresztül
- Maszkok, készítése (papír, gipsz, agyag, papírmasé)

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat,
- az alapvető ábrázolási technikákat,
- az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat.

Legyen képes:

- motívumgyűjtésre, feldolgozásra,
- vázlatok készítésére,
- vizuális eszköztáranak, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására,
- ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az ismeretek, élmények befogadásának, feldolgozásának segítése, a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, változatos alkotó folyamatokba való bevonásával.
- A csoportos és egyéni alkotótevékenységek formáinak megismertetésével a tanuló kreatív személyiségjegyeinek, pozitív lelki tulajdonságainak előhívása, megerősítése.
- A képi emlékezet és képzelet gazdagítása, az esztétikai érzékenység, nyitottság kialakítása.
- A népművészeti és művészettörténeti ismeretek alkotó tevékenységhez kapcsolódó aktív beépítése.
- A vizuális kifejezéshez, alkotáshoz szükséges készségek fejlesztése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

Ábrázolási és tárgyalkotási ismeretek

A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök

Különböző képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák

Népművészeti ismeretek, művészettörténeti érdekességek

Kézműves és népművészeti technikák

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Elbeszélés vonalakkal

- Legendás történetek megjelenítése, feldolgozása különféle vonalrajzos kompozíciókban
- Hangsúlyos kontúrok alkalmazása (ceruzák, tollak, tusrajz)
- Leporelló készítése az egyes jelenetek összeállításával

A színek érzelmi ereje

- Természeti erők megelevenítése színekkel, az adott jelenségek saját élményekre épülő (vagy színházra, tánusra, mesékre támaszkodó) feldolgozása színes kompozícióban
- Színkontrasztok, színharmóniák alkalmazása
- A színek és alkalmazott technikák megjelenítő és hangulatközvetítő képessége (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák)

Plasztikus figurák – formai felfedezések

- Figurateremtés, jellegzetes arányok, karakterjegyek felfedezése
- Táltosok, paripák, félelmetes szörnyállatok – képzelet és előtanulmányok alapján (figurális dombormű mintázása agyagból, gipszfaragás, papírmasé)
- Növények, termékek formája, szerkezete, színei (színes ceruza, kréta, akvarell)

Szabadon formálható anyag

- Agyagedény formálása felrakással
- Agyagplasztikák, állatfigurák készítése, díszítésük földfestékkel, bekarcolt mintákkal
- Állatok ábrázolása emlékképek vagy közvetlen látvány alapján – tömeg, arányok, mozgás érzékeltetése

Tér és idő feldolgozása

- Természeti erők, különleges és félelmetes természeti jelenségek felidézése, megjelenítése képsorozattal (tempera, tollrajz)
- Különböző kompozíciók készítése spirál- és hullámmotívum felhasználásával
- A természet körforgása (olajpasztell, tempera, fotó, montázs, kollázs)

Minta, jel, jelkép

- Életfa motívum, varázslatos növények megjelenítése népmesék, legendák alapján, (sgraffito jellegű viaszos technika, festés, karcolás agyagba, gipszbe)
- Papírkivágások – szimmetria, pozitív–negatív formák, ritmusok, sorminták
- A varrás, hímzés alapfogásai, formaalkotó és dekoratív szerepük
- Egyéni fantáziára épülő illusztratív feldolgozások
- Az elvonatkoztatás útja és célja – anyaggyűjtés
- A tűz, víz, föld, levegő – szimbólumok a különböző kultúrákban
- Sárga, narancs, piros, barna, lila, zöld, fehér, arany. Színszimbólumok használata (papírragasztás kivágott színes motívumok kompozícióba rendezésével)

A tárgykészítés folyamata

- Az adott témakörhöz, történethez kapcsolódó valós tárgyak, varázseszközök készítése
- Különféle hagyományos kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása
- Állat alakú és antropomorf edény készítése agyagból
- A textilanyagok, a gyapjú alkalmazási lehetőségei
- Nemezfígura készítése
- Tárgykészítés népi hagyományok alapján, a keleti és a mai kultúra esztétikája szerint
- Természetes anyagok, ágak, termékek alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt
- Ragasztóanyagok, ragasztási technikák használata
- Ékszerkészítés gyöngyfűzéssel

Évszakváltás

- Az évszakokhoz fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása
- Mézeskalácsformák rajzolása, tervezése

- A népi kézművesség néhány jellegzetes eleme, technikája
- Megszemélyesítés
- Mozgatható bábfigurák készítése. Karakterábrázolás és a mozgatás lehetőségei
- Zsineggel mozgatható figurák, pálcára vagy lécre szerelt bábok (papírkivágás, mozgatható elemek összeállítása, festés)
- Álarcok, maszkok, készítése (papír, gipsz, agyag, papírmasé)

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat,
- az alapvető ábrázolási technikákat,
- a kézművesség, a hagyományos népi kultúra egyes szokásait, tárgyait és technikáit,
- az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat,
- a vizuális művészetek formáit, sajátosságait, anyagait és eszközeit.

Legyen képes:

- motívumgyűjtésre, feldolgozásra,
- a látvány és jelenségek értelmezésére,
- vázlatok készítésére, átírásra,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására,
- ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A látás és a látványértelmező képesség tudatosítása, fejlesztése.
- A kézműves tárgyalkotás, a képző– és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek megalapozása.
- A látvány utáni ábrázolás alapvető törvényszerűségeinek felismertetése, a vizuális nyelvrendszer alapjainak elsajátíttatása.
- A kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek továbbfejlesztése, a képi műveltség bővítése.
- A tanuló kitartó, feladattudatos munkavégzésének segítése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

A látvány megfigyelése, értelmezése, rögzítése

Síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök

Különböző képző– és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák

Az egyes műfajokra jellemző előadásmódok

A középkor művészettörténeti érdekességei

Az egyes népművészeti tájegységekre jellemző stílusjegyek, technikák

A formák, színek tudatos használata és a térábrázolás kérdései

A tárgyalkotás, a tárgykészítéshez kapcsolódó anyagok, egyes eljárások, technikák

Hagyományos és új médiumok

Tanulmányok, szabadkézi vázlatok, makettek

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Történeteszöveg – történetábrázolás

- Képzeltbeli utazás (egy középkori városban – illusztrációk különféle rajzeszközökkel, vagy képregényszerűen elmesélve)
- A kor hétköznapijainak megjelenítése a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével. A tervek nagyítása, megfestése (képi, fotó, videó – vagy számítógépes feldolgozások)

Környezetábrázolás – hangulatteremtés

- A környezet épített elemeinek rajza (homlokzatok)
- kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal – makett készítése vegyes technikával
- Makett készítés (házak, lakótornyok, várak) különféle anyagok felhasználásával

Színharmóniák

- A monokróm színhasználatról a komplementer színpárokig
- Egy főszínrre hangolás, főszín és elsődleges keverékszínei
- Tiszta színekből és szürkékből építkező képek

Rész és egész

- Papírmozsák készítése (ókori vagy bizánci minták alapján)
- Üvegablakok
- Rózsaablak – színes kép készítése
- Királyfejek, egészalakos figurák rajza viaszolt, festett alapról visszakaparásos technikával

Képeskönyv

- A mai életünk kódexe
- Cél és célszerűség, a könyvkötés alapfogásai
- A papír tulajdonságai
- Betűkép, iniciálé készítése, szövegírás (temperafestés, kézírás vágott hegyű tollal)

Mintakincs

- Az adott korra jellemző minták, díszítések gyűjtése, vázlatfüzetbe rajzolása
- A gyűjtött minták egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékben – páros munka)
- Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények, felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok)

Plasztika

- Oszlopszobrok. Szoborfaragás (egyszerűen formált emberfigurák gipszből, ytong téglából, purhabból)
- Vízköpők. Fantasztikus figurák, állatalakok (gótikus templomokról; mintázás agyagból)
- Figuraterepmés valódi állatok és képzeltbeli szörnyek megformálásával

Öltözéktervezés

- Sisak készítése. A viselhetőség és a méretek figyelembe vétele
- A szín- és az anyagválasztás szerepe (papír, textilanyagok felhasználása, karcolás, hajítás, ragasztás, festés, varrás)

Arcképtár

- Önarckép különböző elképzelt szerepben, jelmezben és korban való ábrázolása
- Önarckép gyűjtemény mai környezetben (ceruza, krétarajzok, tempera)

Értékelés és kiállítás-tervezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a választott kor művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait,
- a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét,
- a tervezéstől a tárgyalakotásig tartó kreatív folyamat részeit,
- a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,
- egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására,
- szintani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- változatos – forma – faktúra és felületminőségek létrehozására,
- különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók–tárgyak létrehozására,
- egyéni eszközhasználatra,
- a műalkotások értő befogadására,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására,
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi szabályok betartására.

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az emberi és a természeti környezet esztétikumának felismertetése, a művészetek, alkotási tevékenységek iránti érdeklődés megerősítése.
- A látás és a látványértelmező képesség pontosítása, fejlesztése.
- A kézműves tárgyalkotás, a képző- és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek körének bővítése.
- A látvány utáni ábrázolás törvényszerűségeinek felismertetése, a vizuális nyelvrendszer alkalmazásának fejlesztése a különböző feladatok során.
- A manuális tudás és az alkotóképesség továbbfejlesztése, a stílusérzék megalapozása.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

A látvány megfigyelése, perspektivikus ábrázolása

Rajzeszközök, plasztikus és modellező anyagok és eszközök

Különböző képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák

Az egyes műfajokra jellemző előadásmódok

Az ókori antik világ és a reneszánsz művészettörténet érdekességei

Az egyes népművészeti tájegységekre jellemző stílusjegyek, technikák

A formai, szintani alapismeretek

A tárgyalkotás, a tárgykészítéshez kapcsolódó anyagok, egyes eljárások, technikák

Hagyományos és új médiumok

Az előképek megismerése, feldolgozása – tanulmányrajzok, vázlatok, makettek, modellek

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Történetábrázolás

– Életképek (reneszánsz palotában; illusztrációk különböző színes eszközökkel vagy képregényszerűen elmesélve)

– A kor ünnepeinek megjelenítése a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével (képi, fotó, videó vagy számítógépes feldolgozások)

Tornyok, várak, paloták

– Épületábrázolás tusrajzzal

– Struktúra – textúra, formaszervezet és felületi megjelenés (kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal)

– Makett készítés különféle anyagok felhasználásával csoportmunkában

Színharmóniák

– Tájképek különböző fényviszonyok között – csak színfoltokkal festve – hajnalban, délben, szürkületben, éjszaka (gyűjtés elektronikus formában is, kísérletek a számítógépes grafikai programok használatával)

– Telt és tört színek, komplementer színek és különböző árnyalataik (festés akvarellal, krétával, kevert eljárással)

Környezetábrázolás – kép és valóság

– A tárgyak és a természeti környezet megfigyelése

– Az ablakon át látható világ (ábrázolás pitt–krétával, festéssel)

– A vonalperspektíva, levegő és színperspektíva felfedezése

– Előtér – középtér – háttér (tusrajzok, szénrajzok)

– Öltözéktervezés

– A szín– és az anyagválasztás szerepe

– Fejfedők (bohócsipka) készítése a viselhetőség és a méretek figyelembe vétele (papír és textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)

Képeskönyv

– A természet törvényeinek, jelenségeinek megfigyelése, összegyűjtése, lejegyzése

– Növények, állatok minél pontosabb megfigyelés alapján készült illusztrációi

– Magyarázó rajz, részletek és leírások a tervlapon (aprólékos ceruza és tusrajzok, temperafestés, kézírás vágott hegyű tollal)

Mintakincs

– A korra jellemző textilminták, díszítések gyűjtése, vázlatfüzetbe rajzolása

– Gyűjtött minták egy–egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékben – páros munka)

– Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok,)

– Egyszerű díszítőelemek szimmetrikus, pozitív–negatív formákká, ritmussá rendezése

– Természetes formák redukálása, egyszerűsítése, stilizálása, szín– és forma–variációk létrehozása (papírmetszet létrehozása)

Arcképtár

– Hétköznapi tömeg (piaci sokadalom) összeállítása nagyméretű kartonra (saját, választott figurákkal)

– Különböző korú és karakterű emberek portréja. (Csoportmunka. Ceruza, krétarajzok, tempera)

Fény– árnyék jelenségek

– Titokzatos terek létrehozása, a fény–árnyék hatások felhasználásával

– Vázlatok készítése jellegzetes fény–árnyék viszonyok bemutatására

– Térkonstrukció talált, gyűjtött tárgyakból, lepedőkből, zsinórokból, kartonokból többféle bevilágítással (közös, csoportos alkotás)

– Fényképek, videó készítése a terek bejárásával, a korábbi munkák térbe helyezése, „helyzetbe hozása”

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

– az adott kor művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait,

– a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét,

– a tervezéstől a tárgyalakításig tartó kreatív folyamat részeit,

– a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,
- egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására,
- szintani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- változatos forma-, faktúra- és felületminőségek létrehozására,
- különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók, tárgyak létrehozására,
- egyéni eszközhasználatra,
- a műalkotások értő befogadására,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására,
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi szabályok betartására.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A látvány és a tanult ábrázolás összhangba hozása a személyes mondanivalóval.
- A természet- és emberábrázolás különböző formáinak megismertetése.
- A stílus- és arányérzék továbbfejlesztése.
- Az önálló kézműves tárgyalkotás technikájának megválasztására, a képző- és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek eszköztárának biztonságos használatára való képesség fejlesztése.
- A látvány utáni ábrázolás árnyaltabbá tétele, a kompozíció, a szín és az előadásmód finomítása.
- A képi műveltség bővítése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

Rajzeszközök, vizes bázisú festékek és plasztikus anyagok

A képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák

A barokk művészettörténeti korszakára jellemző stílusjegyek, technikák

A stíluskorszakra jellemző előadásmódok

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Történetábrázolás

- Mozgalmas jelenetek (Álarcosbál egy barokk kastélyban. Illusztrációk különféle színes eszközökkel vagy képregényszerűen elmesélve)
- Groteszk, vígjátéki történetelemek illusztratív feldolgozása a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével (képi, fotó, videó vagy számítógépes feldolgozások)

Tornyok, várak, paloták

- Épületek belseje, bútorai
- Épületábrázolás tusrajzzal, vegyes technikával (kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal)

Színharmóniák

- Öltözetek pasztellszínekkel (gyűjtés elektronikus formában, kísérletek a számítógépes grafikai programok használatával)
- Színhangulatok festése zenei hangzásokra (akvarell, kréta kevert eljárások)

Öltözék

- Legyező és maszk készítése a működés és a méretek figyelembe vétele
- A szín– és az anyagválasztás szerepe (papír, textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)

Kép és valóság

- A térábrázolási konvenciók, optikai csalódások, illúziókeltés
- A perspektíva és az axonometria fíntorai (Escher rajzai, térformái. Gyűjtések)
- Tárgyak ábrázolása eltérő, végletes nézőpontokból – alulnézet, felülnézet, közelről – és messzire távolodva (grafit, szén, pittkréta)

Mintakincs

- Épületdíszítések, minták gyűjtése, rajzolásuk vázlatfüzetbe
- Gyűjtött minták egy–egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékben– páros munka)
- Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények, csiga, kagylómotívumok felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok)

Arcképtár

- Arcképek díszes keretben
- Különböző korú és karakterű emberek portréja (ceruza, krétarajzok, tempera)

A tárgyak egyedi vonásai

- Lakomák gazdag tárgyi világa. Gyűjtés a németalföldi festmények és mai fotók, installációk körében
- Hasonlóság és különbözőség. Azonos funkciójú tárgyak megfigyelése, egyedi vonásaik, különbözőségeik felfedezése (ceruza, vízfesték)

A tárgyak összhangja

- Hangszerek
- Klasszikus és saját megoldások
- Csendélet, drapériák, hangszerek beállításával (összefogott kompozíciók, finom részletmegoldások. Pasztellkréta)

Vizsgamunka készítése

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- az adott kor művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait,
- a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét,
- a tervezéstől a tárgyalakításig tartó kreatív folyamat részeit,
- a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,
- egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására,
- szintani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- változatos forma–, faktúra– és felületminőségek létrehozására,
- különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók, tárgyak létrehozására,
- egyéni eszközhasználatra,
- a műalkotások értő befogadására,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására,

- a legfontosabb baleset– és munkavédelmi szabályok betartására.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a vizuális művészetek eszköztárát,
- a tárgytervezés és tárgykészítés fázisait,
- a rajzolás, festés, térművészet műfaji sajátosságait, anyagait és eszközeit,
- a különböző ábrázolási és tárgyalgó technikákat,
- a legjelentősebb művészettörténelmi korszakok művészetének jellegzetességeit, kultúráját, tárgyait,
- a legfontosabb baleset– és munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes:

- az alkotói munka végig vitelére,
- a látvány és jelenségek megragadására, visszaadására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás szabályainak alkalmazására,
- színtani ismereteinek felhasználására,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- sokféle eszköz– és anyaghasználatra a kifejezés érdekében,
- konzekvens munkák elkészítésére,
- a művészettörténelmi korok, stílusok megkülönböztetésére, értő befogadására,
- a legfontosabb baleset– és munkavédelmi szabályok betartására.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama:

Vizuális alkotó gyakorlat

- vizsgamunka bemutatása 15 perc
- helyszíni feladat megoldása 105 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó, konstruáló, tárgykészítő képessége. A feladatmegoldás tükrözze a tanulóknak a vizuális alkotó gyakorlatok során megszerzett tudását a művészeti ág anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, megszerzett ismeretét. A megvalósított vizsgamunka mutassa be a tanuló technikai jártasságát, tudását.

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga két részből tevődik össze:

A) Dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képsorozat vagy tárgy, tárgycsoport.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- tárgy, tárgy együttes,
- festészeti, grafikai alkotás–sorozat,
- szobor, térkonstrukció és variációi.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kész kép vagy tárgy.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott anyaggal és technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- tárgy,
- festészeti, grafikai alkotás,
- szobor, térkonstrukció

A vizsga értékelése

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga értékelésének általános szempontjai:

- esztétikai érzékenység, művészeti ismeretek jelenléte,
- tervezési, plasztikai tárgyformáló készség,
- a kísérletező kedv és kreativitás megjelenése,
- alapvető anyag-, eszköz- és szerszámhasználati ismeret, jártasság,
- térformálás, konstruáló és kompozíciós készség,
- a tartalomnak megfelelő anyag, forma, szín, technika és kifejezőmód használata,
- az elkészült munka egyedisége, összhangja.

GRAFIKA és FESTÉSZET ALAPJAI

A grafika és festészet alapjai tantárgy célja a képi világ, a képi kifejezés különböző módjainak megismertetése. A fantázia kibontakoztatása, a valósággal való összekapcsolása. Változatos felfedező és alkotó folyamatokon keresztül hozzásegíteni a tanulókat az önálló, kreatív tevékenységekhez.

A tantárgy feladata előkészíteni és megalapozni a művészi igényű szakmai munkát.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A környezet esztétikumára érzékeny nyitott szemlélet kialakítása.
- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése.
- A vonallal, színnel, felülettel, díszítéssel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok játékos gazdagítása.
- A képalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása.
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása.
- Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

A vonal megjelenési formái

A szín szerepe az érzelmek, hangulat kifejezésében

A forma, folt, felület és textúra jelentése és létrehozásának lehetőségei

A gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjai

Részlet és nagyítás

A díszítés sajátosságai

A nyomhagyás egyszerű technikái

Kompozíciós alapismeretek

Az illusztratív ábrázolás

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A vonal

- A vonal megjelenési formái a valóságban és a képzőművészetben. Játékos felfedezések
- A vonal, mint mozgásnyom
- Eltérő célú és irányú mozgások megfigyelése, létrehozása
- Változatos mozdulatokkal, mozgással hagyott nyomok más–más felületeken és anyagokon

A szín

- Szín és mozgás
- Különböző mozgások, mozdulatok (simogatás, dobolás) által keltett érzelmek kifejezése színekkel
- Mozdulatok, mozdulatsorok színes lenyomatai nagyméretű felületeken kézzel, szivaccsal, széles ecsettel
- Színek és élmények közti asszociatív kapcsolat
- Érzelmek, hangulatok megjelenítése különböző formájú és anyagú felületeken absztrakt színfoltokkal
- A kedvenc tárgy, lény jellemének kifejező ábrázolása színekkel szokatlan formájú felületeken
- A tárgy, lény hangulatváltozásainak megjelenítése színek segítségével

Felület és forma

- Különböző felületek és formák által kiváltott érzelmek
- Játékos forma– és felületalakítási kísérletek
- Gesztusok által létrehozott foltok, felületek
- Különböző érzelmi állapotok lenyomata

Felület és textúra

- A környezet felületeinek megismerése élményszerű tapasztalatok által
- Vizuális és taktilis érzékelés közti kapcsolat
- Különböző felületű, textúrájú anyagok gyűjtése, meghatározott szempontok szerinti csoportosításuk
- A gyűjtött anyagok kollázsként való felhasználása
- Különböző anyagok felületének tapintással való érzékelése (bekötött szemmel)
- A tapintási élmények megfogalmazása, megjelenítése, tapintási napló, térkép készítése

Minta a környezetben

- Környezetünkben levő tárgyakon található mintákból gyűjtemény létrehozása
- A gyűjtött minták egy–egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése

Díszítés, díszítmények

- Lapok felületek díszítése grafikai és festészeti technikákkal, jelentést hordozó motívumokkal

Nyomhagyás

- Különböző formájú, felületű tárgyakkal foltok, rajzolatok létrehozása
- Az elkészített nyomatok kiegészítése, továbbfejlesztése jelentést hordozó illusztratív alkotássá tussal, filctollal, festékkel

Kompozíció

- Képi elemek rendezése
- Ugyanazon elemekből eltérő hatású, egyensúlyú kompozíciók összeállítása monokróm festéssel, kollázssal, egyszerű nyomhagyással

Képalkotás

- Illusztrációk készítése mesék, események szereplőinek nagyméretű ábrázolásával
- Történetek, mesék jeleneteinek illusztratív megfogalmazása grafikai és festészeti eszközökkel, anyagokkal (grafit, toll, kréta, vízfesték, kollázs)

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a vonal megjelenési formáit,
- a szín szerepét az érzelmek, hangulat kifejezésében,
- a forma, folt, felület és textúra jelentését és létrehozásának lehetőségeit,
- a díszítés sajátosságait,
- a nyomhagyás egyszerű technikáit,
- a kompozíciós alapismereteket,
- az illusztratív ábrázolás alapjait.

Legyen képes:

- mozgásnyomok vonallal történő rögzítésére,
- az érzelmek vonallal, színnel történő ábrázolása,
- forma, folt, felület és textúra létrehozására,
- a nyomhagyás egyszerű technikáinak alkalmazására,
- képalkotásra,
- gyűjtemény létrehozására,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése.
- A vonallal, színnel, felülettel, díszítménnyel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása.
- A képalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása.
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása.
- Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

Vonal a térben

A szín szerepe és hatása a tárgyakon és a térben

A színek és lelki minőségek

Felület és textúra kontrasztok és létrehozásának lehetőségei

A gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjai

A díszítés sajátosságai

A tárgyak funkciója és díszítése közti kapcsolat

Egyszerű nyomatok

A kiemelés

Az illusztratív ábrázolás

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A vonal

– Vonalak a térben

– Vonalszerű anyagokkal (kötél, szalag) térjátékok, installációk létrehozása

– A létrehozott vonalterek megjelenítése különböző grafikai eszközökkel

– Az elkészült grafika továbbfejlesztése, alakítása variációk, sorozatok formájában

A szín

- A színek és térbeli formák kapcsolata a mesékben és a valóságban
- Színes terek, téri formák létrehozása, térátalakítások
- Különböző színű vagy különböző színűre festett talált tárgyak (textilek, dobozok, fonalak) segítségével eltérő funkciójú és hangulatú színes terek megépítése
- A létrehozott terek által nyújtott élmények megjelenítése festéssel, kollázssal
- Tulajdonságok, fogalmak rokonítása, összekapcsolása színekkel és egyszerű térbeli formákkal, tárgyakkal
- Térbeli formák, tárgyak felületének átalakítása festéssel, tárgymesék létrehozása
- Egy konstruált tér hangulatának, jelentésének módosítása színcserével

Felület és forma

- Ellentétek, felületi kontrasztok
- Semleges, nyugodt felületeken markáns ellentétek, felületi kontrasztok létrehozása
- A gesztusokkal létrehozott foltok, felületek által közvetített információk

Felület és textúra

- Különböző felületeket, textúrákat ábrázoló képek, fotók gyűjtése, csoportosítási lehetőségek
- A gyűjtött fotók, fénymásolatok grafikai kiegészítései, átalakításai
- Az elkészült lapokból illetve a gyűjtött fotókból kollázsok, képtárgyak készítése

Minta a környezetben

- Növények, állatok fotóin, illetve mikroszkopikus felvételeken található minták, mintázatok gyűjtése
- A gyűjtött mintakincs szabad felhasználása méret és léptékváltással

Díszítés, díszítmények

- Funkcióval, jelentéssel bíró plasztikus tárgyak felületének megmunkálása, díszítése grafikai és festészeti technikákkal

Egyszerű nyomatok

- Képi üzenetek létrehozása egyszerű sokszorosítási technikákkal (papírdúc, papír- vagy műanyagkarc, sablon átfújással)

Kompozíció

- A kiemelés szerepe és lehetőségei a valóságban, a mesékben és a különböző művészeti ágakban
- A kép egyes szereplőinek, elemeinek hangsúlyozása (formával, mérettel, színnel, aránnyal, nézőponttal, felülettel, kontraszt alkalmazásával, elhelyezéssel)

Képalkotás

- Illusztrációk készítése
- Történetek, mesék jeleneteinek illusztratív ábrázolása grafikai és festészeti eszközökkel, anyagokkal, valamint ezek kombinált megoldásaival (festett ceruzarajz, színezett tollrajz, kollázs, vegyes technika)

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- vonal a térképző szerepét,
- a szín szerepét, hatását a tárgyakon és a térben,
- felület és textúra kontrasztok létrehozásának lehetőségeit,
- a gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjait,
- a díszítés sajátosságait,
- a tárgyak funkciója és díszítése közti kapcsolatot,
- a kiemelés módjait,
- az illusztratív ábrázolás sajátosságait.

Legyen képes:

- vonalvariációk létrehozására,
- a lelki minőségek kifejezésére,
- felület és textúra kontrasztok létrehozására,
- egyszerű nyomatok készítésére,
- képkalkotásra,
- gyűjtemény létrehozására,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz és anyaghasználati készség fejlesztése.
- A vonallal, színnel, felülettel, díszítéssel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása.
- A képkalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása.
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása.
- Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés.
- Az önkifejezés változatos formáinak alkalmazása.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

A vonal és a mozgás-változás

A színek egymáshoz való viszonya

A színek érzelmi minősége

Színharmóniák, szíkontrasztok

A forma, folt, felület és textúra kifejező használata

A gyűjtés, gyűjtemény felhasználásának lehetőségei

A funkció és díszítés

Egyedi motívumok, motívumrendszer

Dombornymat

Kompozíciós variációk

Illusztratív sorozatok

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A vonal

- Változások vizuális nyomai
- A valóságos és képzeletbeli változások nyomainak megjelenítése különböző grafikai és festészeti technikákkal
- Improvizatív és tudatos vonal- és hangjátékok
- Különböző hatású, karakterű hangok, zajok, zenék inspiráló hatására különböző karakterű vonalak, rajzos vonalszövetek készítése

A szín

- Színfoltok festése zene hangulatára
- A színek egymáshoz való viszonya, a színek érzelmi minősége
- Természeti jelenségek színekkel és színárnyalatokkal való kifejezése
- Egy-egy szín más színekkel való kapcsolatának mesén, dramatikus játékon keresztül történő átélése, az élmények megfestése
- Árnyalt vizuális minőségek, színharmóniák

- Fogalmakkal, hangokkal, mozdulatokkal leírható tartalmak megjelenítése színek, színharmóniák által
- Színkontrasztok, tartalmi ellentétek
- Színkontrasztok, színellentétek festése – melyek tartalmi ellentéteket és belső élményeket juttatnak felszínre – különös tekintettel a sötét–világos kontrasztra

A felület

- Felület és ábrázolási szándék
- Különböző érzelmi, hangulati állapotok megjelenítése a megismert technikákkal, felületalakítási lehetőségekkel változatos műfaji kísérletek során
- Foltok, folthatárok
- A valóságban látható éles és elmosódott kontúrok megfigyelése és megjelenítésük
- Transzparencia, ellenfény, a részletek láthatósága

Textúra képzés

- Különböző anyagok segítségével, felhasználásával (homok, gipsz, fonal, drót, szögek) változatos textúrájú felületek létrehozása
- Az elkészült lapokból képtárgyak készítése

Minta a környezetben

- Műalkotásokról, építményekről, fotókról minták, ornamentikák gyűjtése
- A gyűjtött és továbbgondolt mintakincs felhasználása tárgyakon

Díszítés, díszítmények

- Funkcióval, jelentéssel bíró mikro terek külső– belső elemeinek díszítése grafikai és festészeti technikákkal
- A mikro terek lakóinak, lényeinek egyedi megjelenítése

Sablon nyomatok

- Meghívó, plakát, képregény készítése sablonnyomat segítségével (kivágott papír vagy műanyag motívumokkal)

Dombornyomatok

- Különböző anyagok, tárgyak segítségével plasztikus papírnyomatok készítése

Kompozíció

- Komponálási módok
- Játékos kísérletek, variációk egy saját alkotás, illetve különböző reprodukciók képi elemeinek, szereplőinek átrendezésére

Képalkotás

- Illusztrációk készítése
- Történetek, mesék jeleneteinek illusztratív ábrázolása sorozatokban grafikai és festészeti technikákkal (monotípiák és kollázs–technika vonalas, festett kiegészítéssel, krétarajzzal, karcnyomatokkal)

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a mozgás–változás vonallal történő kifejezésének lehetőségeit,
- a színek egymáshoz való viszonyát,
- a színek érzelmi minőségét,
- a színharmóniákat, színkontrasztokat,
- a gyűjtés, gyűjtemény felhasználásának lehetőségeit,
- a funkció és díszítés kapcsolatát,
- a dombornyomat készítésének technikáját.

Legyen képes:

- a vonal, forma, folt, felület, szín és textúra kifejező használatára,

- egyedi motívumok, motívumrendszer alkalmazására,
- dombornyomat készítésére,
- a kompozíciós variációk, illusztratív sorozatok készítésére,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

GRAFIKA és FESTÉSZET TANSZAK

GRAFIKA és FESTÉSZET MŰHELYGYAKORLAT

A grafika és festészet műhelygyakorlat célja olyan általános és speciális ismeretek átadása, melyek képessé teszik a tanulót önálló, színvonalas grafikai és festészeti alkotások létrehozására. Célja továbbá, hogy a tanulókat önmaguk megismeréséhez és a valóság törvényszerűségeinek egyre pontosabb és mélyebb megértéséhez juttassa a kritikus megfigyelés és gyakorlati tevékenységek segítségével.

A műhelygyakorlat feladata a tanulói képzelet, a belső képek és a valóság törvényszerűségeiből fakadó vizuális látványelemek összekapcsolásának elősegítése. Feladata továbbá kreatív alkotói tevékenységen keresztül az emberi, társadalmi és művészeti problémákra való érzékenység és véleménynyilvánítási igény kialakítása.

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz és anyaghasználati készség fejlesztése.
- A vizuális kifejezés elemeinek eszközeinek felismerése, egyre tudatosabb alkalmazása.
- A motívumgyűjtés és vázlatkészítés gyakorlatában való jártasság kialakítása.
- A tanult grafikai és festészeti technikák alkalmazási képességeinek gyakorlása.
- Az esztétikai érzékenység és kifejezőkészség fejlesztése.
- Az önállóság kialakítása.
- A fegyelmezett munkavégzés szabályainak elsajátíttatása.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

Grafika és festészet technikai, műfaji sajátosságai

Vizuális kifejezés alapvető eszközei, szerepük

A vonal megjelenési lehetőségei, kifejezőereje

A fekete–fehér kontraszt hatása, használatának lehetőségei

A tónus szerepe

A színek érzelmi, hő és figyelemfelhívó hatása

A sötét–világos, a hideg–meleg szíkontraszt

A faktúra és textúra alakítás lehetőségei

Képezési és kompozíciós lehetőségek (szerves elrendezés, kiemelés–elhagyás, pozitív–negatív formák, szabályosság–szabálytalanság)

Téma variációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

A ceruza–, tus–, pác–, akvarell– és krétarajz technikája

Az anyagnyomatok, a monotypia, a magas nyomás műveletei

Kollázs és vegyes technikájú alkotások készítésének lehetőségei

Az akvarell– és temperafestés eltérő technikai sajátosságai

A pasztellkép készítés technikája

Az alkalmazott grafika műfaji sajátosságainak megfelelő betű, monogram, embléma, piktogram tervezése

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

Vonal

- A vonal ritmust kifejező hatása
- A vonal karaktermegjelenítő szerepe
- A vonal pszichikai kifejezőereje
- Sorsok, korok, egyéniségek kifejezése különböző vonalhasználattal
- Vonal a festészetben és a grafikában
- Vonal a térben és képtárgyakon
- Vonal a tájban, természetben, (monumentális) szabadtéri installációk, land art

Szín

- Színes fonalak, drapériák – színes terek, szíkontrasztok
- A színek hatása (érzelmi, hő és figyelemfelhívó hatás)
- A színek analogikus kapcsolata az érzetekkel, a különböző kifejezési nyelvekkel és szellemi tartalmakkal

A fény és a sötét differenciálódása

- A fény és a sötét által közvetített tartalmak (mesék, mítoszok, legendák)
- Játék a fényvel (lámpákkal, vetítőkkel)
- Tárgyak, terek és a fény kapcsolata
- Külső–belső élmények átélése, megtapasztalása és megjelenítése (zenei, akusztikai analógiák felismerése, létrehozása)
- A fekete szín használata, a fekete–fehér kontraszt (fekete tér, fekete tárgy)
- A szürkétől a feketéig – grafikában és festészetben

Felületképzés

- Faktúra és textúra alakítás a grafika és festés eszközeivel
- Felületkontrasztok létrehozása (különböző anyagok nyomataival, kollázssal)
- Lavírozott tus, pác és akvarell rajzok
- A gyors, könnyed festés technikája
- Festett ceruzarajzok. Különböző technikák vegyítése, kísérletezések

Kifejezés, képalakítás

- Organikus képalakítás (szerves elrendezés, kiemelés–elhagyás, pozitív–negatív formák, szabályosság – szabálytalanság)
- Képi elemek átrendezése, variációk, kompozíciós lehetőségek

Képalakítás

- Illusztráció készítése
- Tusrajzzal a monokromitás, a foltképzés és a vonalrendszerek szerepének hangsúlyozása
- Egyedi nyomtatással monotypia készítése

Tér – környezet

- A körülvevő környezet elemei által létrehozott különböző méretű, nyitott és zárt terek
- Térépítések és térjátékok a különböző érzékelési területek bekapcsolásával
- Hagyományos és rendhagyó térképek készítése (hang–, taktilis–, hő térképek)
- Eltérő hangulatú, méretű, arányú és szerkezetű terekben, (labirintusokban) átélt tapasztalások, élmények megjelenítése grafika, festészet és kevert technikák segítségével

A betű és kép

- Jel (egyedi, saját jel)
- Betűkarakter, monogram
- Az alkalmazott grafika műfaji sajátosságaival embléma, piktogram tervezése

- A kódextől a könyvnyomtatásig
- A nyomtatott írás és a kép használhatósága
- Miniaturák, óriásképek

Műalkotások

- A feladatokhoz kapcsolódó grafikai, festészeti és egyéb alkotások inspirációs felhasználása
- Anyagok, eszközök, megoldások a különböző korokban
- A feladatokhoz kapcsolódó műalkotások folyóiratokban, könyvtárban, interneten
- Műalkotások a környezetünkben, galériákban

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet alapvető technikai és műfaji sajátosságait,
- a grafikai és festészeti munkához szükséges anyagok és technikai eszközök szakszerű használatát,
- a grafika és festészet néhány kiemelkedő hazai és külföldi képviselőjét, kortárs alkotóit,
- a vizuális kifejezés, képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit,
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- munkájához motívumokat gyűjteni és vázlatokat, színvázlatokat készíteni,
- a vizuális kifejezőeszközök és módok (vonalak, színek, formák, felületek és kompozíciós lehetőségek) kifejezési szándék szerinti használatára,
- a tanult grafikai és festészeti technikákkal (ceruza–, tus–, pác–, akvarell– és krétarajz, anyag nyomatok, monotypia, kollázs, akvarellfestés, temperafestés, pasztell és vegyes technika) alkotásokat létrehozni,
- egy téma kapcsán variációkat és különböző méretű alkotásokat készíteni,
- képzőművészeti alkotásokon a színek, vonalak felületek sajátosságait felismerni,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A környezet által közvetített üzenetek befogadásának és értelmezésének mélyítése.
- A formák, színek változatos, gazdag használatának kialakítása.
- A külső látvány és a lelki tartalmak érzékeny megjelenítésének fejlesztése.
- A véleményformálás finomítása saját és mások műveivel kapcsolatban.
- A tanulók tervezési készségének és problémamegoldó képességének fejlesztése.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

A megvilágítás szerepe

A fény és árnyék grafikai és festészeti eszközökkel való megjelenítésének lehetőségei

A forma, méret, felület, szín és kompozíciós kontrasztok

A redukció, a sűrítés, a fokozás és a kiemelés szerepe

A felületgazdagítás lehetőségei

A színperspektíva szerepe

A különböző színviszonyok hatása, kifejezőereje

Variációk, sorozatok készítése

Nagyítások, méret és léptékváltások alkalmazása

Eltérő képkivágások hatásainak megtapasztalása és alkalmazása

A sablonnyomat, dombornyomat technikája

A linómetszés technikája

Alkalmazott vagy tervezőgrafika sajátosságainak megfelelő tipográfia, könyvborító, plakát tervezése

Jelmezek, maszkok, díszletek készítésének sajátosságai

Egyszerű akció, performance létrehozása

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A fény és a sötét

– Karakteresen eltérő erejű, irányú megvilágítású tárgyak és terek létrehozása, megjelenítése

– A fény és árnyék grafikai eszközökkel való kifejezése

– Színes kompozíciók, és variációk készítése a látványinspiráló hatására

Kontrasztok

– Forma, méret, felület, szín és kompozíciós kontrasztokra épített kép, képtárgy sorozatok, variációk létrehozása, a zene – hang, mozgás–tapintás, az irodalom és a képzőművészet inspiráló hatására

– További lehetőségek, variációk és kísérletezések új médiumok, műfajok segítségével

Kifejezés – karakterek

– Emberi és mitikus karakterek vizuális kifejezése

– Emberek, hősök, tárgyak jelleme, hangulatváltozásaik megjelenítése a festészet és grafika eszközeivel

– Portrék, maszkok, jelmezek készítése

– Kifejező karakterek létrehozásának inspirálása játékokkal és akciókkal

– A kifejezés lehetőségei a redukció, a sűrítés, a fokozás, és a kiemelés eszközeivel

– Egy téma feldolgozása a sablonnyomat (kivágott papír vagy műanyag motívumokkal), dombornyomat, tus– és a temperatechnika lehetőségeit felhasználva

– Felületgazdagítási lehetőségek

– Dramatikus játék a kész alkotásokkal

Tér – környezet

– A közvetlen környezet tárgyai, tárgykarakterek szembeállítása, csoportosítások

– Tárgyátalakítások, átfestéssel, zavarófestéssel

– Tárgyak idegen, megszokottól eltérő környezetbe helyezése

– Léptékváltás adta lehetőségek felhasználása

– Egy tárgy részletének felnagyítása, változatos képkivágások

– A látvány és fantáziaképi elemeinek összekapcsolása egy tárgy, szerkezet belső terének ábrázolása során

Írás – kép

– Alkalmazott vagy tervezőgrafikai ismeretek segítségével könyvborító, plakát készítése

– A képhez felirat tervezése (számítógép segítségével). Betű, tipográfia

– A betű, írás és kép szabad műfajú felhasználása

Szín

– „Szín-tér”, külső – belső terek színviszonyai

– Az illúziókeltés lehetőségei

– Színperspektíva

– Kompozíciós változatok a szíkontrasztra

– A szín kifejezőereje, mélysége, mozgása a külső látvány és a lelki tartalmak megjelenítése során

– Terek berendezése, benépesítése eltérő méretű és színű figurákkal, szalagokkal, textilekkel, lámpákkal

– Doboz szín–házak – azonos motívumok más–más színviszonyok között

Képközpont

– A gouache technikájának ismerete

– A linómetszés technikájának elsajátítása, sajátosságai, műfaji követelményei, az anyag– és eszközhasználat specifikumai

– Egydúcú linómetszet

– Színes linómetszet kialakítása a dúc továbbvételével

– Különböző méretű illusztráció, illusztráció sorozat készítése zenei, irodalmi alkotáshoz

– Illusztráció készítése egyedi és sokszorosítási technikákkal (ecset– és tollrajz, gouache, linómetszet)

Műalkotások

– A feladatokhoz kapcsolódó grafikai, festészeti és egyéb alkotások inspirációs felhasználása

– Anyagok, eszközök, megoldások és stílusi jegyek a különböző korokban

– A feladatokhoz kapcsolódó műalkotások folyóiratokban, könyvtárban, interneten

– Műalkotások a környezetünkben, galériákban

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

– a szín kifejezőerejét, a színperspektíva szerepét,

– a különböző színviszonyok hatását,

– a sablonnyomat, dombornyomat, linómetszés technikáját.

Legyen képes:

– a tanult vizuális kifejezőeszközöket és módokat a képközpontú gyakorlatban alkalmazni,

– a fény – árnyék – szín összefüggéseit felhasználni a külső látvány és a lelki tartalmak megjelenítése során,

– alkalmazni a léptékváltás adta lehetőségeket,

– véleményformálásra saját és mások műveivel kapcsolatban,

– eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A személyes kifejezési eszközök megtalálásának ösztönzése.

– A kísérletező kedv, a döntésképeség és az alkotói magatartás fejlesztése.

– A képépítési és kompozíciós törvényszerűségek tudatos használatának ösztönzése.

– A tudatos környezetformálás igényének kialakítása.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

A szín modulációk, lokál és valóri színek

A szín–önkontraszt és komplementer kontraszt hatásai

A túlzás, fokozás szerepe

Az egyensúly feltételei

Az átírás módjai

A dekoratív festészet sajátosságai

A különböző stílusjegyek felismerésének szempontjai

Többdúcú linómetszet létrehozása

Hidegtű vagy pusztatű technikája

Az improvizatív és a tervezett művek közti különbségek

Látványterv létrehozása

Akrilfestés gyakorlata

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

Képzalkotás

– Személyes jelentéssel bíró fogalmak, tartalmak, tárgyak grafikus megjelenítése (változás, kapcsolat, szembenállás)

– Színes sokszorosítás. A színek felhasználásának lehetősége a sokszorosított grafikábanrtékelés és kiállítás–rendezés

– Többdúcú linómetszet készítése

– Alapszín keveredések, átfedések, új szín létrehozása, alányomás

– Sorozat készítése amorf keretű linódúcokkal

– Hidegtű

– A hidegtű vagy pusztatű technika elsajátítása, a mélynyomás alapjai

– Alapozatlan, pusztta, felfényesített lemezre karcolás tûvel, a felületek megdolgozása jelet hagyó eszközökkel

– A vonalkarakter lehetőségeinek kiaknázása a dúc felnagyításával

– A magas– és a mélynyomás variálásának lehetőségei

Stílusvariációk, átiratok

– Különböző korok eltérő stílusú, témájú alkotásainak átfestése, összekeverése és egybeépítésük variációi

– Stílusjegyek átváltoztatása, méret– és léptékváltások

– Nagyméretű dekoratív, díszletjellegű megoldások. Tervek készítése

– Fotókból képsorozatok összeállítása, eltérő képkapcsolási lehetőségek tudatos használata

– Művek összehasonlítása

Egyéni vizuális kifejezés

– Személyes kifejezőeszközök és módok megtalálása az egyéniség, a technikai lehetőségek és a műfaji sajátosságok

összehangolása által, önálló kísérletezések segítségével

– Folyamat – karakter – személyes idő kifejezési lehetőségei

– Személyes képnapló készítése, lelki tartalmak, történések és változások vizuális rögzítése

– Improvizációk és tervezett művek

– Zenei vagy egyéb inspiráció segítségével túlzások, fokozások, egyensúly vesztesék megjelenítése festészeti és

vegyes technikájú alkotásokon, képtárgy sorozatokon

Vizsgamunka

– Az eddigi ismeretek felhasználásával, egyéni kifejezési szándék szerinti kép, képtárgy, képsorozat készítése

választott technikával és dokumentálása.

Műalkotások

– A feladatokhoz kapcsolódó grafikai, festészeti és egyéb alkotások inspirációs felhasználása

– Anyagok, eszközök, megoldások és stíláriis jegyek a különböző korokban

– Elemzések a grafika és festés módszereiről, a színhasználatról és az anyagokról

– Művészeti, művészettörténeti ismeretek beépítése az alkotó tevékenységbe

– A feladatokhoz kapcsolódó kortárs műalkotások folyóiratokban, könyvtárban, interneten

– Műalkotások a környezetünkben, galériákban

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet kiemelkedő hazai és külföldi képviselőit, kortárs alkotóit,
- a tanult vizuális kifejezőeszközöket és módokat a képalkotási gyakorlatban,
- a képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit.

Legyen képes:

- különbséget tenni a magas– és mélynyomás között,
- grafikai és festészeti elméleti és gyakorlati tudásának alkalmazásával önálló koncepciók alapján különböző méretű variációkat, kép–, képtárgy sorozatokat, illusztrációkat készíteni,
- munkáját esztétikusan összeállítani, bemutatni,
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére,
- véleményformálásra műalkotásokkal kapcsolatban,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet történetét, korszakait, jellemző alkotásait,
- a grafika és festészet kiemelkedő hazai és külföldi képviselőit, kortárs alkotóit,
- a grafika és festészet technikai és műfaji sajátosságait,
- a képgrafikai, alkalmazott grafikai és a festészeti tevékenységeket, eljárásokat
- a grafikai és festészeti munkához szükséges anyagok és technikai eszközök szakszerű használatát,
- a képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit,
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes:

- munkájához motívumokat gyűjteni és vázlatokat, színvázlatokat készíteni,
- a tanszak tanult műfaji sajátosságainak megfelelő átírásra, absztrakcióra,
- az egyedi– és sokszorosított grafikai eljárások, festészeti technikák alkalmazására,
- a grafikai és festészeti anyagok helyes használatára,
- a színek, formák és kompozíciós lehetőségek kifejezési szándék szerinti használatára
- grafikai és festészeti elméleti és gyakorlati tudásának alkalmazásával önálló alkotások, variációk és illusztrációk készítésére,
- a tanult grafikai és festészeti technikák sokszínű használatára és továbbfejlesztési lehetőségeinek keresésére,
- kísérletezésre,
- esztétikus képi megjelenítésre,
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére,
- önálló véleményformálásra saját és mások műveivel kapcsolatban,
- a munkavédelmi szabályok betartására.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

A grafika és festészet műhelygyakorlat

- tervezés 40 perc
- tárgykészítés 140 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, képalkotó, képessége. A terv tükrözze a tanulónak a grafika és festészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét. A megvalósított kép, képtárgy, képsorozat mutassa be a tanuló grafikai és festészeti jártasságát, tudását.

A grafika és festészet műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján létrehozott alkotás, amely

lehet:

- alkalmazott grafikai, sokszorosított grafikai alkotás, sorozat vagy variáció,
- grafikai és festészeti illusztráció sorozat,
- szabadodon választott technikákkal készített képi alkotás, alkotássorozat vagy variáció.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a

művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott technikával létrehozott

alkotás, amely lehet:

- modell alapján készített képi, képtárgyi átírás,
- alkalmazott grafikai vagy dekoratív festészeti vázlaterv – sorozat.

A vizsga értékelése

A grafika és festészet műhelygyakorlat alapvizsga értékelésének általános szempontjai:

- tervezési, képalkotási készség,
- színhasználat, kompozíciós készség,
- alapvető anyag- és eszközismeret, jártasság,
- a grafikai és festészeti ismeretek gyakorlati alkalmazása,
- a tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő átíró és kifejezőképesség,
- az elkészült munka összhangja.

TOVÁBBKÉPZŐ

7. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

A beállítás I.

Csendélet ill. portré beállítása a műteremben

Megvilágítási problémák, fényviszonyok elemzése

A színek derítése

A drapéria, a tárgy, a tér színbeli viszonyai

Vázlat és nagyméretű festmény készítése (szemléltetés: Caravaggio, Cezanne, Morandi, Csernus T. ...)

A beállítás II.

A tárgy (portré) feldolgozása, átírása más anyagokkal

Különböző művészeti stílusokkal (pl.: barokk, impresszionista, expresszionista, szürrealista) stílusgyakorlatok

A plakát

Tetszőleges reklámtéma feldolgozása színdinamikai szempontok alapján

A színek hatása, a színek információsegítő szerepe

A fotó és a szín egymásra hatása

Színes diakép készítése a munkáról, nagyítás (szemléltetés: lengyel, magyar plakátok, festett plakátok, gigantposzterek...)

A színtan

A színek tudományos vizsgálata, a szinoid gömb Szinoidkészítés

Minimumkövetelmény

A tanuló ismerje, és gyakorlatban alkalmazza a színtani ismereteit a szinoid színeinek alapján, a színek érzelmeket alakító hatását saját festményein, az alkalmazott grafika és a szín reklámpsziológiai törvényeit és összefüggéseit, a tanulmányszerű portré és csendélet valamint tájfestés néhány problémáját.

8. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

A figura

Interieurban elhelyezett figura megfestése

Reflexek, megvilágítás, a drapéria árnyékai. (szemléltetés: Bonnard, F. Bacon, Ferenczy K. ...)

A táj

Festés szabadban akvarellal, temperával

A kép befejezése, újrakomponálása, újraalkotása a műteremben a helyszínen készített saját fotók alapján (szemléltetés: Paál László, Mednyánszky, impresszionisták...)

Az olajfestés titka

Az olajfestés technikájának alapjai

A festés története, a vászon, a vakkeret, az ecsetek, az alapozás megismerése

A színes film

A színek játéka, a színek bizonyos irányokba történő eltorzítása, megváltoztatása

Színes fénykép, videó, számítógépes grafika készítése

A személyes szín-tér

Kis színes vázlatok tervezése lakótér színdinamikai megoldásához

Minimumkövetelmény

A tanuló legyen képes önálló alkotó tevékenységre a festészet határterületein (kollázs, montázs, manipulált fotó). Tudjon véleményt formálni a festészet történetének jelentős alkotásairól; különböző anyagokkal színes alkotásokat létrehozni, azokat egyéniségének megfelelő tartalommal megtölteni. Legyen képes figura megfestésére térben; tájkép festésére természetben, vázlatok alapján műteremben. Ismerje a fotó, a film, a videó ill. a számítógép színalkotó és visszaadó szerepét; az olajfestés technikájának alapjait.

9. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

Stíluskalandok

Ismerkedés az újvad festéssel

Azonos témára fotorealista, tassiszta, gesztusképek készítése

A díszlet

Szabadon választott színpadi mű színpadképének, jelmeztervének elkészítése és makettszerű kivitelezése

Az olajfestés

Tetszőleges témára kisméretű olajfestmény készítése, olaj- illetve temperavázlatokkal

Minimumkövetelmény

A tanuló ismerje és tudja személyes véleménye alapján elemezni a XX. század második felének különböző stílusirányzatait; azok ismeretében önálló alkotásokat készíteni.

Tudjon olajfestési technikával szabadon választott művet alkotni.

Legyen képes az általa választott színpadi műhöz scenikai tervet, díszlettervet készíteni.

10. évfolyam

évi 36 hét (heti 2 óra), összesen 72 óra

Az emlékmás

Videofilm elkészítésére alkalmas filmdíszletszerű, nagyméretű színes figura és tér megalkotása (papír, gipsz, faszerkezet)

A videofilm rajzos forgatókönyvének megtervezése, elkészítése

A portréfilm

Rövid 5-8 perces videofilm készítése egy kortárs festőművészről, annak alkotási módszereiről, személyes beszélgetés, vagy bemutatás formájában Forgatókönyv, fotódokumentáció

A mestermű

Szabadon választott témában egy portfólióval dokumentált „mestermunka“ készítése, lehetőség szerint minél változatosabb festészeti technikai megoldásokkal

Minimumkövetelmény

A tanuló legyen képes bonyolultabb festészeti feladatok önálló megértésére és elvégzésére, szabad alkotó munkára; az eddig megismert tananyagot felhasználva térben és síkban egyaránt színbeli, festészeti problémák megoldására. Rendelkezzen önálló kritikai véleménnyel a kortárs művészet hazai és külföldi mestereinek munkásságával kapcsolatban. Ismereteiről tudjon nagyméretű tervezett alkotásában számot adni

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Felkészítés a tanult művészeti kifejezőeszközök önálló alkalmazására.
- A vizuális érzékelés és visszatükrözés képességének finomítása.
- A konstruáló, plasztikai és a síkművészeti technikák készség szintű elsajátíttatása.
- Az elvont gondolkodás, az analízis–szintetizáló képesség kialakítása, a látás kiművelése és tudatosítása.
- Az ábrázolási konvenciók megismertetése, elsajátíttatása.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

Az egyetemes emberi kultúra, az európai műveltség, a nemzeti hagyományok értékeinek megismerése

A látvány pontos megfigyelésére, leképezése

A vizuális információk megértésére, átírására, felhasználására
A képi gondolkodás, vizuális absztrakció
Tanulmányok, szabadkézi vázlatok, makettek, modellek készítésére
A gondolat, téma kibontása, variációk, sorozatok, tárgyegyüttesek létrehozása
A jelentés, az esztétikum felismerésére, értelmezésére
A sűrítés, és felbontás mint alkotói (komponálási) eszköz
Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok
Feladatcsoportok
A beállítás
– A geometrikus testek arányai, térbeli elhelyezkedése
– A népi tárgykultúra tárgyai egyszerű műtermi környezetben
– A tárgyak, tárgyegyüttesek feldolgozása, az arányok, a térbeli állapot minél pontosabb visszaadása (ceruzarajz, színes munkák)
A szerkezettől a formáig
– Drapéria vonalas ábrázolása (ceruza, pittkréta, szén)
– Drapéria mozgásban. Fotók készítése szálló, lengő drapériáról, és azok megfestése
– A drapéria mint plasztikai elem és jel. Fríz mintázása, gipszfaragás drapériamotívum után, gipszöntések
A térről – síkban
– Rajzolt és festett belső terek – a perspektíva törvényei szerint
– Szobasarak, lépcsőház rajzolása festése
– A formák változatos megjelenítése. Szerkezeti kiemelések
– A perspektíva érzékeltetése vonalakkal (szerkezeti rajz, ceruza, pittkréta)
– A tanulmányok feldolgozása (tollrajz, színespapír–kollázs és grafikai lapok, linó-, papírmetszet)
Rajzi – plasztikai előtanulmányok
– Testrészek, fejrészletek. Vázlatok, krokik készítése (nagyítás és kicsinyítés rajz segítségével)
– A vonallal való rajzolás módozatai pontozott, rácsozott, satírozott rajz és foltképzés, vonalhálós rajzolás, faktúrák megjelenítése
– Rajzolás és mintázás élő modell vagy gipszöntvény alapján
– Fotóhitelességű és expresszív feldolgozások
A térről – térben
– A külső és belső tér érzékeltetése természeti formák alapján (csigaház, metszet készítése mintázással)
– Agyagszobor, agyag plakett készítése a formaépítés, arányok térbeliség pozitív–negatív formák megjelenítésével
Ábrázolás és szerkesztés
– A perspektíva és egyéb ábrázolási konvenciók és felhasználásuk a művészi ábrázolásban
– Gyakorlatok a kétpontos perspektíva, a cavallier axonometria megismerésére
– Vonal a térben. Fém-, spárga- és üvegplasztikák
Nagyságrend
– A korábbiakban feldolgozott témák, tanulmányok egyéni vagy csoportos módon történő megfestése, megrajzolása nagy méretben (csomagolópapír, A/0 rajzlap, illetve kisméretű karton A/4 méret)
– A méretváltásból adódó kompozíciós problémák elemzése
Portré

- Önarckép készítése fénykép és tükör segítségével
- Az elkészült munkák összehasonlítása, elemzése
- A festett pasztell jellemzői, a pasztell technika megismerése
- A színek keverése

Szokatlan megjelenés

- Plasztikai munkák talált anyagokkal, meglepő formatársításokkal
- Gömb térbeli problémaköre: osztott gömb, gömbszeletek egymásra mintázása
- Portré gipszszel való mintázása, a fej rajza és mintázása különböző túlzásokkal, torzításokkal

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a rajzi, festészeti, plasztikai, konstruáló és tárgyalkotó technikákat,
- a térábrázolás alapelemeit,
- a vetületi, axonometrikus és perspektivikus ábrázolás alapelemeit,
- a kompozíció jelentéshordozó elemeit,
- az alapvető szintani törvényszerűségeket,
- a jellegzetes vagy híres képző- és iparművészeti, médiaművészeti és népművészeti alkotásokat,
- a legfontosabb munkavédelmi előírásokat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek árnyalt értelmezésére,
- motívumok feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- egy gondolat, téma kibontására, variációinak létrehozására,
- a munkafázisok, részfeladatok megoldására és összehangolására,
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére,
- geometrikus és természeti formák ábrázolására,
- a perspektíva szabályai szerint tárgycsoportokat, figurákat ábrázolni,
- illusztrációkat készíteni.

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A geometrikus és természeti formák ábrázolása, tárgycsoportok, portrék, figurák ábrázolása a perspektíva és az anatómia és szabályai szerint.
- Különböző illusztrációk készítése.
- A kiadott feladatok önálló megoldása, biztos eszközhasználattal.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

Az ábrázolás arányrendszere, szerkezete

Tónusos ábrázolás

A természeti formák átírása

Az anyagszerűség ábrázolása

A tér különböző léptékű megjelenítése

A konstruktivizmusra jellemző stílusjegyek, technikák

Anatómiai ismeretek

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

A beállítás

- Tárgyak, térelemek a szabadban

- A tárgyak, tárgyegyüttesek feldolgozása, az arányok, a térbeli állapot, a természetes fényviszonyok minél pontosabb visszaadása (ceruzarajz, színes munkák)
- A beállítás átformálása
- A tárgyegyüttes képének feldolgozása, átírása más anyagokkal, technikákkal, különböző művészeti stílusokkal (barokk, impresszionista, expresszionista stílusgyakorlatok)
- A szerkezettől a formáig
- Állat- és emberi koponya szerkezetének különféle rajzeszközökkel való ábrázolása (ceruza, pittkréta, szén)
- Koponya és változó környezete. Fotók készítése és azok megfestése
- A koponya bonyolult plasztikai problémái. Reliefmintázás, mintázás 1:1 méretben
- A térről – síkban
- Rajzolt és festett épületek, terek, utcaképek a perspektíva törvényei szerint
- A felületek és formák változatos megjelenítése. Kiemelések
- A perspektíva érzékeltetése vonalakkal, tónusokkal, színfoltokkal (szerkezeti rajz, tónusos rajz – szén, pittkréta, pasztell, akvarell)
- A tanulmányok feldolgozása tollrajz, színespapír–kollázs és grafikai lapok, linó-, papírmetszet formájában
- Rajzi – plasztikai előtanulmányok
- Szobrok, portrék – vázlatok, krokik készítése (nagyítás és kicsinyítés rajz segítségével)
- A vonallal való rajzolás módozatai pontozott, rácsozott, satírozott rajz és foltképzés, vonalhálós rajzolás, faktúrák megjelenítése
- Rajzolás és mintázás élő modell vagy gipszöntvény alapján
- Fotóhitelességű és expresszív feldolgozások
- A térről – térben
- Termékek titokzatos szerkezete, pozitív–negatív formái
- A természeti formák szerepe a formatervezésben
- A formaelemzések módszere a célirányos megfigyelés: a karakter
- Formakövető vonal: a plaszticitás
- Folyamatábra, fázisrajzok a mozgásváltozás kifejezésében
- Ábrázolás és szerkesztés
- A perspektíva és egyéb ábrázolási konvenciók alkalmazása a művészi ábrázolásban
- Művészettörténeti példák tanulmányozása
- Gyakorlatok a perspektíva, és a Monge–szerkesztés megismerésére
- Nagyságrend
- A korábbiakban feldolgozott témák, konstruktív tanulmányok egyéni vagy csoportos módon továbbfejlesztése, megrajzolása, megfestése óriás és kisméretben (falfelület, csomagolópapír, A/0 rajzlap, illetve kisméretű karton A/4 méret)
- A méretváltásból adódó kompozíciós problémák elemzése
- Portré
- Rajzok élő modell után
- A formák felismerése az árnyék változásakor az arcon, bevilágítási feladatok
- Fej rekonstrukció koponya alapján
- Az emberi arc titkai. A látvány és a rajzi szabályok együttes érvényesítése

- A portrérajzolás és –festés fejlődése a különböző művészettörténeti korszakokban
- Portré. Plasztikus megjelenítések (vésett, mintázott relief és körplasztika)

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a rajzi, festészeti, plasztikai, konstruáló és tárgyalkotó technikákat,
- a térábrázolás alapelemeit,
- a vetületi, axonometrikus és perspektivikus ábrázolás alapelemeit,
- a kompozíció jelentéshordozó elemeit,
- az alapvető szintani törvényszerűségeket,
- a jellegzetes vagy híres képző– és iparművészeti, médiaművészeti és népművészeti alkotásokat,
- a legfontosabb munkavédelmi előírásokat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek árnyalt értelmezésére,
- motívumok feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- egy gondolat, téma kibontására, variációinak létrehozására,
- a munkafázisok, részfeladatok megoldására és összehangolására,
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére,
- geometrikus és természeti formák ábrázolására,
- a perspektíva szabályai szerint tárgycsoportokat, figurákat ábrázolni,
- illusztrációkat készíteni.

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A látás és a látványértelmező képesség tudatosítása, az önkifejezés eszköztárának gazdagítása.
- Az esztétikus környezet iránti igény kialakítása, amelyen keresztül a tanuló képes lesz azt alakítani, formálni, megőrizni.
- A vizuális ismeretek, jártasságok kialakítása, elmélyítése.
- A kritikai véleményformálás igényének és képességének kialakítása.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

A környezet– és tárgykultúra

Tónusos ábrázolás újabb technikái

A rendeltetés, a szerkezet, a tartalom és a forma összefüggései

A bábkészítés hagyományai

A plein air festészet legismertebb alakjai

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

- Alakrajz
- Csontváz rajza
- Krokik, vázlatok álló, fekvő és mozgó figurákról (ceruzarajz, tus és pácvázlatok)
- Körberajzolások, tükörrajzok, fotók egymásról, azok rajzban történő átdolgozása
- Kollázsok és montázsok emberi alakok átalakításával, emberi alak részletrajzainak összeillesztése, fotószekvenciák emberek mozgásáról

Átváltozások

– A modell után elkészített munkák feldolgozása más eszközökkel, technikákkal, más méretben

– A mozdulatok értelmezése, újrarajzolása a figura testhelyezeteinek jellemző jegyeinek, térbeliségének kiemelése,

torzítása

– Új beállítások új nézőpontokkal

Bábfigura

– Wayang–báb készítése finom faragással fából vagy habanyagból, a bábu festése

– A fej, a törzs, a mellkas, a mozgó végtagok kialakítása, a bábu összeszerelése

– A bábu hangja és beszéde, játéktere

Változatok művészettörténeti alkotásokra

– Gyűjtés a különböző stílusú figuraábrázolások körében

– Másolatok készítése a kép egyes elemeiről hagyományos festészeti és grafikai eljárásokkal (belerajzolások,

átfestések, stílusparódiák, méret- és elemváltatások)

A természetben

– Vázlatok és festmények készítése a természetben

– A plain air–ben való munka megismerése (pác, lavírozott tus, aquarell és a gouache)

– Fotóséták – fotózás a természetben – fotósorozatok kialakítása

Karakterkeresés

– A portrérajzolás, a karakter kiemelése

– Karikatúrák és illusztratív képek készítése modell alapján, vonalas és színes képek.

Önarcképek

– Az elkészített rajzok alapján végletes torzítások keresése a karakter teljes megváltoztatásával

– Portré vázlatok készítése, 1:1 portré mintázása

Népművészet és természet

– Betekintés a magyar népi viseletkultúrába

– Természeti népek technikái. Gyűjtés szakirodalomból, és azok anyagainak feldolgozása (fazekasság, hímzés, faragás, szövés, fonás)

– A népművészet előadásmódjának felidéződése a kortárs alkotók munkáiban

Érzelmi hatások

– Fogalompárok szerinti képalkotás (vidám–szomorú, haragos–megbocsátó, nyomasztó–feloldó)

– Érzelmi állapotok színben való kifejezése

– A színek sztereotip kapcsolata érzelmi állapotokkal, fogalmakkal

– Realisztikus és absztrakt megközelítés

Emlékmás

– Rövid portréfilm készítése egy kortárs képzőművésztől, annak alkotási módszereiről, műveiről, személyes beszélgetés vagy bemutatás formájában

– Forgatókönyv, fotódokumentáció

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

– a rajzi, festészeti, plasztikai, konstruáló és tárgyalkotó technikákat,

– a térábrázolás alapelemeit,

– a vetületi, axonometrikus és perspektivikus ábrázolás alapelemeit,

– a kompozíció jelentéshordozó elemeit,

– az alapvető szintani törvényszerűségeket,

- a jellegzetes vagy híres képző- és iparművészeti, médiaművészeti és népművészeti alkotásokat,
- a legfontosabb munkavédelmi előírásokat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek árnyalt értelmezésére,
- motívumok feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- egy gondolat, téma kibontására, variációinak létrehozására,
- a munkafázisok, részfeladatok megoldására és összehangolására,
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére,
- geometrikus és természeti formák ábrázolására,
- a perspektíva szabályai szerint tárgycsoportokat, figurákat ábrázolni,
- illusztrációkat készíteni.

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A látvány és az absztrakció kölcsönhatásának megismertetése a figuraábrázoláson keresztül.
- A látványértelmező képesség tudatosítása, a figura és környezetének kialakításával.
- A vizuális ismeretek, jártasságok elmélyítése, összegzése az ismétlődő és fokozatosan nehezedő feladatok mentén.
- Ismerkedés a kortárs művészet törekvéseivel.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

A környezet- és tárgykultúra

Tónusos ábrázolás újabb technikái

A rendeltetés, a szerkezet, a tartalom és a forma összefüggései

A bábkészítés hagyományai

A plein air festészet legismertebb alakjai

A nonfiguratív ábrázolás eszköztára

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Alakrajz

- Vázlatrajzok, krokik csoporttársakról, álló és mozgó alakokról. A vonal ereje, hangsúlyai (ceruzarajz, tus és pác-vázlatok, agyag- és viasz-krokik)

Figura a térben

- Figura épített térben, ülő és álló figurák külső és belső térben
- Plein air és embercsoport rajza

Átváltozások

- Ülő, fekvő figura rajza
- Egy feladat többféle feldolgozása, variációk anyagokra, technikákra
- A kompozíciós elemek kiegyensúlyozott arányait felborító változatok létrehozása

Bábfigura

- Marionett báb készítése vegyes anyaghasználattal
- A fej, a törzs, a mellkas, a mozgó végtagok kialakítása, a bábu összeszerelése
- A bábu mozgathatósága, játéktere

Szín-tér

- Színes vázlatok készítése a színpadi tér színdinamikai megoldásához

Változatok művészettörténeti alkotásokra

- Gyűjtés a különböző stílusú figuraábrázolások körében

- Montázsok, anakronisztikus részletek beépítése a műalkotásokba
- Stíluskeresés
- Karakterkeresés
- A teljes figura mint karakter. Karikatúrák és krockok készítése modell alapján, vonalas rajzok, szoborvázlatok készítése

Érzelmi hatások

- Eseménysor ábrázolása figurális és nonfiguratív képsorozatokban
- Kollázs grafikai kiegészítéssel
- Fogalompárok szerinti képalkotás (mozgalmas – unalmas, harsány – szelíd, haragos – vidám)
- Érzelmi állapotok kifejezése színekkel

Emlékmás

- Gyerekkori történet
- Videofelvétel készítésére alkalmas színes figurák és díszlet jellegű tér megalkotása (papír, gipsz, faszerkezet).

Csoportos feladat

- A film rajzos forgatókönyvének megtervezése, elkészítése

Vizsgamunka készítése

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a különféle vizuális művészetek jel- és jelképrendszerét,
- a tervezéstől a megvalósításig, vagy a tárgyalkotásig tartó kreatív folyamat részeit,
- a sík- és térművészet törvényszerűségeit, műfaji sajátosságait, anyagait és eszközeit,
- a rajzi, festészeti, plasztikai, konstruáló és tárgyalkotó technikákat,
- a térábrázolás alapelemeit,
- a vetületi, axonometrikus és perspektivikus ábrázolás alapelemeit,
- a kompozíció jelentéshordozó elemeit,
- az alapvető szintani törvényszerűségeket,
- a jellegzetes vagy híres képző- és iparművészeti, médiaművészeti és népművészeti alkotásokat,
- a legfontosabb munkavédelmi előírásokat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek árnyalt értelmezésére,
- motívumok feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- egy gondolat, téma kibontására, variációinak létrehozására,
- a munkafázisok, részfeladatok megoldására és összehangolására,
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére,
- geometrikus és természeti formák ábrázolására,
- a perspektíva szabályai szerint tárgycsoportokat, figurákat ábrázolni,
- illusztrációkat készíteni.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a vizuális művészetek területén létrejött értékeket,
- a népi kultúra jellegzetes szokásait, tárgyait,
- a sík- és térbeli művek, alkotás–sorozatok létrehozásának módjait,
- pontos arányokat és karaktereket rögzítő rajzok, plasztikák készítési módszereit,
- a fény–árnyék viszonyok törvényszerűségeit,

- a művészeti anatómia alapvető törvényszerűségeit,
- az alapvető munkabiztonsági, környezetvédelmi előírásokat.

A tanuló legyen képes:

- eligazodni a művészettörténet korstílusai között,
- az adott témák önálló feldolgozására,
- művészeti ismereteinek alkotó felhasználására,
- A témák elemző értelmezésére, sokrétű technikai feldolgozására,
- konkrét és elvont gondolatok képi–plasztikai megjelenítésére,
- portré, figura rajzolására, festésére vagy mintázására,
- a saját és mások alkotásainak elemző értékelésére.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A vizsga tantárgyai és időtartama

Vizuális alkotó gyakorlat

- a vizsgamunka bemutatása 10 perc
- helyszíni feladat megoldása 180 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó,

konstruáló, tárgykészítő képessége. A feladatmegoldás tükrözze a tanulónak a vizuális alkotó gyakorlatok során

megszerzett tudását a művészeti ág anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, megszerzett

ismeretét. A megvalósított vizsgamunka mutassa be a tanuló technikai jártasságát, tudását.

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga két részből tevődik össze:

A) Dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képsorozat vagy tárgy, tárgycsoport.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján, szabadon választott

technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- tárgy, tárgye gyűttes,
- festészeti, grafikai alkotás–sorozat,
- szobor, térkonstrukció és variációi

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kész kép vagy tárgy.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott anyaggal és technikával

létrehozott alkotás, amely lehet:

- tárgy,
- festészeti, grafikai alkotás,
- szobor, térkonstrukció

A vizsga értékelése

A vizuális alkotó gyakorlat vizsga értékelésének általános szempontjai:

- esztétikai érzékenység, művészeti ismeretek jelenléte,
- a vizuális nyelv kifejezőeszközeinek használata,
- tervezési, plasztikai tárgyformáló készség,
- sík és térbeli ábrázolási képesség,
- a kísérletező kedv és kreativitás megjelenése,
- alapvető anyag-, eszköz- és szerszámhasználati ismeret, jártasság,
- térformálás, konstruáló és kompozíciós készség,

- a tartalomnak megfelelő anyag, forma, szín, technika és kifejezőmód használata,
- az elkészült munka egyedisége, összhangja.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Munkaasztalok, székek

Tároló polcok, szekrények, dobozok

Vizes blokk

Szemléltetésre szolgáló technikai eszközök

Szemléltető anyagok (képek, könyvek, CD, DVD-k)

Rajzbakok

Festő állványok

Mintázó állványok

Kéziszerszámok

Rajztechnikai eszközök

Rajz-, festő és mintázó eszközök (színes ceruzák, akvarell, tempera akril, kréta, filc, vékony, vastag, és széles-lapos

ecsetek, szivacsok, rajztábla, olló, ragasztó)

Számítógépes munkaállomások grafikai szoftverekkel

Fényképező, filmfelvevő eszközök

Modell tárgyak: geometrikus testek, drapériák, tükrök, csontváz, koponya

Munkabiztonsági berendezések

Grafika és festészet alapjai

Továbbképző évfolyamok

7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

– A hagyományos és az új médiumok iránti nyitott szemlélet kialakítása.

– Munkáinak esztétikus dokumentálásának és installálásának ösztönözése.

– A tanuló átíró képességének, kreativitásának, komplex szemléletének és kísérletező kedvének fejlesztése.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

A színek reklámpszichológiai törvényszerűségei és összefüggései

A látvány átírásának lehetőségei

A pszeudo, a transzparencia fogalma és jelensége a művészetben

Az intermédia, az akcióművészet, az installáció és az environment műfaji sajátosságai

Rézkarc készítése

A különböző műfajok, technikák határait kitágító lehetőségek

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A látvány

– Tárgy, arcok sajátos, egyedi jellemzőinek rögzítése a grafika és a festészet eszközeivel

– Megvilágítási problémák, fény- és színviszonyok elemzése, megállapítások alkalmazása

– A szintani ismeretek: színek derítése, ösztönös és tudatos színhasználat

– Vázlatok, variációk és nagyméretű festmény készítése

Láttatás – képi közlés

– A látvány (tárgy, portré) feldolgozása, átírása különböző művészeti stílusokban

– Képi látványelemek felhasználása például a képregény vagy storyboard műfajában

Képkalkotás

- Rézkarc készítése
 - Az anyag-előkészítés műveletei (fazettálás, polírozás, alapozás, kormozás, kitakarás)
 - A maratás; a marófolyadék, az idő, a vonalháló és a karakter pontos megismerése
 - Festékkeverési gyakorlatok, próbalemezek, próbanyomatok készítése
 - A művészettörténetből vett példa tanulmányozása, másolása, egy-egy részletének kiemelése
- Intermédiák – kísérletek
- Installáció, environment és akcióművészet sajátos jegyei
 - Személyes, emberi, társadalmi vagy művészeti problémák, témák körüljárása (pszeudo, transzparencia, kontraszt, mélység, zárt–nyitott)
 - A különböző műfajok, stílusok, technikák határait átfedő, a lehetőségeket kitágító eljárások keresése
 - Kísérletek, próbálkozások olyan műformák és művészeti technikák segítségével, melyek a 20. század képzőművészetében jelentek meg először (fotó–kinetikus és elektronikus művészetek, multimédia, installáció, environment, performance és akcióművészet, új kommunikációs technikák, interdiszciplinaritás, képzőművészeti határterületek)
 - A munkafolyamatok, kísérletek dokumentálása rajzok, fotók, filmek és feljegyzések segítségével

Alkalmazott művészet

- Tervezőgrafikai feladatok (plakát, CD, kiadvány)
- Tetszőleges reklámtéma feldolgozása a grafika és a festészet eszközeivel
- A színdinamikai szempontok figyelembevétele
- A színek hatása, a színek információsegítő szerepe
- Színek a különböző médiumokban
- Számítógép kínálta lehetőségek felhasználása
- Tipográfiai ismeretek felhasználása

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a hidegtű és a rézkarc közti különbségeket, ismerje fel ezeket a nyomatokon,
- a színek érzelmeket alakító hatását saját festményein,
- az alkalmazott grafika és a szín reklámpsziológiai törvényeit és összefüggéseit,
- az intermédiák egyes műformáit,
- a kortárs hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvéseket.

Legyen képes:

- klasszikus sokszorosított grafikai lapok készítésére,
- technikailag tiszta és kevert technikájú munkák létrehozására,
- nyitott szemlélettel közeledni a hagyományos és az új médiumok felé,
- munkáinak dokumentálására és installálására,
- műalkotás és környezet összefüggéseiből fakadó ismeretek alkalmazására,
- saját és mások alkotásainak elemzésére és értékelésére,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A grafika és festészet szaknyelvének árnyalt használatának fejlesztése.
- Önálló koncepciójú kísérletek, alkotói folyamatok végig vitelének elősegítése.
- A kísérletezési kedv ösztönzése a grafika és festészet határterületein.
- A felelősségtudat, a döntésképeség, az empátikus és a kommunikációs készség fejlesztése.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

Az arányok szerepe, jelentősége

Árnyékok, reflexek a téri illúziókeltésben

A látvány átértelmezésének lehetőségei

A kiemelés – elhagyás szerepe, hatása

A térbeliség – síkra feszítettség szabályai, kifejezőeszközei

A legújabb hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvések és képviselői

Az olajfestés alapjai

A filmnyelv és az elektronikus művészetek kommunikációs technikái

Az intermédia, a posztmodern formanyelve

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A látvány

– A figura arányainak, sajátos, egyedi jellemzőinek rögzítése a grafika és a festészet eszközeivel

– A figura és környezetének viszonya

– Megvilágítás, árnyékok és reflexek

– Táj festése a szabadban akvarellel, temperával

– A térillúzió festésének lehetőségei

Láttatás – képi közlés

– A látvány (táj) befejezése, újrakomponálása, feldolgozása és átírása a helyszínen készített saját fotók, vázlatok

alapján

– A látvány átértelmezése, megfogalmazása különböző művészeti stílusok átírataiban, játék egyes mesterek sajátos

vizuális hatáselemeivel

– A kiemelés – elhagyás, térbeliség – síkra feszítettség vizuális kifejezőeszközeinek alkalmazása

Tematikus képalkotás

– Variációk a tér megfogalmazására a grafika és a festészet nyelvén

– Olajfestés

– Az olajfestés technikájának alapjai

– A festés története, a vászon, a vakkeret, az ecsetek, az alapozás megismerése

– Grafikai megoldások, rézkarc nyomatok a tér megjelenítésében

– Az önálló vonal- és formakialakítás, a hozzáadás – elvétel fejlesztési lehetőségeit felhasználva

Intermédia – kísérletek

– A film, média képi nyelve

– A színek játéka, a színek bizonyos irányokba történő eltorzítása, megváltoztatása

– Személyes, emberi, társadalmi vagy művészeti problémák, témák körüljárása (illúzió, szemérem – szégyen, csend –

zaj, rés – szilánk)

– A különböző műfajok, stílusok, technikák határait átfedő, a lehetőségeket kitágító eljárások keresése, kísérletezések

– Variációk olyan műformák és művészeti technikák segítségével, melyek a 20. század képzőművészetében jelentek

meg először (fotó–kinetikus és elektronikus művészetek, multimédia, installáció, environment, performance és

akcióművészet, új kommunikációs technikák, interdiszciplinaritás, képzőművészeti határterületek)

- A kísérletek, a munka dokumentálása rajzok, fotók, filmek és feljegyzések segítségével
- Műalkotás igényű dokumentáció készítése

Alkalmazott művészet

- Tervező grafikai feladatok (plakát, CD, kiadvány, írás-kép, névjegy, web-lap)
- Tetszőleges téma feldolgozása a grafika és a festészet eszközeit felhasználva
- Az egyéni formanyelv
- Az önkifejezés korlátai, lehetőségei az alkalmazott művészetben
- Önálló forma és karaktervilág, vonal- és folthatás
- Klasszicitás – modernség, posztmodern, kortárs – eredetiség

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- az olajfestés technikájának alapjait,
- a legújabb hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvéseket és azok képviselőit,
- a grafika és festészet szaknyelvét.

A tanuló legyen képes:

- különböző anyagokkal, stílusjegyekkel alkotásokat létrehozni,
- tájkép festésére természetben, vázlatok alapján műteremben,
- önálló alkotó tevékenységre a festészet határterületein,
- alkalmazni a grafikai sorozatok ismétlődő műfaji, stiláris eszközeit,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A grafika és festészet szaknyelvének árnyalt használatának fejlesztése.
- Önálló grafikai és festészeti alkotások, alkotás-sorozatok létrehozásának ösztönzése.
- A kísérletezési kedv bátorítása a grafika és festészet határterületein.
- A felelősségtudat, a döntésképeség, az empatikus és a kommunikációs készség fejlesztése.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

Belső tartalmak és karakterek megjelenítési lehetőségei

Anatómiai törvényszerűségek

Általános és egyedi jegyek

Téri illúzió a különböző műfajokban

Stíluskontraszt

Látvány átértelmezése a különböző műfajokban

A legújabb hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvések és képviselői

Technikák, műfajok elméleti és gyakorlati ismeretei

Díszlet és látványterv

Interaktív tér

Az intermédia kifejezési lehetőségei

A filmetűd sajátosságai

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A látvány

- Arcok, figurák, karakterek
- Önarckép sorozat, a belső változások vizuális rögzítése változatos eszközhasználattal
- Portré, figura különböző környezetbe, térbe helyezése

Láttatás – képi közlés

- Stíluskalandok a kortárs grafika és festészet hazai törekvéseinek inspiráló felhasználásával
- Játék egy klasszikus és egy kortárs stílus elemeivel, koncepcióival
- Azonos témára ellentétes stílusú képek, grafikai lapok készítése

Tematikus képalkotás

- Díszlet és látványtervek
- Szabadon választott mű színpadképének, látvány- és jelmeztervének elkészítése
- Egy jellegzetes részlet kivitelezése
- A valóság szín-terei, filmetűdők, képlenyomatok, rögzített pillanatok
- Kis méretben, egyedi grafikai lapokon sorozat tervezése

Intermédiák – kísérletek

- Interaktív tér lehetőségei
- Személyes, emberi, társadalmi vagy művészeti problémák, témák körüljárása (identitás, individuum, rész – egész, önreflexiók – saját tér, személyes tárgy, valós és szubjektív idő, környezet hatása, titok, magány, pusztulás)
- A különböző műfajok, stílusok, technikák határait átfedő, a lehetőségeket kitérítő eljárások keresése, kísérletezések

által

- Kísérletek olyan műformák és művészeti technikák segítségével, melyek a 20. század képzőművészetében jelentek meg először (fotó–kinetikus és elektronikus művészetek, multimédia, installáció, environment, performance és akcióművészet, új kommunikációs technikák, interdiszciplinaritás, képzőművészeti határterületek)
- A kísérletek, a munka dokumentálása rajzok, fotók, filmek és feljegyzések segítségével
- Műalkotás igényű dokumentáció készítése

Alkalmazott művészet

- Tervező grafikai feladatok az év során feldolgozott témákhoz kapcsolódóan (plakát, kiadvány, meghívó, web-lap)
- Az elkészített síkalkotáshoz egy képtárgyi kiegészítés létrehozása a sokszorosítás technikájának felhasználásával

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a legújabb hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvéseket és azok képviselőit,
- a grafika és festészet műfaji lehetőségeit és korlátait,
- a képgrafika és az alkalmazott grafika együttes megjelenésének lehetőségeit.

Legyen képes:

- a vizuális kifejezés elemeinek, eszközeinek alkotói szándék szerinti tudatos alkalmazására,
- alkalmazott grafikai és dekoratív festészeti alkotások tervezésére, megvalósítására,
- egyedi képi világgal bíró illusztrációk létrehozására,
- klasszikus sokszorosított grafikai lapok és táblaképek, muráliák készítésére,
- az általa választott műhez szcenikai tervet, díszlettervet készíteni,
- technikailag tiszta és kevert technikájú munkák létrehozására,
- műalkotás és környezet összefüggéseiből fakadó ismeretek alkalmazására,
- a különböző műfajok, stílusok, technikák határait átfedő, a lehetőségeket kitérítő eljárások keresésére,
- alkalmazására,

- munkáinak dokumentálására és installálására,
- saját és mások alkotásainak elemzésére és értékelésére,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Egyedi képi világgal bíró alkotások, alkotás sorozatok létrehozásának ösztönzése.
- A különböző műfajok, stílusok, technikák határait átfedő, a lehetőségeket kitérítő eljárások keresésére elősegítése.
- Tudatos környezetformálás igényének fejlesztése.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek:

A forma, szín, tér egymáshoz való viszonya, egyéni, személyes modulációk

A látvány átértelmezése a nézőpont és képkivágás segítségével

A valós és virtuális tér

A filmtér, filmidő sajátosságai

A legújabb hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvések és képviselői

A személyesség hatása

Intermédiák-kísérletek

A film műfaji lehetősége

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A látvány

- Tárgyak, arcok, terek megjelenítése sajátos nézőpontból és képkivágással
- Formák, színek és terek egymáshoz való viszonyának megfigyelése

Láttatás – képi közlés

- Film készítése egy emlékről, álomról
- Storyboard megrajzolása a valós látvány után készített tanulmányok segítségével
- A kiemelés, az elhagyás, a sajátos nézőpontok és képkivágások vizuális kifejezőerejének felhasználásával
- A forgatókönyv egyes tartalmi és vizuális jeleneteiből önálló festészeti vagy grafikai lapok, variációk készítése
- Egy film elkészítéséhez nagyméretű filmtér, illetve figura megalkotása
- Filmtér és filmidő értelmezése a személyes alkotás során

Intermédiák – kísérletek

- Saját személyes üzenet-kísérlet
- Klasszikus ismeretek összekapcsolása kortárs eszközökkel és megközelítésekkel
- Személyes, emberi, társadalmi vagy művészeti problémák, témák körüljárása (például: idő, válasz, kérdés, kétség, választás, bizonyosság, változás)
- A különböző műfajok, stílusok, technikák határait átfedő, a lehetőségeket kitérítő eljárások keresése, kísérletezések
- Kísérletek olyan műformák és művészeti technikák segítségével, melyek a 20. század képzőművészetében jelentek meg először (fotó–kinetikus és elektronikus művészetek, multimédia, installáció, environment, performance és akcióművészet, új kommunikációs technikák, interdiszciplinaritás, képzőművészeti határterületek)
- A kísérletek, a munka dokumentálása rajzok, fotók, filmek és feljegyzések segítségével
- Műalkotás igényű dokumentáció készítése

Vizsgamunka

- Szabadon választott témában portfólióval, tervezési dokumentációval elkészített kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából
- A koncepció és tervvázlatok rögzítése
- A tervezett mű és környezetének kapcsolata és egymásra hatásuk
- A témának, tartalomnak és az egyénnek megfelelő technikai megoldások kiválasztása
- A kész mű, műsorozat installálása

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a legújabb hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvéseket és azok képviselőit,
- a grafika és festészet szaknyelvét,
- a grafika és festészet műfaji lehetőségeit és korlátait,
- a legfontosabb munkavédelmi teendőket.

Legyen képes:

- alkalmazni a kortárs grafikai és festészeti törekvések egyes eredményét,
- alkalmazott grafikai és dekoratív festészeti alkotások tervezésére, megvalósítására,
- egyedi képi világgal bíró illusztrációk létrehozására,
- klasszikus sokszorosított grafikai lapok és táblaképek, muráliák készítésére,
- technikailag tiszta és kevert technikájú munkák létrehozására,
- műalkotás és környezet összefüggéseiből fakadó ismeretek alkalmazására,
- a különböző műfajok, stílusok, technikák határait átfedő, a lehetőségeket kitérítő eljárások keresésére, alkalmazására,
- munkáinak dokumentálására és installálására,
- saját és mások alkotásainak elemzésére és értékelésére,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a legújabb hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvéseket és azok képviselőit,
- a grafika és festészet szaknyelvét,
- a grafikai és festészeti munkához szükséges anyagok és technikai eszközök használatát,
- a grafika és festészet műfaji lehetőségeit és korlátait,
- a legfontosabb munkavédelmi teendőket.

A tanuló legyen képes:

- a vizuális kifejezés elemeinek, eszközeinek alkotói szándék szerinti tudatos alkalmazására,
- önálló grafikai és festészeti alkotások, alkotás–sorozatok létrehozására,
- alkalmazott grafikai és dekoratív festészeti alkotások tervezésére, megvalósítására,
- egyedi képi világgal bíró illusztrációk létrehozására,
- klasszikus sokszorosított grafikai lapok és táblaképek, muráliák készítésére,
- technikailag tiszta és kevert technikájú munkák létrehozására,
- műalkotás és környezet összefüggéseiből fakadó ismeretek alkalmazására,
- a különböző műfajok, stílusok, technikák határait átfedő, a lehetőségeket kitérítő eljárások keresésére,
- munkáinak dokumentálására és installálására,
- saját és mások alkotásainak elemzésére és értékelésére,
- a biztonsági és balesetvédelmi előírások betartására.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Grafika és festészet műhelygyakorlat

- tervezés 50 perc
- tárgyalás 190 perc

A szóbeli vizsga időtartama: max. 10 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, képkeltő,

képessége. A terv tükrözze a tanulónak a grafika és festészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét. A megvalósított kép, képtárgy, képsorozat mutassa be a tanuló grafikai és festészeti jártasságát, tudását.

1. A grafika és festészet műhelygyakorlat gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

A) Tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján létrehozott alkotás, amely lehet:

- alkalmazott grafikai, sokszorosított grafikai alkotás vagy sorozat,
- grafikai és festészeti illusztráció sorozat,
- szabadodon választott technikákkal készített elbeszélő képi alkotás vagy sorozat,
- díszlet- és jelmeztervek,
- murália vagy annak részlete.

A vizsgamunkát a továbbképző utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti záróvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) A záróvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott technikával létrehozott

alkotás, amely lehet:

- modell alapján készített képi, képtárgyi átírás,
- alkalmazott grafikai vagy dekoratív festészeti vázlaterv vagy sorozat.

2. A grafika és festészet műhelygyakorlat szóbeli vizsga tartalma:

- a grafika és festészet nagy stíluskorszakai,
- a grafika és festészet legjelentősebb alkotásai, alkotói,
- a grafika és festészet anyagai, eszközei, műfajai,
- a grafika és festészet műfajában alkalmazott technikák,
- az elkészített tervek és művek bemutatása,
- egészség- és környezetvédelmi alapismeretek.

A vizsga értékelése

A gyakorlati vizsga értékelése:

- a tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő megjelenítő, átíró, kifejező készség,
- tervezői, kivitelező készség,
- szintani és formatani ismeretekben való jártasság, a kompozíció törvényeinek ismerete,
- műalkotás és környezet összefüggéseinek ismerete,
- a grafika és festészet technikáinak és eljárásainak alkalmazási szintje,
- a felületalakítás módja,
- kreativitás, egyediség,
- az elkészült munka összhangja.

A szóbeli vizsga értékelése:

- a követelményekben meghatározott elméleti anyag ismerete,
- a megfogalmazás szakszerűsége, pontossága,
- kommunikációs készség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Vizes blokk

Tároló szekrények

Munkaasztalok, székek

Szemléltetésre szolgáló technikai eszközök

Szemléltető anyagok (képek, könyvek, CD, DVD-k)

Gyűjtött tárgyak, drapériák

Fényképezőgép

Filmfelvevő

Számítógép

Szoftverek

Grafikai prés (legalább A/3-as méret lehúzására alkalmas méretben)

Mobil lámpa

Rajztábla (A/3, A/2)

Vonalzók, olló, snitzer

Rajzi és grafikai eszközök: ceruza, toll, rajzszen, pasztell, zsírkréta, tus, karctű, linókés, különböző méretű fotós

gumihenger, grafikai festékező lap, linó festék, szitafesték szitakeret, spakli, kormozó eszköz, lemezvágó eszköz,

lemezfogó

Festő eszköz: ecsetek, festőkések, tálak, paletták, vízfesték, tempera

Festőállvány (továbbképző)

Zárható vegyszertároló (veszélyes anyagok használata esetén)

JAVASOLT ÉRTÉKELÉSI MÓD

Az értékelés módjai

A tanulók értékelése

Alapelvek

1. Az értékelés személyre szóló legyen.
2. Fejlesztő, ösztönző jellegű legyen.
3. Folyamatos legyen.
4. Legyen összhangban a Nat-ban megfogalmazott követelményrendszerrel, valamint az iskolai pedagógiai programban meghatározottakkal.
5. Legyen tárgyyszerű (mik az erős pontok, melyek a gyengeségek, hogyan lehetséges a javítás).

Az értékelés funkciói közül kiemelkedő szerepet tulajdonítunk a formáló, a motiváló, az irányt adó, a tanulót elsősorban saját teljesítményéhez viszonyítva „mérő” értékelésnek, ugyanis ez segíthet leginkább az önismeret fejlesztésében, a továbblépés feladatainak, útjának megmutatásában.

Az értékelés célja

Az értékelésnek számos, egymástól igen eltérő célja lehet, ezek közül a legfontosabbak a következők:

- a személyiségfejlődés elősegítése,
- ezzel összefüggésben az önértékelésre nevelés,
- informálás, informálódás az elért eredményekről,
- lemaradás feltárása és orvoslása,
- tehetség felismerése és fejlesztése,
- pálya- és iskolaválasztás elősegítése,
- a pedagógiai tevékenység fejlesztése.

Szóbeli értékelés

A képzőművészeti nevelés egyik legértékesebb mozzanata, hogy a tanár, a gyakorlati (műtermi, műhely) munka során folyamatos és intenzív kapcsolatban van a tanulókkal. Állandó a formatív, *szóbeli értékelés*. Nem minősítés, hanem az egyéni előmenetelt segítő biztatás, illetve a hiányosságok feltárása, ami segíti a tanulóban az önértékelés kialakulását, fejleszti önismeretét. Kiváló, sokirányú nevelő hatása van az óra végi közös, a tanulók bevonásával történő szóbeli értékelésnek is.

Írásbeli értékelés

Az alapfok és továbbképző (1-10.) évfolyamain az értékelés érdemjeggyel történik (jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen).

A félévi, valamint az év végi osztályzás során figyelembe vehető a tanuló műalkotás-elemzéseknél, illetve a múzeumi, vagy egyéb kulturális programokban való aktivitása.

TÁRGYI FELTÉTELEK

Helyiség:

Huszár Gál Gimnázium, Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Óvoda
Pedagógiai Programja

- Jó megvilágítású műteremszerű, folyóvízzel ellátott nagyméretű helyiség

Berendezések:

- Állványok, asztalok, bakok

Szemléltető eszközök:

- modellek,
- csontváz,
- drapériák

Olaj- és egyéb festészeti eljárásokhoz szükséges:

- szellőzés, takarítás biztosítása

Technikai eszközök:

- videó,
- fényképezőgép,
- reflektor (min. 2 db)

Egyéb eszközök:

- színes háttér,
- vágó eszközök,
- festő eszközök.

JAVASLATOK, ÚTMUTATÁSOK

A festészet műhelymunka a 9-18 éves korosztály számára az ismert technikától az ismeretlen új anyag és eszközhasználat felé vezető utat is jelentheti. Az óvodáskorú gyerek már szívesen használ színeket, ismeretei a színek világáról alapfokon megjelennek, ám tudatos festői tevékenységet az iskolás kor kezdetétől észlelhetünk nála. Ezt alakítja az iskolai rajzoktatás, mely a technikai ismeretek elsajátíttatásán túl az élményfestést is meg kívánja őrizni. Az alapfokú művészetoktatás ezt az ismeretanyagot integrálja, erre épít, ezt fejleszti. A 3.-os kortól megjelenő műhelyszerű gyakorlatok elősegítsék a gyerek fokozatosan előrehaladva a technikai ismeretekben, az anyag használatában saját élményanyagát - tehát nem öncélúan valamiféle elvont festői szakmát - gazdagíthassa, kifejezőképessége egyre teljesebb legyen. A festészet nyelve - mint akármelyik vizuális nyelvi elem - tanulható, ám a nyelv használója az alkotást, kifejezést, kreatív személyiségének újabb oldalát fejlesztheti. Erre kell törekedni a műhelymunkát vezető tanárnak.

